

Практичний довідник аграрного експортера до ЄС

Випуск 1

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Київ, Берлін – 2016

Практичний довідник аграрного експортера до ЄС

Випуск 1

Київ, Берлін – 2016

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

www.agritrade-ukraine.com

Авторський колектив:

М.М. Дідух, експерт Центру підтримки експорту (керівник авторського колективу),
експертна група Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу»,
експертна група Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.

© 2016 «Консультавання України в питаннях аграрної торгівлі – в рамках Повної та Всеохоплюючої Угоди про вільну торгівлю (ПВУВТ) між ЄС та Україною»

Усі права захищено.

Зміст

Передмова	4
Вступ	6
РОЗДІЛ 1. Тарифне регулювання	9
1.1 Мита, що застосовує ЄС до України.....	11
1.2 TRQ (тарифні квоти) та система митного регулювання при перевищенні обсягу тарифної квоти.....	31
1.3 Вхідна ціна.....	45
РОЗДІЛ 2. Нетарифні бар'єри	48
2.1 Регуляторні вимоги ЄС: загальний огляд	48
2.2 Регуляторні вимоги України.....	90
2.3 Правила походження	93
РОЗДІЛ 3. Приватні стандарти	121
Корисні посилання.....	139

Передмова

Шановні друзі!

Інформація в сьогоdnішньому суспільстві є найціннішим товаром, а вміння користуватись інформацією – однією з найважливіших навичок для будь-якого бізнесмена, починаючи від малого фермера, і закінчуючи керівником великої транснаціональної корпорації. Саме тому проект «Консультавання України в питаннях аграрної торгівлі – в рамках Повної та Всеохоплюючої Угоди про вільну торгівлю (ПВУВТ) між ЄС та Україною» радий пред-

ставити до Вашої уваги перший випуск Практичного Довідника агроекспортера до ЄС. Цей довідник є нашим практичним кроком до розповсюдження інформації серед українських малих та середніх аграрних виробників, а також переробників сільськогосподарської продукції, які розуміють, що процес глобалізації аграрних ринків вже давно прийшов і в Україну, і що міжнародна аграрна торгівля стала вже давно реальністю і необхідністю для українського фермера, незалежно від його профілю виробництва та розміру господарства.

Ми сподіваємось, що розроблений нашими авторами Путівник стане для Вас настільним практичним посібником у питаннях виходу на нові ринки, особливо на такі висококонкурентні та непрості, як ринок ЄС. Сподіваємось, що він допоможе Вам знайти необхідну інформацію та зорієнтуватись у прийнятті бізнес-рішень щодо експорту. І ми будемо раді почути Ваші відгуки щодо нашої роботи.

Наш проект бажає Вам успіху у Вашій нелегкій щоденній праці і буде радий підтримувати Вас і надалі через Центр підтримки експорту при Міністерстві аграрної політики та продовольства України, про який Ви можете дізнатись на

нашому сайті, через наші інформаційні та навчальні заходи та бізнес-тури до країн ЄС.

Проект підтримується Федеральним міністерством продовольства та сільського господарства ФРН в межах програми двостороннього співробітництва та реалізується у співпраці з уповноваженою компанією GFA Consulting Group GmbH та виконавцями проекту – компанією AFC Consultants International, IAK Agrar Consulting та Університетом ім. Гумбольдта м. Берлін.

Чекаємо Вас на нашому веб-сайті www.agritrade-ukraine.com

З побажаннями високих врожаїв та ефективного бізнесу,

Ольга Трофімцева,
Керівник проекту

Вступ

Відповідно до умов Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом з 01.01.2016 українські товари мають можливість доступу на ринок ЄС в наступних торгових режимах: загальний (*erga omnes* - «щодо всіх»), преференційні в рамках Генеральної системи преференцій (ГСП) і преференційних в рамках Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС (режим вільної торгівлі). Ставки мита в цих режимах можуть істотно відрізнятись.

Торговий режим зазвичай вибирає імпортер, погоджуючи з експортером вид наданих документів про походження товару (форма сертифіката або ін.).

Застосований режим визначається формою сертифіката про походження товару (декларацією-інвойс), що надаються при митному оформленні.

Загальний режим - сертифікат походження загальної форми англійською мовою відповідно до ст.35-66, Додаток 9, 10 Регламенту ЄС № 2454/9323 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1446999089362&uri=CELEX:01993R2454-20150501>.

Преференційні режим в рамках Генеральної системи преференцій - сертифікат походження форми А згідно ст.67-97h, Додаток 13a Регламенту ЄС № 2454/93.

Режим вільної торгівлі ЗВТ + (з 01.01.2016) в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом - сертифікат переміщення EUR.1 згідно положень Протоколу I «Про визначення концепції» Походження товарів» і методах З адміністративного співробітництва» Угоди про Асоціацію з ЄС http://www.kmu.gov.ua/docs/EA/Protokols/01.1_Protocol_1.pd.

Для отримання сертифікату походження або оформлення декларації інвойс експортер зобов'язаний підготувати супровідні документи, що підтверджують, що товар, статус якого декларується, має походження згідно положень Протоколу I Угоди про Асоціацію з ЄС. Роз'яснення щодо оформлення цього сертифікату викладені у Розділі 2.3 «Правила походження».

З метою реалізації продукції на ринку Європейського Союзу розрізняють два види вимог: обов'язкові та добровільні.

Обов'язкові вимоги є безумовними і зазвичай закріплені в нормативних актах Європейського Союзу та країн-членів ЄС.

Виконання обов'язкових вимог українськими виробниками та експортерами дає змогу легально завезти товари на митну територію Європейського Союзу.

Добровільні стандарти у стосунках з певними категоріями контрагентів (наприклад великі роздрібні мережі) часто виявляються обов'язковими і безальтернативними.

Отже, у загальному випадку, треба починати зі з'ясування вимог покупців (імпортерів).

Одним із базових ресурсів для з'ясування вимог щодо легального ввезення продукції на митну територію ЄС (обов'язкових вимог) є Служба підтримки експорту (Export Helpdesk). Це електронна база даних, яка містить детальну інформацію щодо імпорتنних тарифів ЄС, обов'язкових вимог до товарів, преференційних угод, квот та торгової статистики. Доступ до інформації бази даних можна отримати англійською, французькою, іспанською та португальською мовами. Для пошуку інформації щодо конкретного товару перейдіть за посиланням My export http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm;jsessionid=C56E75A44EB207CA19618826C63D47AD?page=form/form_MyExport.html&d до пошукової форми і введіть до неї код митної класифікації вашого товару.

Також необхідно додатково зазначити країну походження (Select a country of origin) – Україна (Ukraine) і країну призначення в ЄС (Select a destination country).

Окрім цього, сервіс потребує зазначення очікуваної дати експорту для врахування сезонності та графіків запровадження певних правил. Після введення цих даних натисніть на кнопку пошуку (Search).

Система надасть інформацію в кількох блоках (вкладках), включаючи: вимоги до товару (Requirements), тарифи (Tariffs), правила походження/Генеральна система преференцій (Rules of Origin GSP), автономні торгові преференції (Autonomous Trade Preferences).

Найбільш цінним, з точки зору змісту, і водночас найбільш складним є блок щодо вимог до товару. За посиланнями в цьому блоці містяться загальні описи правового й регуляторного поля з певної категорії вимог, точні посилання на правові акти ЄС, додаткові тематичні джерела інформації, а також секція з додатковою інформацією щодо країни імпорту (профільні органи влади і їхні контакти, додаткові акти національного законодавства (якщо такі є), інші національні інформаційні джерела.

Серед специфічних вимог розділ також може містити необов'язкові вимоги. Зазвичай, назва необов'язкової вимоги починається зі слова "Voluntary – " (добровільний).

Друга вкладка – Tariffs – стосується імпортних митних зборів.

Третя і четверта вкладки містять вимоги, яким має відповідати товар для застосування зниженої ставки мит – у рамках Генеральної системи преференцій (GSP) або Автономних торгових преференцій ЄС.

Окрім вищевказаної інформації, база Служби підтримки експорту містить дані про:

- систему класифікації продукції ЄС (EU product classification system) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_EUProductClassificationSystem.html&docType=main&languageId=EN;
- імпортні процедури ЄС (EU import procedures) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_EUImportProcedures.html&docType=main&languageId=EN;
- документи для розмитнення (Documents for customs clearance) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_EUCustomsUnion.html&docType=main&languageId=EN;
- податок на додану вартість (Value Added Tax (VAT)) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_ValueAddedTax.html&docType=main&languageId=EN;
- акцизні збори (excise duties) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_ExciseDuties.html&docType=main&languageId=EN;
- санітарні та фітосанітарні вимоги (Sanitary and phytosanitary requirements) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_SanitaryAndPhytosanitaryRequirements.html&docType=main&languageId=EN;
- екологічні вимоги (environmental requirements) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_EnvironmentalRequirements.html&docType=main&languageId=EN;
- технічні вимоги, зокрема вимоги щодо сертифікації та пакування (technical requirements) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_TechnicalRequirements.html&docType=main&languageId=EN;
- маркетингові стандарти (marketing standards) http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_MarketingStandards.html&docType=main&languageId=EN.

Більш детальну інформацію щодо умов та правил експорту агропродовольчих товарів до ЄС можна знайти у розділах цього Посібника.

1. Тарифне регулювання

Тарифне (митне) регулювання – регулювання питань, пов’язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України¹. При переміщенні через кордон товари можуть обкладатися митними платежами (митами, акцизами, податком на додану вартість²).

Мито - це загальнодержавний податок, встановлений Податковим кодексом України та цим Кодексом, який нараховується та сплачується відповідно до цього Кодексу, законів України та міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України³. Ним обкладаються товари й інші предмети, увезені на митну територію країни, або товари, які вивозяться за межі цієї території. Воно може бути ввізним (вхідним або імпортом), вивізним (вихідним або експортним), сезонним або особливим (спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпортомний збір). Варто виділити основні три функції, які виконує мито для економіки держави: фіскальну, протекціоністську та балансуєчу.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС (далі – Угода) передбачає запровадження Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (далі – ПВЗВТ) та спрямована на зменшення і скасування тарифів, які застосовуються сторонами щодо товарів, лібералізацію доступу до ринку послуг, а також на приведення українських правил та регламентів, що стосуються бізнесу, у відповідність до правил та регламентів ЄС із метою забезпечення вільного руху товарів і послуг між двома сторонами та взаємного недискримінаційного ставлення до компаній, товарів і послуг на території України та ЄС. У додатках до Угоди повністю описано тарифне регулювання торгівлі між Україною та ЄС. Для кожного продукту вказано базову ставку ввізного мита та перехідний період, під

¹ ст.1 Закону України №959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991

² ст. 4 Митного Кодексу України від 13.03.2012

³ ст. 271 Митного Кодексу України від 13.03.2012

яким розуміють проміжок часу, упродовж якого ставка мита прямо пропорційно буде зменшена або повністю скасована. Для деяких товарів мито скасовано вже з 1 січня 2016 року. Введення перехідних періодів для іншої продукції було здійснено з метою захисту ринку та для поступової адаптації до зони вільної торгівлі.

Кожна продукція має свій код УКТЗЕД (Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності). УКТЗЕД — це систематизований перелік товарів, який включає код товару, його найменування, одиницю виміру та обліку. В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування й цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів. Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду. Структура десятизнакового цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків). У дослідженні погруповані товари зі спільними шестизначними кодами, а в дужках вказаний або діапазон (від певного значення – до певного значення), або перелік вибраних товарів із певної групи (двозначні коди відокремлені знаком «;»).

Сільськогосподарська продукція, продукти харчування та напої знаходяться за класифікацією УКТЗЕД у 1-24 групах.

У дослідженні розділи поділені на підпункти за видами продукції:

Група I.

01. Живі тварини
02. М'ясо та їстівні субпродукти
03. Риба і ракоподібні, молюски та інші безхребетні
04. Молоко та молочні продукти; яйця птахів, натуральний мед, інші харчові продукти тваринного походження
05. Інші продукти тваринного походження, в іншому мусті не зазначені

Група II.

06. Живі дерева та інші рослини; цибулини, коріння та інші аналогічні частини рослин; зрізані квіти і декоративна зелень
07. Овочі та деякі їстівні коренеплоди і бульби
08. Їстівні плоди та горіхи; цедра цитрусових або шкірки динь
09. Кава, чай, мате, або парагвайський чай, прянощі

Група III.

10. Зернові культури
11. Продукція борошномельно-круп'яної промисловості; солод; крохмаль; інулін; пшенична клейковина
12. Насіння і плоди олійних рослин; інше насіння, плоди та зерна; технічні або лікарські рослини, солома і фураж
13. Шелак природний неочищений; камеді, смоли та інші рослинні соки й екстракти
14. Рослини і матеріали для виготовлення плетених виробів; інші продукти рослинного походження, в іншому місті не зазначені.
15. Жири та олії тваринного або рослинного походження; продукти їх розщеплення; готові харчові жири; воски тваринного або рослинного походження

Група IV.

16. Готові харчові продукти з м'яса, риби або ракоподібних, молюсків або інших водяних безхребетних.
17. Цукор і кондитерські вироби з цукру
18. Какао та продукти з нього
19. Готові продукти із зерна зернових культур, борошна, крохмалю або молока; борошняні кондитерські вироби
20. Продукти переробки овочів, плодів, горіхів або інших частин рослин
21. Різні харчові продукти
22. Алкогольні і безалкогольні напої та оцет
23. Залишки і відходи харчової промисловості; готові корми для тварин
24. Тютюн та промислові замітники тютюну

1.1 Мита, що застосовує ЄС до України

Це мито стягується митницею ЄС при надходженні товарів на їхній ринок. Для багатьох товарів мито на імпорт з України до ЄС було скасовано з 1 січня 2016 року в рамках Угоди. Для інших діє правило «вхідної ціни» (детальніше в розділі 1.3). Існує також ряд товарів, торгівля якими регулюється за допомогою квот, у межах яких мито або відсутнє або знижене. Обсяги імпорту поза квотами обкладаються визначеними ставками мита.

I Група

01. ЖИВІ ТВАРИНИ

Усі експортні мита на живі тварини були скасовані в рамках Угоди.

02. М'ЯСО ТА ЇСТІВНІ СУБПРОДУКТИ

- Імпорт м'яса ВРХ (0201, 0202), свинини (0203) регулюється за допомогою тарифних квот, (докладніше в розділі 1.2.).
- 0204. Баранина або козлятина. На козлятину свіжу, охолоджену або морожену діє нульова ставка експортного мита. Що стосується баранини, то мито відсутнє на таку продукцію: туші та половини туш ягнят свіжі охолоджені або морожені; інша баранина свіжа, охолоджена або морожена (туші та половини туш та передні частини короткого розбору й хребтові краї спинної частини і/або ниркові частини). Для баранини, що не ввійшла до переліку, діє тарифна квота та ввізні мита для обсягів, які експортувалися поза квотою (детальніше у розділі 1.2.).
- 0205. М'ясо коней, віслюків, мулів або лошаків свіже, охолоджене чи морожене. Для цієї продукції діє нульова ставка експортного мита.
- 0206. Субпродукти їстівні ВРХ, свиней, овець, кіз, коней, віслюків, мулів або лошаків, свіжі, охолоджені чи морожені. Вивізні мита на ці продукти теж відсутні.
- 0207. М'ясо та їстівні субпродукти свійської птиці. На більшість товарів цієї групи діє тарифна квота в розмірі 16-20 тис. т основної та 20 тис. т додаткової квоти (детальніше у розділі 1.2). Проте існує ряд продукції цієї групи, для якої ввізні мита з 2016 р. було скасовано, а саме: Обскубані, напівпатрані, з головою та лапками, так звані «83% курчата» свіжі чи охолоджені (0207 11 10); Спины, шії, спина з шиями, гузки та кінчики крил курячі або індичі, свіжі, охолоджені чи морожені (0207 13 40); Печінка куряча або індича свіжа, охолоджена чи морожена; жирна та нежирна свіжа, охолоджена або морожена, або качок чи гусей; Обскубані, знекровлені, без кишок, але патрані, з головою та лапами, так звані «85% качки» (0207 32 11);
На інше м'ясо та субпродукти діє «нульова» ставка експортного мита. До цього списку входить:
  - 0208. Інше м'ясо та їстівні субпродукти, свіжі, охолоджені чи морожені (кролятина та зайчатина, м'ясо та субпродукти приматів, китів, дельфінів, жаб'ячі лапки і т.д.).
  - 0209. Сало без пісних частин, свинячий жир і жир свійської птиці

- 0210. М'ясо та їстівні субпродукти, солоні, у розсолі, сушені або копчені; їстівне борошно з м'яса або м'ясних субпродуктів.

03. РИБА І РАКОПОДІБНІ, МОЛЮСКИ ТА ІНШІ БЕЗХРЕБЕТНІ

Ввізне мито для експорту до Європейського Союзу цієї групи товарів відсутнє.

04. МОЛОЧНА ПРОДУКЦІЯ

- 0401. Молоко та вершки, незгущені та без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин. Тарифна квота «Молоко та вершки, згущене молоко і йогурти» (детальніше у розділі 1.2).
- 0402. Молоко та вершки, згущені або з доданням цукру чи інших підсолоджувальних речовин. Тарифна квота «Сухе молоко» (детальніше у розділі 1.2).
- 0403. Маслянка, коагульовані молоко та вершки, йогурт, кефір та інші ферментовані або сквашені (бактеріальними заквасками) молоко та вершки, згущені або незгущені, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин, ароматизовані чи не ароматизовані з доданням або без додання фруктів, горіхів чи какао. Товарна продукція цієї підгрупи входить до трьох тарифних квот: «Сухе молоко», «Молоко та вершки, згущене молоко і йогурти» та «Перероблені молочні продукти» (детальніше у розділі 1.2).
- 0404. Молочна сироватка, згущена або незгущена, з доданням чи без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин; продукти, що складаються з натуральних компонентів молока, з доданням чи без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин, в іншому місці не зазначені. Для кодів 0404 10 (02-84) з 2016 року діє 0% ставка ввізного мита. Товари під кодами 0404 90 (21-89) входять до товарної квоти «Сухе молоко» (детальніше у розділі 1.2).
- 0405. Масло вершкове та інші жири, вироблені з молока; молочні пасти. Тарифна квота «Вершкове масло» (детальніше у розділі 1.2).
- 0406. Сири всіх видів і кисломолочний сир. З 2016 року на всю продукцію з цієї підгрупи діє 0% ставка ввізного мита.
- 0407. Яйця птиці в шкарлупі, свіжі, консервовані або варені. Для коду 0407 00 30 діє тарифна квота «Яйця» (детальніше у розділі 1.2). Для всієї іншої продукції з 2016 року встановлена 0% ставка ввізного мита.
- 0408. Яйця птиці без шкаралупи та яєчні жовтки, свіжі, сушені, варені у воді або на парі, формовані, морожені або консервовані іншим способом, з доданням чи без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин. Для ко-

дів 0408 11 20, 0408 19 20, 0408 91 20 та 0408 99 20 використовується 0% ставка ввізного мита. Інша продукція входить до тарифної квоти «Яйця» (детальніше у розділі 1.2).

- 0409. Мед натуральний. Для всієї підгрупи діє тарифна квота «Мед» (детальніше у розділі 1.2).

05. ІНШІ ПРОДУКТИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ, В ІНШОМУ МІСЦІ НЕ ЗАЗНАЧЕНІ

Ввізне мито для експорту до Європейського Союзу цієї групи товарів відсутнє.

II Група

06. ЖИВІ ДЕРЕВА ТА ІНШІ РОСЛИНИ; ЦИБУЛИНИ, КОРИННЯ ТА ІНШІ АНАЛОГІЧНІ ЧАСТИНИ РОСЛИН; ЗРІЗАНІ КВІТИ І ДЕКОРАТИВНА ЗЕЛЕНЬ

Ставка ввізного мита з набуттям чинності Угоди зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 0601. Цибулини, бульби, кореневі бульби, бульбоцибулини, кореневища, включаючи розгалужені кореневища, у стані вегетативного спокою, у стані вегетації або цвітіння; саджанці, рослини та корені цикорію, крім коренів товарної позиції 1212;
- 0602. Інші живі рослини (включаючи їхнє коріння), живці та підщепи; міцелій грибів;
- 0603. Зрізані квітки та пуп'янки, придатні для складання букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншим способом;
- 0604. Листя, гілки та інші частини рослин, без квіток або пуп'янків, трави, мохи та лишайники, придатні для складання букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншим способом.

7. ОВОЧІ ТА ДЕЯКІ ЇСТІВНІ КОРЕНЕПЛОДИ І БУЛЬБИ

- 0701. Картопля, свіжа або охолоджена. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0702. Помідори, свіжі або охолоджені. Для цієї підгрупи діє вільна адвалерна ставка мита (вхідна ціна). Детальніше в пункті 1.3.
- 0703. Цибуля ріпчаста, цибуля-шалот, часник, цибуля-порей та інші цибулинні овочі, свіжі або охолоджені. Для коду 0703 20 00 «Часник» діє тарифна квота

«Часник» (детальніше в пункті 1.2). Для всіх інших кодів ставка ввізного мита – 0%.

- 0704. Капуста головчаста, капуста цвітна, капуста броколі, кольрабі та аналогічні їстівні овочі роду Brassica, свіжі або охолоджені. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0705. Салат-латук (*Lactuca sativa*) і цикорій (*Cichorium spp.*), свіжі або охолоджені;
- 0706. Морква, ріпа, столові буряки, солодкий корінь, редька, селера коренева та аналогічні їстівні коренеплоди, свіжі або охолоджені. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0707. Огірки, корнішони, свіжі або охолоджені. Для огірків (код 0707 00 05) діє вхідна ціна (детальніше пункт 1.3), для корнішонів (код 0707 00 90) з 2016 року ставка ввізного мита - 0%.
- 0708. Бобові овочі, лущені або нелущені, свіжі або охолоджені. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0709. Інші овочі, свіжі або охолоджені. Для кабачків та артишоків (коди 0709 90 70 та 0709 90 80) діє вхідна ціна (детальніше у розділі 1.3). Для всіх інших товарів з 2016 року діє ввізна митна ставка 0%.
- 0710. Овочі (сирі або варені у воді чи на парі), морожені. Для цукрової кукурудзи (код 0710 40 00) діє тарифна квота «Цукрова кукурудза» (детальніше у розділі 1.2). Для всіх інших товарів з 2016 року діє ввізна митна ставка 0%.
- 0711. Овочі, консервовані для тимчасового зберігання (наприклад, діоксидом сірки, у розсолі, у сірчаній воді або в іншому розчині, що забезпечує їх тимчасову консервацію), але в такому вигляді непридатні для безпосереднього використання в їжу. Для всієї підгрупи, за винятком кодів 0711 51 00 та 0711 90 30 (детальніше у розділі 1.2), з 1 січня 2016 року діє 0% ставка ввізного мита.
- 0712. Овочі сушені, цілі, нарізані шматками, скибками, подрібнені чи у вигляді порошку, але без будь-якої подальшої обробки. Ставка ввізного мита з 2016 року – 0%.
- 0713. Овочі бобові, сушені, лущені, очищені або неочищені від насінневої оболонки, подрібнені або неподрібнені. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0714. Маніок, маранта, салеп, топінамбур, солодка картопля, або батат, аналогічні коренеплоди чи бульби з високим вмістом крохмалю або інуліну, свіжі, охолоджені, морожені або сушені, цілі чи порізані або у вигляді гранул чи скибок; серцевина сагової пальми. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.

8. ЇСТІВНІ ПЛОДИ ТА ГОРІХИ; ШКІРКИ ЦИТРУСОВИХ АБО ДИНЬ

- 0801. Горіхи кокосові, бразильські, кеш'ю, свіжі або сушені, очищені від шкаралупи або неочищені, із шкіркою або без шкірки. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0802. Інші горіхи, свіжі або сушені, очищені від шкаралупи або неочищені, із шкіркою або без шкірки. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0803. Банани, включаючи плантайни, свіжі або сушені. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0804. Фініки, інжир, ананаси, авокадо, гуаява, манго та мангостани, свіжі або сушені. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0805. Цитрусові, свіжі або сушені. Для більшості товарів цієї підгрупи діє вхідна ціна. Детальніше в пункті 1.3. Для товарних позицій, що мають коди: 0805 10 80, 0805 40 00, 0805 50 90, 0805 90 00, ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0806. Виноград, свіжий або сушений. На ввезення столового винограду (код 0806 10 10) діє вхідна ціна (детальніше у розділі 1.3); на інші види продукції ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0807. Дині, кавуни і папая, свіжі. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0808. Яблука, груші та айва, свіжі. Для яблук та груш (коди 0808 10 80 та 0808 20 50) діє вхідна ціна (детальніше у розділі 1.3). Для всієї іншої продукції ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0809. Абрикоси, вишні та черешні, персики (включаючи нектарини), сливи та терен, свіжі. Для більшості продукції при ввезенні на територію країн ЄС діє вхідна ціна (детальніше у розділі 1.3). Виняток - терен (код 0809 40 90), для якого ставка ввізного мита з 2016 року – 0%.
- 0810. Інші плоди, свіжі. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0811. Плоди та горіхи, сирі або варені у воді чи на парі, морожені, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0812. Плоди та горіхи, консервовані для тимчасового зберігання (наприклад, діоксидом сірки або в розсолі, у сірчаній воді або в іншому розчині, що забезпечує їхню тимчасову консервацію, але у такому вигляді непридатні для безпосереднього використання в їжу. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.
- 0813. Плоди сушені, крім тих, що включені до товарних позицій 0801 — 0806; суміші горіхів або сушених плодів цієї групи. Ставка ввізного мита з 1 січня 2016 року – 0%.

- 0814. Шкірки цитрусових або динь (включаючи шкірки кавунів), свіжі, морожені, сушені або консервовані для тимчасового зберігання в розсолі, у сірчаній воді або в іншому розчині, що забезпечує їх тимчасову консервацію. Ставка ввізного мита з 2016 року – 0%.

9. КАВА, ЧАЙ, МАТЕ, АБО ПАРАГВАЙСЬКИЙ ЧАЙ, І ПРЯНОЦІ

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 0901. Кава, смажена або несмажена, з кофеїном або без кофеїну; кавова шкаралупа та оболонки зерен кави; замітники кави з вмістом кави в будь-якій пропорції.
- 0902. Чай ароматизований чи неароматизований.
- 0903. Мате, або парагвайський чай.
- 0904. Перець роду *Piper*; стручковий перець роду *Capsicum* або пахучий перець роду *Pimenta*, сушені або подрібнені чи мелені.
- 0905. Ваніль.
- 0906. Кориця та квіти коричневого дерева.
- 0907. Гвоздика (цілі плоди, квітки та квітконіжки).
- 0908. Горіх мускатний, маціс і кардамон.
- 0909. Насіння анісу, бодяну, фенхелю, коріандрю, куміну, кмину; ягоди ялівцю.
- 0910. Імбир, шафран, турмерик (куркума), тим'ян або чебрець, лаврове листя, карі та інші прянощі.

III Група

10. ЗЕРНОВІ КУЛЬТУРИ

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу була зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 1001. Пшениця і суміш пшениці та жита (меслин). Крім товарної продукції під кодом 1001 90 99, для якої встановлена тарифна квота «Пшениця» (детальніше у розділі 1.2).
- 1002. Жито.
- 1003. Ячмінь. Крім товарної продукції під кодом 1003 00 90, для якої встановлена тарифна квота «Ячмінь» (детальніше у розділі 1.2).
- 1005. Кукурудза. За винятком товару під кодом 1005 90 00, що підпадає під квоту «Кукурудза» (детальніше у розділі 1.2).
- 1006. Рис.

- 1007. Сорго зернове.
- 1008. Гречка, просо та насіння канаркової трави; Інші зернові культури.
Підгрупа 1004 «Овес» підпадає під тарифну квоту «Овес» (детальніше у розділі 1.2).

11. ПРОДУКЦІЯ БОРОШНОМЕЛЬНО-КРУП'ЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ; СОЛОД; КРОХМАЛІ; ІНУЛІН; ПШЕНИЧНА КЛЕЙКОВИНА

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу була зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 1101. Борошно пшеничне або із суміші пшениці та жита (меслину), за винятком товарних позицій 1101 00 15 та 1101 00 90, що підпадають під квоту «Пшениця» (детальніше у розділі 1.2).
- 1102. Борошно із зерна інших зернових культур, крім пшеничного або із суміші пшениці та жита (меслину). За винятком тих товарних позицій, що підпадають під різні тарифні квоти (детальніше у розділі 1.2).
- 1103. Крупи, крупка та гранули із зерна зернових культур. За винятком тих товарних позицій, що підпадають під різні тарифні квоти (детальніше у розділі 1.2).
- 1104. Зерно зернових культур, оброблене іншими способами (наприклад, лущене, плющене, у вигляді пластівців, обрушене, різане (ядро) або подрібнене), за винятком рису товарної позиції 1006; зародки зерна зернових культур, цілі, плющені, у вигляді пластівців або мелені. За винятком тих товарних позицій, що підпадають під різні тарифні квоти (детальніше у розділі 1.2).
- 1105. Борошно, крупи, порошок, пластівці, гранули з картоплі.
- 1106. Борошно, крупи та порошок із сушених бобових овочів товарної позиції 0713, із саго або з коренеплодів чи бульбоплодів товарної позиції 0714 або продуктів групи 08.
- 1108. Крохмалі; інулін.

Підгрупи 1107 «Солод обсмажений або необсмажений» та 1109 «Клейковина пшенична, суха чи сира» підпадають під тарифну квоту «Солод і пшенична клейковина» (детальніше у розділі 1.2).

12. НАСІННЯ І ПЛОДИ ОЛІЙНИХ РОСЛИН; ІНШЕ НАСІННЯ, ПЛОДИ ТА ЗЕРНА; ТЕХНІЧНІ АБО ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ; СОЛОМА І ФУРАЖ

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу була зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 1201. Соеві боби, подрібнені або неподрібнені;
- 1202. Арахіс, несмажений або не приготовлений іншим способом, лущений або нелущений, подрібнений або неподрібнений;
- 1203. Копра;
- 1204. Насіння льону, подрібнене або неподрібнене;
- 1205. Насіння свиріпи або ріпаку, подрібнене або неподрібнене;
- 1206. Насіння соняшнику, подрібнене або неподрібнене;
- 1207. Насіння та плоди інших олійних культур, подрібнені або неподрібнені;
- 1208. Борошно з насіння чи плодів олійних культур, крім борошна з гірчиці;
- 1209. Насіння, плоди та спори для сівби;
- 1210. Шишки хмелю, свіжі або сухі, подрібнені або неподрібнені, розмелені або у вигляді гранул; лупулін;
- 1211. Рослини, частини рослин, насіння та плоди, які використовуються в основному в парфумерії, медицині або для боротьби з комахами, паразитами тощо, свіжі або сушені, порізані або непорізані, подрібнені або неподрібнені, мелені або немелені;
- 1212. Плоди ріжкового дерева, морські та інші водорості, цукрові буряки та цукрова тростина, свіжі, охолоджені, морожені або сушені, подрібнені або неподрібнені; кісточка, ядра плодів та інші продукти рослинного походження (включаючи несмажені корені цикорію виду *Cichorium intybus sativum*), які використовуються в основному для харчових цілей, в іншому місці не зазначені;
- 1213. Солома та полова зернових, необроблені, подрібнені або неподрібнені, мелені або немелені, пресовані або у вигляді гранул;
- 1214. Бруква кормова, буряк кормовий (мангольд), кормові коренеплоди, сіно, люцерна, конюшина, еспарцет капуста кормова, люпин, вика та аналогічні кормові продукти, гранульовані або негранульовані;

13. ШЕЛАК ПРИРОДНИЙ НЕОЧИЩЕНИЙ; КАМЕДІ, СМОЛИ ТА ІНШІ РОСЛИННІ СОКИ І ЕКСТРАКТИ

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу була зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 1301. Шелак природний, неочищений; природні камеді, смоли, гумісмоли та живиці (наприклад, бальзами);
- 1302. Соки і екстракти рослинного походження; пектинові речовини, пектинати і пектати; агар-агар та інші клеї і загусники рослинного походження, видозмінені або невидозмінені.

14. РОСЛИННІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ПЛЕТЕНИХ ВИРОБІВ; ІНШІ ПРОДУКТИ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ, В ІНШОМУ МІСЦІ НЕ ЗАЗНАЧЕНІ

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу була зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 1401. Матеріали рослинного походження (наприклад, бамбук, індійська тростина, або ротанг, тростина, очерет, лоза, рафія, очищена, вибілена або пофарбована солома злаків, липова кора), що використовуються в основному для плетіння;
- 1404. Матеріали рослинного походження, в іншому місці не зазначені.

15. ЖИРИ ТА ОЛІЇ ТВАРИННОГО АБО РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ; ПРОДУКТИ ЇХ РОЗЩЕПЛЕННЯ; ГОТОВІ ХАРЧОВІ ЖИРИ; ВОСКИ ТВАРИННОГО АБО РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Ставка ввізного мита відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами Європейського Союзу була зменшена до 0% з 1 січня 2016 року на такі групи:

- 1501. Жир свинячий (включаючи лярд) і жир свійської птиці, крім жиру товарної позиції 0209 або 1503;
- 1502. Жир великої рогатої худоби, овечий або козячий, крім жиру товарної позиції 1503;
- 1503. Лярд-стеарин, лярд-ойль, олеостеарин, олеомаргарин (олео-ойль) і тваринне масло, неемульговані, незмішані, не приготовлені іншим чином;
- 1504. Жири і масла та їх фракції, з риби або морських ссавців, рафіновані або не рафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1505. Вовняний жир (жиропіт) і жирові речовини, отримувані з нього (включаючи ланолін);
- 1506. Інші тваринні жири і масла та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1507. Олія соєва та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1508. Олія арахісова та її фракції, рафіновані або нерафіновані але без зміни їх хімічного складу;
- 1509. Олія оливкова та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1510. Інші олії та їх фракції, вироблені виключно з маслин, або оливок, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу, і суміші цих олій або їх фракцій з оліями або їх фракціями товарної позиції 1509;

- 1511. Олія пальмова та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1512. Олії соняшникова, сафлорова або бавовняна та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1513. Олії кокосова (з копри), пальмоядрова або з бабасу та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1514. Олії свиріпова, ріпакова або гірчична та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1515. Інші нелеткі жири і олії рослинні (включаючи джоджобову олію) та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу;
- 1516. Жири, масла і олії, тваринні або рослинні та їх фракції, частково або повністю гідрогенізовані, інтеретерифіковані, реетерифіковані або елаїдинізовані, рафіновані або нерафіновані, але не піддані подальшій обробці;
- 1517. Маргарин; харчові суміші або продукти з тваринних і рослинних жирів, масел та олій або їх фракцій, крім харчових жирів, масел чи олій та їх фракцій товарної позиції 1516;
- 1518. Ліноксин;
- 1520. Гліцерин сирий; гліцерінова вода та гліцеріновий луг;
- 1521. Воски рослинні (крім тригліцеридів), віск бджолиний, воски інших комах і спермацет, рафіновані чи нерафіновані або забарвлені чи незабарвлені;
- 1522. Дегра; залишки після обробки жирових речовин або воску тваринного чи рослинного походження.

IV Група

16. ГОТОВІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ; АЛКОГОЛЬНІ ТА БЕЗАЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ І ОЦЕТ; ТЮТЮН ТА ЙОГО ЗАМІННИКИ

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 1601. Ковбаси та аналогічні вироби з м'яса, м'ясних продуктів чи крові; готові харчові продукти, виготовлені на основі цих виробів;
- 1602. Інші готові чи консервовані продукти з м'яса, м'ясних субпродуктів або крові (крім товарних позицій, що мають коди 1602 31 (11 – 90), 1602 32 (11–90) та 1602 39 21 та підпадають під тарифну квоту «М'ясо птиці», детальніше в пункті 1.2);
- 1603. Екстракти та соки з м'яса, риби або ракоподібних, молюсків чи інших водяних безхребетних

- Окремі коди підгрупи 1604: 1604 11 00. Лосось; 1604 13 (11-90);
- 1605 30 10. М'ясо омара після термообробки, призначене для виготовлення омарового масла або омарового паштету, пасти, супу чи соусів.
Імпорт товарної продукції з цієї групи, що має коди 1602 31 (11-90), 1602 32 (11-90) та 1602 39 21, регулюється за допомогою тарифних квот (детальніше у розділі 1.2.).

На «Філе, сире, у тісті або в сухарях, попередньо смажене або несмажене в олії, морожене» діяла базова ставка ввізного мита у розмірі 15%, яка протягом 3 років має зменшитись до 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 12 10	15%	11,3%	7,5%	3,8%	0%

До іншої продукції, коди якої наведені в таблиці нижче, застосовувалась 20% ставка ввізного мита. Передбачений перехідний період у 3 роки, по завершенню якого ставка дорівнюватиме 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 12 91	15%	11,3%	7,5%	3,8%	0%
1604 12 99					

Для продукції з тунця, що знаходиться під кодами 1604 14 (11-18) базова ставка ввізного мита складала 24%. Передбачено, що протягом 7-ми років вона буде поступово скорочуватись, та у 2023 році буде на рівні 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1604 14 (11-18)	24%	21%	18%	15%	12%	9%	6%	3%	0%

До пеламіди (код 1604 14 90) застосовувалась ставка ввізного мита на рівні 25%. У 2023 році (через 7 років) вона має дорівнювати 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1604 14 90	25%	21,9%	18,8%	15,6%	12,5%	9,4%	6,3%	3,1%	0%

Для філе скумбрії та інших її частин, анчоусів та готових продуктів із них, також готової продукції із сардин, пеламіди, скумбрії звичайної, або європейської, скумбрії японської, або східної, та однокольорового боніто була встановлена базова ставка ввізного мита на рівні 25%, яка через 3 роки, у 2019, має скоротитись до 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 15 11					
1604 15 19					
1604 16 00	25%	18,8%	12,5%	6,3%	0%
1604 20 40					
1604 20 50					

До продукції, коди якої наведені в таблиці нижче, застосовувалась базова ставка ввізного мита в розмірі 20%. Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС протягом наступних 3 років ставка буде поступово скорочуватись, та у 2019 році буде на рівні 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 15 90					
1604 19 (92-98)					
1604 20 05	20%	15%	10%	5%	0%
1604 30 10					
1604 30 90					

На готову продукцію з лососевих, крім лосося, що має коди 1604 19 10 та 1604 20 30, була встановлена базова ставка ввізного мита в розмірі 7%, яка у 2019 році має бути на рівні 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 19 10	7%	5,3%	3,5%	1,8%	0%
1604 20 30					

Для товарної продукції цієї підгрупи, коди якої наведено нижче в таблиці, була встановлена базова ставка ввізного мита на рівні 24%, яка відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС у 2019 році має скоротитись до 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 19 31					
1604 19 39	24%	18%	12%	6%	0%
1604 20 70					

Готова продукція з однокольорового боніто обкладалась 12,5% базовою ставкою ввізного мита. Передбачено, що протягом перехідного періоду в 3 роки ставка буде поступово зменшуватись, щоб у 2019 році бути на рівні 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 19 50	12,25%	9,19%	6,13%	3,06%	0%

До іншого філе, сирого, у тісті або в сухарях, попередньо смажене або несмажене в олії, морожене, що має код 1604 19 91, застосовувалась базова ставка ввізного мита на рівні 7,5%, яка протягом 3 років буде поступово зменшуватись до 0% у 2019 році.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 19 91	7,5%	5,6%	3,8%	1,9%	0%

5,5% - базова ставка ввізного мита, яка застосовувалась до іншої продукції з лосося. Протягом 3 років ставка має поступово зменшуватись, щоб у 2019 році дорівнювати 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 20 10	5,5%	4,1%	2,8%	1,4%	0%

Продукція з інших риб обкладалась 14% ставкою ввізного мита, яка до 2019 буде поступово зменшуватись, та у 2019 році буде на рівні 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1604 20 90	14%	10,5%	7%	3,5%	0%

1605. Готові або консервовані ракоподібні, молюски та інші водянні безхребетні

До продукції цієї підгрупи з крабів застосовувалась 8% ставка ввізного мита. Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС передбачено, що перехідний період для цієї продукції складатиме 3 роки, і у 2019 році ставка дорівнюватиме 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1605 10 00	8%	6%	4%	2%	0%

Продукція, коди якої зазначені в таблиці нижче, обкладалась 20% ставкою ввізного мита. Перехідний період для цих товарних позицій – 3 роки.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1605 20 (10-99)					
1605 30 90	20%	15%	10%	5%	0%
1605 40 00					
1605 90 (11-90)					

Продукція з м'яса омара після термообробки, призначена для виготовлення омарового масла або омарового паштету, пасти, супів чи соусів (код 1605 30 10) не обкладається ставкою ввізного мита.

17. ЦУКОР І КОНДИТЕРСЬКІ ВИРОБИ З ЦУКРУ

До цієї групи входять такі товарні підгрупи:

- 1701. Цукор з цукрової тростини або з цукрових буряків і хімічно чиста цукроза, у твердому стані.
- 1702. Інші цукри, включаючи хімічно чисті лактозу, мальтозу, глюкозу та фруктозу, у твердому стані; сиропи з цукрів без додання ароматичних добавок або барвників; мед штучний, змішаний або не змішаний з натуральним медом; карамелізовані цукор і патока.
- 1703. Патока (меляса), одержана внаслідок вилучення або рафінування цукру.
- 1704. Кондитерські вироби з цукру (включаючи білий шоколад), без вмісту какао.

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 1701 11 10. Цукор з тростини для рафінування;
- 1701 11 90. Інший цукор;
- 1702 20 90. Інший цукор та сироп кленові;
- 1704 10 10. Жувальні гумки, у цукровій оболонці або без неї;
- 1704 10 90. Жувальні гумки, у цукровій оболонці або без неї з вмістом 60 мас.% або більше цукрози (включаючи інвертний цукор, виражений як цукроза);
- 1704 90 10. Екстракт солодки, або локриці, який містить понад 10 мас.% цукрози, але без додання інших речовин;
- 1704 90 30. Білий шоколад;
- 1704 90 51. Пасти і маси, включаючи марципан, у первинних упаковках, масою нетто 1 кг або більше;
- 1704 90 55. Льодяники від болю у горлі і цукерки від кашлю;
- 1704 90 61. Драже та аналогічні їм солодощі, у вигляді драже;
- 1704 90 65. Кондитерські вироби у вигляді гумки або желе, включаючи фруктову пасту (мармелад) у вигляді кондитерських виробів з цукру;
- 1704 90 71. Карамель, з вареного цукру без жирових добавок, з начинкою або без начинки;

- 1704 90 75. Ірис, цукерки та аналогічні солодоці, з вареного цукру з жировими добавками;
- 1704 90 81. Інші товари підгрупи, одержані в результаті пресування (у вигляді таблеток);
- 1704 90 99. Інші товари (із вмістом цукру < 70%).
Імпорт іншої товарної продукції цієї групи регулюється тарифними квотами (детальніше у розділі 1.2.).

18. КАКАО ТА ПРОДУКТИ З НЬОГО

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 1801. Какао-боби, цілі або розмелені, сирі або смажені;
- 1802. Шкаралупи, шкірки (лушпайки) та інші відходи какао;
- 1803. Какао-паста, знежирена або незнежирена;
- 1804. Какао-масло, какао-жир;
- 1805. Какао-порошок, без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин;
- 1806. Шоколад та інші готові харчові продукти з вмістом какао (крім продукції, імпорт якої регулюється тарифними квотами, коди – 1806 10 30, 1806 10 90, 1806 20 70, 1806 20 95, детальніше у розділі 1.2).

19. ГОТОВІ ПРОДУКТИ ІЗ ЗЕРНА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР, БОРОШНА, КРОХМАЛЮ АБО МОЛОКА; БОРОШНЯНІ КОНДИТЕРСЬКІ ВИРОБИ

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 1901. Екстракти солодові; готові харчові продукти з борошна, крупки, крупів, крохмалю або солодового екстракту, без вмісту какао або з вмістом менш як 40 мас.% какао в перерахунку на повністю знежирену основу, в іншому місці не зазначені; готові харчові продукти із сировини товарних позицій 0401 — 0404, без вмісту або з вмістом какао менш як 5 мас.% у перерахунку на повністю знежирену основу, в іншому місці не зазначені (крім продукції, яка має тарифні квоти – код 1901 90 99, детальніше у розділі 1.2);
- 1902. Вироби з тіста без дріжджів, з начинкою (з м'яса чи інших продуктів) або без начинки, піддані або непіддані тепловій обробці або приготовлені іншим способом, наприклад спагеті, макарони, локшина, ріжки, галушки,

равіолі, канелони; кускус, готовий або неготовий до споживання (крім коду 1902 20 10);

- 1904. Готові харчові вироби, одержані шляхом здуття або смаження зерна зернових культур чи зернових продуктів (наприклад, кукурудзяні пластівці); зернові культури (крім кукурудзи) у вигляді зерна або пластівців, гранул чи оброблені іншим способом (за винятком борошна, крупки, крупів), попередньо проварені або приготовлені іншим способом, в іншому місці не зазначені (крім продукції, яка має тарифні квоти – код 1904 30 00, детальніше у розділі 1.2);
- 1905 Хлібобулочні, борошняні кондитерські вироби, з вмістом або без вмісту какао; вафельні пластини, порожні капсули, придатні для використання у фармацевтиці, вафельні облатки для запечатування, рисовий папір та аналогічні продукти.

Вироби з тіста без дріжджів, з начинкою, піддані або непіддані тепловій обробці або приготовлені іншим способом з вмістом понад 20 мас.% риби, ракоподібних, молюсків або інших водяних безхребетних (код 1902 20 10) обкладались 8,5% базовою ставкою ввізного мита. Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, перехідний період становить 3 роки. У 2019 році ставка має дорівнювати 0%.

Коди	2015	2016	2017	2018	2019
1902 20 10	8,5%	6,4%	4,3%	2,1%	0%

Товарна продукція підгрупи 1903 «Тапіока та її замітники, приготовлені з крохмалю, у формі пластівців, гранул, кульок, крупинок, горошин і в інших аналогічних формах» підпадає під дію тарифної квоти «Перероблені зернові продукти» (детальніше у розділі 1.2).

20. ПРОДУКТИ ПЕРЕРОБКИ ОВОЧІВ, ПЛОДІВ, ГОРІХІВ АБО ІНШИХ ЧАСТИН РОСЛИН

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 2001. Овочі, плоди та їстівні частини рослин, приготовлені або консервовані з доданням оцту чи оцтової кислоти (крім продукції, що має тарифну квоту – код 2001 90 30, детальніше у розділі 1.2);
- 2003. Гриби та трюфелі, приготовлені або консервовані без додання оцту чи оцтової кислоти (коди 2003 20 00 та 2003 90 00, детальніше у розділі 1.2);

- 2004. Інші овочі, приготовлені або консервовані без додання оцту чи оцтової кислоти, морожені, крім продуктів товарної позиції 2006 (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – код 2004 90 10, детальніше у розділі 1.2);
- 2005. Інші овочі, приготовлені або консервовані без додання оцту чи оцтової кислоти, незаморожені, крім продуктів товарної позиції 2006 (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – код 2005 80 00, детальніше у розділі 1.2);
- 2006. Овочі, плоди, горіхи, шкірки плодів та інші частини рослин, консервовані з доданням цукру (глазуровані, зацукровані або просочені цукровим сиропом);
- 2007. Варення, джеми, плодови желе, мармелад, плодови або горіхові пасти, одержані шляхом теплової обробки, з доданням цукру чи інших підсолоджувальних речовин;
- 2008. Плоди, горіхи та інші їстівні частини рослин, приготовлені або консервовані іншим способом, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин або спирту, в іншому місці не зазначені;
- 2009. Соки з плодів (включаючи виноградне сусло) або соки овочеві, незброжені та без додання спирту, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – коди 2009 61 90, 2009 69 11, 2009 69 (71 - 90), 2009 71 (20 – 99), 2009 79 (11 – 99) (детальніше у розділі 1.2), а також товарних позицій, що мають вхідну ціну – коди 2009 61 10, 2009 69 (19-59), детальніше у розділі 1.3).

Товарна продукція підгрупи 2002 «Томати, приготовлені або консервовані без додання оцту чи оцтової кислоти» підпадає під дію тарифної квоти «Томати» (детальніше у розділі 1.2).

21. РІЗНІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 2101. Екстракти, есенції та концентрати кави, чаю чи мате, або парагвайського чаю, і готові продукти на їх основі або на основі кави, чаю чи мате, або парагвайського чаю; смажений цикорій та інші смажені замітники кави і екстракти, есенції та їх концентрати (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – коди 2101 12 98, 2101 20 98, детальніше у розділі 1.2);
- 2102. Дріжджі (активні чи неактивні); інші мертві одноклітинні мікроорганізми (крім вакцин товарної позиції 3002); готові пекарські порошки;
- 2103. Продукти для приготування соусів і готові соуси; смакові добавки та приправи змішані; порошок гірчиці та готова гірчиця;

- 2104. Супи чи бульйони готові та заготовки для їх приготування; гомогенізовані складені харчові продукти;
- 2105. Морозиво та інші види харчового льоду, що містять або не містять какао
- 2106. Харчові продукти, в іншому місці не зазначені (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – коди 2106 10 80, 2106 90 30, 2106 90 (55 – 59), 2106 90 98, детальніше у розділі 1.2).

22. АЛКОГОЛЬНІ І БЕЗАЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ ТА ОЦЕТ

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 2201. Води, включаючи природні або штучні мінеральні, газовані, без додання цукру чи інших підсолоджувальних або ароматизувальних речовин; лід та сніг;
- 2202. Води, включаючи мінеральні та газовані, з доданням цукру чи інших підсолоджувальних або ароматизувальних речовин, інші безалкогольні напої, крім фруктових або овочевих соків товарної позиції 2009 (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – код 2202 90 99, детальніше у розділі 1.2);
- 2203. Пиво із солоду (солодове);
- 2204. Вина виноградні, включаючи вина кріплені; сусло виноградне, крім того, що включено до товарної позиції 2009 (крім товарних позицій, що мають вільну адвалерну ставку мита (вхідну ціну) – коди 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96, 2204 30 98 (детальніше у розділі 1.3));
- 2205. Вермут та інше вино виноградне, з доданням рослинних або ароматичних екстрактів;
- 2206. Інші зброджені напої (наприклад, сидр, перрі (грушевий напій), напій медовий); суміші із зброджених напоїв та суміші зброджених напоїв з безалкогольними напоями, в іншому місці не зазначені;
- 2207. Спирт етиловий, неденатурований, з концентрацією спирту 80 об. % або більше; спирт етиловий та інші спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, денатуровані, будь-якої концентрації;
- 2208. Спирт етиловий неденатурований з концентрацією спирту менш як 80 об. %; спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, лікери та інші напої, що містять спирт (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – код 2208 90 91, 2208 90 99, детальніше у розділі 1.2);
- 2209. Оцет харчовий та його замінники, одержані з оцтової кислоти.

23. ЗАЛИШКИ І ВІДХОДИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ; ГОТОВІ КОРМИ ДЛЯ ТВАРИН

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 2301. Борошно, крупи та гранули з м'яса або м'ясних субпродуктів, риби або ракоподібних, молюсків чи інших водяних безхребетних, непридатні для споживання; шкварки;
- 2302. Висівки, кормове борошно та інші відходи та залишки від просіювання, помелу або інших способів обробки зерна зернових чи бобових культур, гранульовані чи негранульовані (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – коди 2302 10 10, 2302 10 90, 2302 30 10, 2302 30 90, 2302 40 10, 2302 40 90, детальніше у розділі 1.2);
- 2303. Відходи і залишки від виробництва крохмалю та аналогічні відходи і залишки, буряковий жом, багаса (жом цукрової тростини) та інші відходи і залишки від виробництва цукру, барда та інші відходи і залишки від пивоваріння та винокуріння, гранульовані або негранульовані (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – коди 2303 10 11, детальніше у розділі 1.2);
- 2304. Макуха та інші тверді відходи і залишки, одержані під час вилучення соєвої олії, мелені або немелені, негранульовані або гранульовані;
- 2305. Макуха та інші тверді відходи і залишки, одержані під час вилучення арахісової олії, мелені або немелені, негранульовані або гранульовані;
- 2306. Макуха та інші тверді відходи і залишки, одержані під час добування рослинних жирів і олій, за винятком відходів товарної позиції 2304 або 2305, мелені або немелені, негранульовані або гранульовані;
- 2307. Винний осад; винний камінь;
- 2308. Продукти рослинного походження та рослинні відходи, рослинні залишки і побічні продукти, негранульовані або гранульовані, що використовуються для годівлі тварин, в іншому місці не зазначені;
- 2309. Продукти, що використовуються для годівлі тварин.

24. ТЮТЮН ТА ПРОМИСЛОВІ ЗАМІННИКИ ТЮТЮНУ

Відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та ЄС, починаючи з 1 січня 2016 року, на такі товарні позиції ставка ввізного мита дорівнює 0%:

- 2401. Тютюнова сировина; тютюнові відходи;

- 2402. Сигари, сигари з відрізними кінцями, сигарили та сигарети, цигарки, з тютюном або його заміниками (крім товарних позицій, що мають тарифну квоту – коди 402 10 00, 2402 20 90, детальніше у розділі 1.2);
- 2403. Інший тютюн промислового виробництва та заміники тютюну промислового виробництва; “гомогенізований” або “відновлений” тютюн; тютюнові екстракти та есенції.

1.2 TRQ (тарифні квоти) та система митного регулювання при перевищенні обсягу тарифної квоти

Тарифна квота – це дворівневий митний тариф, пов’язаний з кількістю товару, при якій, задану кількість товару можна експортувати/імпортувати за «пільговою», або «нульовою» ставкою мита протягом певного періоду часу («ставка мита в межах квоти»). Після заповнення обсягів тарифної квоти, можна продовжувати експортувати/імпортувати продукт без обмежень, але платити більш високу тарифну ставку («ставка мита поза квотою»).

Адміністрування тарифних квот ЄС здійснюється виключно Європейським Союзом (відповідними директивами Європейської Комісії) за двома принципами:

- **«перший прийшов – перший обслуговується»** - оформлення ввезення товару в рамках тарифної квоти відбувається в залежності від наявності невикористаного залишку відповідної квоти на момент подачі супровідних документів. При чому, першим оформлюється той товар, супровідні документи якого прийшли першими.
- **імпортного ліцензування** – імпортери української продукції подають відповідну заявку на право здійснення імпорту (видачу ліцензії) до Генерального Директорату Європейської Комісії «Аграрні питання та розвиток сільської місцевості». При цьому існують обмеження в часі, протягом якого можна зарезервувати відповідний обсяг квот.

Встановлення безмитних тарифних квот до Європейського Союзу передбачено для 36-ти видів то ва рів. Причому, за 4-ма видами встановлено додаткові обсяги.

Тарифні квоти ЄС

Перший прийшов – перший обслуговується	
Продукція з обробленого молока	Оброблені томати
Оброблена продукція із зернових	Цукрова кукурудза
Солод та пшенична клейковина	Інший цукор
Гриби (основна і додаткова квота)	Цукрові сиропи
Оброблена продукція з цукру	Цукор
Висівки, відходи та залишки	Овес
Харчові продукти	Часник
Сигари та сигарети	Мед
Оброблений крохмаль	Етанол
Оброблена продукція з масла	
Імпортна ліцензія	
Яловичина	Вершкове масло та молочні пасти
Свинина (основна та додаткова)	Яйця та альбуміни (основна та додаткова)
М'ясо птиці та напівфабрикати з м'яса птиці (основна та додаткова)	Пшениця м'яка, пшеничне борошно та гранули
Молоко, вершки, згущене молоко та йогурти	Кукурудза, кукурудзяне борошно та гранули
Сухе молоко	Ячмінь, ячмінне борошно та гранули

Для деякої продукції передбачається лінійне зростання обсягу квоти впродовж 5-ти років, починаючи з 2017 року.

ЯЛОВИЧИНА

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 0201 та 0202. Для експорту до ЄС м'яса ВРХ свіжого, охолодженого чи мороженого діє тарифна квота в розмірі 12 тис. т в рік. При перевищенні обсягу квоти діє базова ставка ввізного мита в розмірі 12,8% та додаткове мито, у залежності від продукції. Наприклад, для туш та половинок туш свіжих чи охолоджених додаткове мито складає 176,8 Євро/100 кг чистої ваги.

СВИНИНА

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 0203. Для цієї продукції діє основна тарифна квота в розмірі 20 тис. т на рік, та додаткова тарифна квота – 20 тис. т. Коди УКТЗЕД продукції, що відноситься до **основної квоти**:

- 0203 11 (10)
- 0203 12 (11;19)
- 0203 19 (11;13;15;55;59;90)
- 0203 21 (10)
- 0203 22 (11;19)
- 0203 29 (11;13;15;55;59)

Коди УКТЗЕД продукції, яка відноситься до **додаткової квоти**:

- 0203 11 (10)
- 0203 12 (19)
- 0203 19 (11;15;59)
- 0203 21 (10)
- 0203 22 (19)
- 0203 29 (11;15;59)

При перевищенні обсягу квоти накладається базова ставка ввізного мита, яка залежить від продукції і складає від 46,7 до 86,9 Євро/100 кг чистої ваги.

БАРАНИНА

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 0204. Тарифна квота для баранини складає 1 500 т з поступовим її збільшенням упродовж 5-ти років до 2 250 т. Ця тарифна квота розповсюджується лише на позиції, які наведені в таблиці.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0204 22 (50;90)							
0204 23 (00)							
0204 42 (30;50;90)	1 500	1 625	1 750	1 875	2 000	2 125	2 250
0204 43 (10;90)							

М'ЯСО ПТИЦІ ТА НАПІВФАБРИКАТИ З М'ЯСА ПТИЦІ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 0207, 0210 та 1602 (детальніше в таблиці). Обсяг основної тарифної квоти 16 тис. т, з поступовим збільшенням до 20 тис. т, а також додаткову тарифну квоту в розмірі 20 тис. т (для кодів 0207 12 (10-90)).

Основна тарифна квота застосовується для наступних кодів:

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0207 11 (30;90)							
0207 12 (10;90)							
0207 13 (10;20;30;50;60;99)							
0207 14 (10;20;30;50;60;99)							
0207 24 (10;90)							
0207 25 (10;90)							
0207 26							
(10;20;30;50;60;70;80;99)							
0207 27							
(10;20;30;50;60;70;80;99)							
0207 32 (15;19;51;59;90)	16 000	16 666,7	17 333,3	18 000	18 666,7	19 333,3	20 000
0207 33 (11;19;59;90)							
0207 35							
(11;15;21;23;25;31;41;51)							
0207 35 (53;61;63;71;79;99)							
0207 36 (11;15;21;23;31;41)							
0207 36 (51;53;61;63;79;90)							
0210 99 (39)							
1602 31 (11;19;30;90)							
1602 32 (11;19;30;90)							
1602 39 (21)							

МОЛОКО, ВЕРШКИ, ЗГУЩЕНЕ МОЛОКО ТА ЙОГУРТИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 0401, 0402 та 0403 (детальніше в таблиці). Обсяг квоти для ввезення з України до ЄС встановлено в розмірі 8 000 т. на рік із поступовим збільшенням упродовж 5-ти років до 10 000 т.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0401 10 (10;90)							
0401 20 (11;19;91;99)							
0401 30 (11;19;31;39;91;99)							
0402 91 (10;30;51;59;91;99)	8 000	8 333,33	8 666,66	9 000	9 333,33	9 666,66	10 000
0402 99 (10;31;39;91;99)							
0403 10 (11;13;19;31;33;39)							
0403 90 (51;53;59;61;63;69)							

СУХЕ МОЛОКО

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 0402, 0403 та 0404 (детальніше в таблиці). Обсяг тарифної квоти встановлено в розмірі 1 500 т, який упродовж 5-ти років буде збільшено до 5 000 т.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0402 10 (11;19;91;99)							
0402 21 (11;17;19;91;99)							
0402 29 (11;15;19;91;99)	1 500	2 083,33	2 666,67	3 250	3 833,33	4 416,67	5 000
0403 90 (11;13;19;31;33;39)							
0404 90 (21;23;29;81;83;89)							

До обсягу продукції поза тарифною квотою застосовуються базові ставки ввізного мита, наведені у Додатку «Тарифний графік ЄС» до Угоди.

ВЕРШКОВЕ МАСЛО ТА МОЛОЧНІ ПАСТИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 0405 (детальніше в таблиці). Обсяг квоти встановлений у розмірі 1 500 т, з поступовим збільшенням протягом 5-ти років до 3 000 т.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0405 10 (11;19;30;50;90)							
0405 20 (90)	1 500	1 750	2 000	2 250	2 500	2 750	3 000
0405 90 (10;90)							

До обсягу продукції поза тарифною квотою застосовуються базові ставки ввізного мита, наведені в Додатку «Тарифний графік ЄС» до Угоди.

ЯЙЦЯ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 0407, 0408 та 3502 (детальніше в таблиці). Яйця та альбуміни мають обсяг основної квоти в розмірі 1 500 т/рік (у перерахунку на кількість яєць) із поступовим збільшенням упродовж 5-ти років до 3 000 т/рік.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0407 00 (30)							
0408 11 (80)							
0408 19 (81;89)							
0408 91 (80)							
0408 99 (80)	1 500	1 750	2 000	2 250	2 500	2 750	3 000
3502 11 (90)							
3502 19 (90)							
3502 20 (91;99)							

Додаткова квота в розмірі 3 000 т/рік застосовується для продукції 0407 00 30 (яйця птиці в шкаралупі, свіжі, консервовані або варені, не для інкубації).

До обсягу продукції поза тарифною квотою застосовуються базові ставки ввізного мита, наведені у Додатку «Тарифний графік ЄС» до Угоди.

МЕД

Дія тарифної квоти поширюється на підгрупу 0409. Тарифна квота для безмитного ввезення меду з України до ЄС складає 5 000 т/рік із поступовим збільшенням упродовж 5-ти років до 6 000 т.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0409	5 000	5 166,67	5 333,33	5 500	5 666,67	5 833,33	6 000

При перевищенні обсягів тарифної квоти базова ставка мита для меду становить 17,3%.

ЧАСНИК

Дія тарифної квоти поширюється на код 0703 20 00. Розмір квоти складає 500 т/рік. Після заповнення квоти, ставка мита складає 9,6% та додатково сплачується 120 Євро/ц продукції. Збільшення розміру цієї квоти не передбачається.

ПШЕНИЦЯ

Дія тарифної квоти поширюється на підгрупи 1001, 1101, 1102 та 1103 (детальніше в таблиці). Розмір квоти складає 950 000 т/рік із поступовим її збільшенням до 1 000 000 т протягом перехідного періоду в 5 років. Збільшення квот почнеться з 2017 року на 8 333 т та лінійно збільшуватиметься до 2022 року, коли сягне розміру - 1 000 000 т/рік.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1001 90 (99)							
1101 00 (15;90)							
1102 90 (90)	950 000	958 333	966 666	974 999	983 332	991 665	1 000 000
1103 11 (90)							
1103 20 (60)							

Ставки мита після перевищення розміру квоти:

- 1001 90 99 – 95 Євро/т;
- 1101 00 (15-90) – 172 Євро /т;
- 1102 90 90 – 98 Євро/т;
- 1103 11 90 -186 Євро /т;
- 1103 20 60 – 175 Євро/т.

ЯЧМІНЬ

Дія тарифної квоти поширюється на підгрупи 1003, 1102 та 1103. На всі товари, що зазначені в таблиці, встановлена єдина квота в розмірі 250 000 т із лінійним її збільшенням протягом перехідного періоду в п'ять років до 350 000 т.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1003 00 (90)							
1102 90 (10)	250 000	266 666	283 333	300 000	316 667	333 333	350 000
1103 20 (20)							

За умови перевищення розміру квоти за кодом 1003 00 90 ставка мита складає 94 Євро/т. Для борошна ячмінного (код 11029010) та гранул із ячменю (1103 20 20) ставка мита після перевищення розміру квоти складає 171 Євро/т.

ОВЕС

Дія тарифної квоти поширюється на підгрупу 1004. Розмір квоти для вівса складає 4 000 т/рік без подальшого збільшення. Ставка мита, що сплачується після перевищення ліміту за розміром квоти, складає 89 Євро/т.

КУКУРУДЗА

Дія тарифної квоти поширюється на підгрупи 100, 1102, 1103 та 1104 (детальніше в таблиці). Розмір квоти на зазначені продукти складає 400 000 т/рік із подальшим її збільшенням протягом перехідного періоду в п'ять років.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1005 90 (00)							
1102 20 (10;90)							
1103 13 (10;90)	400 000	441 666,7	483 333,3	525 000	566 666,7	608 333,4	650 000
1103 20 (40)							
1104 23 (10;99)							

Ставка мита після перевищення розміру квоти є різною.

- Коди 1102 20 10, 1103 13 10 та 1103 20 40 – 173 Євро /т.
- 1102 20 90, 1104 23 90 та 1104 29 99 - 98 Євро/т.
- Кукурудза інша (код 1005 90 00) ставка мита – 94 Євро/т.
- 1104 23 10 та 1104 23 30 – 152 Євро/т.

КРУПИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 1103 та 1104 (детальніше в таблиці). Розмір квоти на безмитне ввезення цієї продукції складає 6300 т/рік із поступовим збільшенням розміру квоти до 7800 т/рік протягом перехідного періоду в п'ять років.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1103 19 30							
1103 19 90							
1103 20 (90)							
1104 19 (10;50;61;69)							
1104 29 (01;03;05;07;09;11;18;30;51)	6 300	6 550	6 800	7 050	7 300	7 550	7 800
1104 29 (59;81)							
1104 29 89							
1104 30 (10;90)							

Ставки мита після перевищення розміру квот на продукцію з кодами такі:

- 1103 19 90, 1103 20 90, 1104 29 59 та 1104 29 89 складає 98 Євро/т;
- 1104 19 61, 1104 29 07 та 1104 29 09 – 97 Євро/т;
- 1103 19 30 – 171 Євро/т;
- 1104 19 10 – 175 Євро/т;
- 1104 19 50 – 173 Євро/т;
- 1104 19 69 – 89 Євро/т;
- 1104 29 (01-03) – 150 Євро/т;
- 1104 29 05 -239 Євро/т;
- 1104 29 (11 – 18) – 129 Євро/т;
- 1104 29 30 – 154 Євро/т;
- 1104 29 51, 1104 29 81 – 99 Євро/т;
- 1104 30 10 – 76 Євро/т;
- 1104 30 90 -75 Євро/т.

СОЛОД ТА ПШЕНИЧНА КЛЕЙКОВИНА

Дія тарифної квоти поширюється на всі коди підгруп 1107 та 1109. На цей вид продукції розмір квоти складає 7000 т/рік без подальшого збільшення. Після перевищення розміру квоти на безмитне ввезення до ЄС ставка мита має такий вигляд:

- 1107 10 11 – 177 Євро/т;
- 1107 10 19 – 134 Євро/т;

- 1107 10 91 – 173 Євро/т;
- 1107 10 99 – 131 Євро/т;
- 1109 00 00 – 521 Євро/т.

КРОХМАЛЬ

Дія тарифної квоти поширюється на коди 1108 11 00, 1108 12 00 та 1108 13 00. Розмір квоти на безмитне ввезення крохмалю до ЄС складає 10 000 т/рік без подальшого її збільшення. Після перевищення розміру квоти ставка мита в ЄС складатиме:

- 1108 11 00 – 224 Євро/т;
- 1108 12 00, 1108 13 00 – 166 Євро/т.

ГРИБИ

Дія тарифної квоти поширюється на код 0711 51 00 (основна та додаткова квота). Розмір квоти для безмитного ввезення грибів до ЄС складає 500 тонн на рік, з додатковою квотою в розмірі 500 тонн/рік. Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти ставка ввізного мита для коду 0711 51 00 складає 9,6% плюс 191 Євро/ц; 2003 10 20 – 18,4% плюс 191 Євро/ц; 2003 10 30 – 18,4% плюс 222 Євро/ц.

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА

Дія тарифної квоти поширюється на коди 0710 40 00, 07 11 90 30, 2001 90 30, 2004 90 10 та 2005 80 00. Обсяг квоти на безмитне ввезення цукрової кукурудзи до ЄС складає 1500 т/рік без подальшого збільшення. Ставка мита після перевищення обсягів, обумовлених розміром квоти, для наступних кодів складає: 0710 40 00, 0711 90 30, 2001 90 30, 2004 90 10, 2005 80 00 – 5,1% плюс 9,4 Євро/ц.

ЦУКОР

Дія тарифної квоти поширюється на такі коди: 1701 12 (10-90), 1701 91 00, 1701 99 (10-90), 1702 20 10, 1702 90 (30-50), 1702 90 (71-95). Тарифна квота для безмитного ввезення цукру до ЄС складає 20 070 т/рік, при цьому можливість поступового збільшення розміру квоти відсутня.

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 1701 12 10 – 33,9 Євро/100кг/ нетто;
- 1701 12 90, 1701 91 00, 1701 99 (10;90) – 41,9 Євро/100кг/нетто;

- 1702 20 10, 1702 90 71, 1702 90 (80;95) – 0,4 Євро/100кг/нетто;
- 1702 90 30 – 50,7 Євро/100кг/нетто;
- 1702 90 50 – 20 Євро/100кг/нетто;
- 1702 90 75 – 27,7 Євро/100кг/нетто;
- 1702 90 79 – 19,2 Євро/100кг/нетто.

ПЕРЕРОБЛЕНІ ПРОДУКТИ З ЦУКРУ

Дія тарифної квоти поширюється на такі підгрупи: 1702, 1806, 1901 та 2101 (детальніше в таблиці). Розмір квоти на безмитне ввезення цієї продукції складає 2000 т/рік з поступовим збільшенням розміру квоти до 3000 т/рік протягом перехідного періоду в п'ять років.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1702 50 00							
1702 90 (10;99 з вмістом цукру ≥70%)							
1704 90 99 (з вмістом цукру ≥70%)							
1806 10 (30;90)							
1806 20 95 (з вмістом цукру ≥70%)	2 000	2 167	2 333	2 500	2 667	2 833	3 000
1901 90 99 (з вмістом цукру ≥70%)							
2101 12 98							
2101 20 98							

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 1702 50 00 – 16% + 50,7 Євро/100 кг/нетто mas;
- 1702 90 10 – 12,8%;
- 1704 90 99 – 9% + EA⁴ MAX 18,7% + AD S/Z;
- 1806 10 30 – 8% + 31,4 Євро/100кг/нетто;
- 1806 10 90 - 8% + 41,9 Євро/100кг/нетто;
- 1806 20 95 – 8,3% + EA MAX 18,7% + ADS/Z;
- 1901 90 99 – 7,6% + EA;
- 2101 12 98 – 9% + EA;
- 2101 20 98 – 6,5 + EA.

Для того, щоб дізнатися додаткову ставку мита, необхідно перейти за посиланням http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en. Далі ввести код своєї продукції відповідно до УКТЗЕД та вибрати країну походження (Ukraine). У вікні, що з'явиться, вибрати детальний (10-значний) код, після чого натиснути на "Find from composition". У новій вкладці, що з'явиться, вибрати свою характеристику товару та натиснути «ОК».

СИРОПИ

Дія тарифної квоти поширюється на такі коди: 2106 90 30, 2106 90 55, 2106 90 59. Обсяг квоти на безмитне ввезення цукрових сиропів до країн ЄС відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами ЄС складає 2000 т/рік без подальшого збільшення. Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 2106 90 30 – 42,7 Євро/100кг/нетто;
- 2106 90 55 – 20 Євро/100кг/нетто.
- 2106 90 59 – 0,4 Євро/100 кг/нетто.

ІНШІ ЦУКРОВІ ПРОДУКТИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 1702 (детальніше в таблиці). Розмір квоти для безмитного ввезення іншого цукру до країн ЄС складає 10 000 т/рік із поступовим збільшенням розміру квоти протягом 5-ти років до 20 000 т/рік.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1702 30 10							
1702 40 10							
1702 60 10							
1702 30 (50;90)	10 000	11 667	13 333	15 000	16 667	18 333	20 000
1702 40 90							
1702 60 (80;95)							

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 1702 30 10, 1702 40 10, 1702 60 10 - 50,7 Євро/100 кг/нетто;
- 1702 30 50 - 26,8 Євро/100кг/нетто;
- 1702 30 90, 1702 40 90 - 20Євро/100 кг/нетто;
- 1702 60 80, 1702 60 95 - 0,4 Євро/100кг/нетто.

ВИСІВКИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 2302 та 2303 (детальніше в таблиці). Розмір квоти на безмитне ввезення цієї продукції складає 16000 т/рік із поступовим збільшенням розміру квоти до 21000 т/рік протягом перехідного періоду в п'ять років.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2302 10 (10;90)							
2302 30 (10;90)	16 000	16833,3	17666,7	18500	19333,3	20166,7	21000
2302 40 (10;90)							
2303 10 (11)							

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 2302 10 10, 2302 30 10, 2302 40 10 – 44 Євро/т;
- 2302 10 90, 2302 30 90, 2302 40 90 – 89 Євро/т;
- 2303 10 11 – 320 Євро/т.

ТОМАТИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 2002. На цей вид продукції розмір квоти складає 10000 т/рік без подальшого збільшення. Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита: 2002 10 (10;90) 2002 90 (11;19;31;39;91;99) – 14,4%.

ВИНОГРАДНИЙ ТА ЯБЛУЧНИЙ СОКИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгрупи 2009 (детальніше в таблиці). Обсяг квоти на безмитне ввезення виноградного та яблучного соків до країн ЄС відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами ЄС складає 10000 т/рік із поступовим збільшенням протягом 5-ти років до 20000 т/рік.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2009 61 (90)							
2009 69 (11;71;79;90)	10 000	11 666,7	13 333,3	15 000	16 666,7	18 333,3	20 000
2009 71 (20;99)							
2009 79 (11;19;30;91;93;99)							

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 2009 61 90 – 22,4% плюс 27 Євро/гл;
- 2009 69 11 – 40% + 121 Євро/гл + 20,6 Євро/100кг/нетто
- 2009 69 71 – 22,4% + 131 Євро/гл + 20 Євро/100кг/нетто;
- 2009 69 79 – 22,4% + 27 Євро/гл + 20,6 Євро/100кг/нетто;
- 2009 69 90 – 22,4% + 27 Євро/гл;
- 2009 71 (20; 99) – 18%;

- 2009 79 11 – 30% + 18,4Євро/100кг/нетто;
- 2009 79 19 – 30%;
- 2009 79 (30;93;99) – 18%;
- 2009 79 91 – 18% + 19,3Євро/100кг/нетто.

ПЕРЕРОБЛЕНІ ЗЕРНОВІ ПРОДУКТИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди 1903 00 00 та 1904 30 00. Обсяг квоти на безмитний імпорт обробленої продукції із зернових до країн ЄС відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами ЄС складає 2000 т/рік без подальшого збільшення розміру квоти. Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 1903 00 00 – 6,4%+ 5,1 Євро/100 кг/нетто;
- 1904 30 00 – 8,3%+ 25,7 Євро/100 кг/нетто.

МОЛОЧНІ КРЕМОВІ ПРОДУКТИ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 2207 та 2208 (детальніше в таблиці). Розмір квоти на безмитне ввезення цієї продукції складає 300 т/рік із поступовим збільшенням розміру квоти до 500 т/рік протягом перехідного періоду в п'ять років.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1806 20 (70)							
2106 10 (80)	300	333,3	366,7	400	433,3	466,7	500
2202 90 (99)							

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 1806 20 70 – 15,4% + ЕА;
- 2106 10 80 – ЕА;
- 2202 90 99 – 5,4% + 21,2 Євро/100кг/нетто.

ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ

Дія тарифної квоти поширюється на код 2106 90 98. Обсяг квоти на постачання харчових продуктів до країн ЄС відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами ЄС складає 2000 т/рік без подальшого збільшення розміру квоти. Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти ставка ввізного мита для коду 2106 90 98 складає 9%+ ЕА.

ЕТАНОЛ

Дія тарифної квоти поширюється на коди підгруп 2207 та 2208 (детальніше в таблиці). Розмір квоти для безмитного ввезення етанолу до країн ЄС складає 27 000 т/рік із поступовим збільшенням розміру квоти протягом 5-ти років до 100 000 т/рік.

Коди	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2207 10 (00)							
2207 20 (00)	27 000	39 166,7	51 333,3	63 500	75 666,7	87 833,3	100 000
2208 90 (91;99)							

Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 2207 10 00 – 19,2 Євро/гл;
- 2208 90 91 – 1 Євро/%об/гл+6,4 Євро/гл;
- 2208 90 99 – 1 Євро/% об/гл;
- 2207 20 00 – 10,2 Євро/гл.

СИГАРИ ТА ЦИГАРКИ

Тарифна квота поширюється на такі коди: 2402 10 00 та 2402 20 90. Обсяг квоти на безмитне ввезення сигар та цигарок до країн ЄС відповідно до умов ПВЗВТ між Україною та країнами ЄС складає 2500 т/рік без подальшого збільшення розміру квоти. Після перевищення обсягу ввезення в межах квоти вводяться такі ставки ввізного мита:

- 2402 10 00 – 26%;
- 2402 20 90 – 57,6%.

1.3 Вхідна ціна

Основна суть системи вхідних цін на сьогодні полягає в тому, що всі фрукти, овочі, натуральні соки (без додавання спирту, цукру, підсолоджувачів), а також вина (виноградні натуральні, включаючи кріплені; сусло виноградне, крім зазначеного в товарній позиції 2009) з усіх країн за межами ЄС розмитнюється за уніфікованою процедурою, в основу якої покладено визначення цін на внутріш-

ньому ринку, на підставі яких розраховуються всі подальші митні платежі. Відповідно до цієї системи мито складається із загальної ставки та додаткового митного платежу, розмір якого залежить від того, наскільки ціна товару є нижчою від встановленого в ЄС показника. Українські товари мають преференцію у вигляді звільнення від сплати базового мита. Таким чином, стягується лише різниця в ціні, а базове мито не нараховується.

0702. ПОМІДОРИ, СВІЖІ АБО ОХОЛОДЖЕНІ

На помідори свіжі чи охолоджені для третіх країн та України в ЄС застосовується вхідна ціна. Відповідно до Угоди про зону вільної торгівлі ставка експортного мита відсутня, присутня лише вхідна ціна. Станом на квітень поточного року вхідна ціна на помідори складає 112,6 Євро/ц. Так, за умови митної вартості в 112,6 Євро/ц ставка мита взагалі ніяке не сплачується. Якщо ж митна вартість більша за 110,3 Євро/ц, але менша за 112,6 Євро/ц, тоді оплачується різниця від вхідної ціни, або 2,3 Євро/ц. Якщо ціна більша 108,1 Євро/ц, але менша 110,3 Євро/ц - оплачується 4,5 Євро/ц. При митній вартості в діапазоні 105,8 – 108,1 Євро/ц, оплачується 6,8 Євро/ц. Якщо митна вартість складає 103,6-105,8 Євро/ц, тоді доплата складає 9,0 Євро/ц. При митній вартості від 0 до 103,6 Євро/ц доплата складає 29,8 Євро/ц. Для цієї продукції та для всіх наступних, що описані в цьому розділі, більш детальну інформацію можна знайти у Додатку 2 Регламенту Європейської комісії (ЄЕС) № 2658/87.

0707. ОГІРКИ, КОРНИШОНИ, СВІЖІ АБО ОХОЛОДЖЕНІ

Для України ставки ввізного мита до ЄС з початку 2016 року зменшились до нуля. Так, постачання корнішонів (код 07070090) є не обмеженим, у той час як на огірки (код 07070005) присутня ввізна ціна, розмір якої знову ж таки залежить від періоду часу. Детальний розподіл вхідної ціни дивіться у Додатку 2 Регламенту Європейської комісії (ЄЕС) № 2658/87.

0709. ОВОЧІ (СИРИ АБО ВАРЕНІ У ВОДІ ЧИ НА ПАРІ), МОРОЖЕНІ

Майже на всю групу товарів (код 0709) з 1 січня 2016 року застосовується нульова ставка мита, крім кабачків (код УКТЗЕД 07099070 або 07099310 за Комбінованою номенклатурою ЄС) та артишоків (код УКТЗЕД 07099080 або 070991 – Комбінована номенклатура), для яких застосовується принцип вхідної ціни. Розмір вхідної ціни у відповідний період дивіться у Додатку 2 Регламенту Європейської комісії (ЄЕС) № 2658/87.

0805. ЦИТРУСОВІ, СВІЖІ АБО СУШЕНІ

Більшість продукції цієї групи підпадає під дію вхідної ціни, однак для продукції, яка не зазначена нижче, ставка мита складає 0%. Вхідна ціна діє на товари таких кодів української класифікації:

- 0805 10 20
- 0805 20 10
- 0805 20 30
- 0805 20 50
- 0805 20 70
- 0805 20 90
- 0805 50 10

0806. ВИНОГРАД, СВІЖИЙ АБО СУШЕНИЙ

На всю групу, за винятком коду 0806 10 10, з 1 січня 2016 року діє нульова ставка мита. На виноград свіжий столовий (код 0806 10 10) діє вхідна ціна, розмір якої у відповідний період дивіться в Додатку 2 Регламенту Європейської комісії (ЄЕС) № 2658/87.

0808. ЯБЛУКА, ГРУШІ ТА АЙВА, СВІЖІ

З початку 2016 року ставка мита на цю групу складає 0%. Винятком є коди яблук (0808 10 80) та груш інших (код УКТЗЕД 0808 20 50 або код ЄС – 0808 30 90).

0809. АБРИКОСИ, ВИШНІ ТА ЧЕРЕШНІ, ПЕРСИКИ (ВКЛЮЧАЮЧИ НЕКТАРИНИ), СЛИВИ ТА ТЕРЕН, СВІЖІ

Ставка мита при ввезенні продукції до ЄС зменшена на всю групу товарів. Однак лише до товарів коду 0809 40 90 не застосовується вхідна ціна. Для решти продукції вхідна ціна застосовується. Для детальної інформації про вхідну ціну та період, коли вона застосовується, дивіться Додаток 2 Регламенту Європейської комісії (ЄЕС) № 2658/87 за такими кодами:

- 0809 10 00
- 0809 20 05 або 0809 21 00
- 0809 20 95 або 0809 29 00
- 0809 30 10
- 0809 30 90
- 0809 40 05

2009. СОКИ З ПЛОДІВ (ВКЛЮЧАЮЧИ ВИНОГРАДНЕ СУСЛО) АБО СОКИ ОВОЧЕВІ, НЕЗБРОДЖЕНІ ТА БЕЗ ДОДАННЯ СПИРТУ, З ДОДАННЯМ АБО БЕЗ ДОДАННЯ ЦУКРУ ЧИ ІНШИХ ПІДСОЛОДЖУЮЧИХ РЕЧОВИН

Ставка мита при ввезенні до ЄС зменшена майже на всю групу товарів. Частково використовуються тарифні квоти (детальніше у розділі 1.2). Для детальної

інформації про вхідну ціну та період, коли вона застосовується, дивіться Додаток 2 Регламенту Європейської комісії (ЕЕС) № 2658/87 за такими кодами:

- 2009 61 10;
- 2009 69 19;
- 2009 69 51;
- 2009 69 59.

**2204. ВИНА ВИНОГРАДНІ, ВКЛЮЧАЮЧИ ВИНА КРІПЛЕНІ;
СУСЛО ВИНОГРАДНЕ, КРІМ ТОГО, ЩО ВКЛЮЧЕНО
ДО ТОВАРНОЇ ПОЗИЦІЇ 2009**

Ставка мита при ввезенні до ЄС зменшена майже на всю групу товарів. Для решти продукції застосовується вхідна ціна. Для детальної інформації про вхідну ціну та період, коли вона застосовується, дивіться Додаток 2 Регламенту Європейської комісії (ЕЕС) № 2658/87 за такими кодами:

- 2204 30 92;
- 2204 30 94;
- 2204 30 96;
- 2204 30 98.

2. Нетарифні бар'єри

2.1 Регуляторні вимоги

Регуляторні вимоги ЄС: загальний огляд

Експорт України до ЄС має відповідати цілому ряду регуляторних вимог - від загальної безпечності харчової продукції до контролю за забруднювачами в харчовій продукції. Кожна з регуляторних вимог передбачає дотримання цілого ряду директив та регламентів ЄС. Проте не вся продукція має відповідати всім вимогам, і навіть там, де така відповідність вимагається, не всі положення застосовуються до продукції.

Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною

Продуктами, що підпадають під контроль, є: корови, вівці, кози, свині й тварини родини конячих, птиця, аквакультура, молоко, яйця, м'ясо кролика, м'ясо диких та одомашнених тварин і мед.

Ключові вимоги

Регламент (ЄС) №470/2009¹ визначає:

- максимальну концентрацію залишку фармакологічно активної речовини, дозволеної у їжі тваринного походження. Значення максимальної концентрації залишку наведено в Регламенті (ЄС) № 37/2010²;
- рівень залишку деяких фармакологічно активних речовин, для яких максимальна концентрація залишку не встановлена.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:152:0011:0022:en:PDF>

² http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-5/reg_2010_37/reg_2010_37_en.pdf

Партії їжі тваринного походження (незалежно від того, чи були вони імпортовані з третіх країн або вироблені в ЄС) не можуть бути легально розміщені на ринку ЄС, якщо:

- містять залишок фармакологічно активної речовини в концентрації, що перевищує максимальні допустимі значення в ЄС (наведено в Таблиці 1 Додатку до Регламенту (ЄС) № 37/2010);
- містять залишок фармакологічно активної речовини, для якої не було встановлено максимальні допустимі значення в ЄС (не наведено в Таблиці 1 Додатку до Регламенту (ЄС) № 37/2010);
- містять залишок фармакологічно активної речовини, що була заборонена для використання у виробництві продуктів тваринного походження в ЄС (наведено в Таблиці 2 Додатку до Регламенту (ЄС) № 37/2010);
- були отримані від тварин, у яких такі речовини були використані для цілей, наведених у Директиві 96/22/ЄС³:
- стильбени або тиростати для будь-яких цілей;
- бета-агоністи (стероїдні гормони) для цілей стимулювання росту;
- естрадіол для терапевтичних або зоотехнічних цілей.

Треті країни, що бажають експортувати харчові продукти тваринного походження до країн ЄС, повинні надати Комісії щорічний план моніторингу залишків у товарах, про які йде мова. Після того, як плани затверджуються Комісією, країни, що отримали дозвіл, перераховуються в Рішенні Комісії № 2011/163/ЄС⁴. Присутність у списку є необхідною умовою для експорту в ЄС харчових продуктів тваринного походження. Також застосовуються вимоги щодо здоров'я людей і тварин.

При ввезенні в ЄС зразки з партій можуть бути взяті для проби на шкідливі залишки в національних лабораторіях у державах-членах. Умови такого відбору проб і тестування описані в Регламенті (ЄС) № 136/2004⁵.

На веб-сайті Генерального директорату з охорони здоров'я та захисту прав споживачів надана конкретна інформація про вимоги щодо залишків у деяких імпортованих продовольчих тваринах і продуктах, отриманих із них:

- Мед: вимоги щодо залишків в імпортованому меді й залишків фармакологічно активних речовин у меді.

3 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0022&from=en>

4 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:070:0040:0046:EN:PDF>

5 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:021:0011:0023:en:PDF>

- Коні: ввезення коней до ЄС і вимоги щодо залишків у них.
- Натуральні оболонки: імпорт натуральних оболонок і законодавство стосовно вимог щодо залишків у них.

Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною

З метою забезпечення високого рівня захисту споживачів імпорт рослинних і тваринних продуктів або їхніх частин, призначених для споживання людиною, де можуть бути присутні залишки пестицидів, дозволяється лише за дотримання гарантій, встановлених законодавством ЄС щодо контролю наявності хімічних речовин та їхніх залишків у живих тваринах, продуктах тваринного й рослинного походження.

Ключові вимоги

Імпортні продукти рослинного й тваринного походження повинні відповідати максимально допустимим залишковим рівням пестицидів, встановлених Європейською комісією задля захисту споживачів.

Додатки до Регламенту (ЄС) №396/2005⁶ містять перелік продукції, що є предметом контролю з максимального залишкового рівня пестицидів:

- Додаток I до Регламенту містить список продуктів, який включає в себе продукти тваринного походження, фрукти, овочі, крупи, спеції та деякі їстівні рослини, до яких застосовуються максимально допустимі рівні;
- Додаток II до Регламенту містить конкретні максимально допустимі рівні;
- Додаток III до Регламенту містить так звані тимчасові максимально допустимі рівні в межах ЄС (стосовно пестицидів, для яких до 1 вересня 2008 року обмеження встановлювалися лише на національному рівні);
- Додаток IV до Регламенту містить перелік пестицидів, до яких не застосовуються обмеження через їхню низьку шкідливість;
- Додаток V містить перелік пестицидів, до яких застосовується обмеження, що відрізняється від стандартного в 0,01 мг/кг, а додаток VI містить список коефіцієнтів для перерахування максимально допустимих рівнів для оброблених товарів;
- Додаток VII містить перелік пестицидів, які використовуються як фуміганти, до яких державам-членам ЄС дозволено застосовувати спеціальні послаблення, перш ніж продукти будуть розміщені на ринку.

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:070:0001:0016:en:PDF>

Конкретну інформацію про речовини й максимально допустимі рівні, включені в Додатки II, III і IV, можна також знайти в базі даних ЄС щодо пестицидів.

Розміщення на ринку цих продуктів покривається двома основними директивами:

- Тварини та продукція тваринного походження: Директива № 96/23/ЄС⁷ щодо тварин і продуктів тваринного походження описує процедуру для оцінки того, чи можна вважати гарантії на залишки хімічних речовин у ввезених тваринах і продуктах тваринного походження, що були представлені третіми країнами, еквівалентними до правил ЄС. Такі продукти можуть бути імпортовані лише з дозволених країн, що включені до списку, опублікованому в Рішенні № 2011/163/ЄС. Включення до цього списку й збереження в ньому відбувається за умови подання третьою зацікавленою країною плану гарантій, які вона пропонує щодо моніторингу груп шкідливих залишків і речовин, зазначених у Додатку I до Директиви № 96/23/ЄС.
- Рослини, продукти рослинного походження та їх захист: Регламент (ЄС) № 1107/2009⁸ щодо рослин, продуктів рослинного походження та їх захисту встановлює правила й процедури для активних речовин, що будуть продаватися в ЄС, і для дозволу з боку держав-членів стосовно засобів захисту рослин, що їх містять. Активні речовини не можуть використовуватись у продуктах захисту рослин, якщо вони не включені до переліку дозволених у ЄС. Такі речовини включені в базу даних пестицидів ЄС. Після того, як речовина включена до списку, держави-члени можуть дозволити використання продуктів, що її містять.

Контроль за забруднювачами харчових продуктів

Для забезпечення високого рівня захисту інтересів споживачів імпорт продовольчих товарів до Європейського Союзу має відповідати законодавству ЄС, спрямованому на забезпечення безпечності харчового продукту та відсутність забруднювальних речовин у ньому.

У ході різних етапів виробництва, пакування, транспортування чи зберігання, чи навіть у результаті забруднення навколишнього середовища забруднювальні речовини можуть потрапити до харчових продуктів (у тому числі, фруктів та овочів, м'яса, риби, круп, спецій, молочних продуктів тощо).

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0023&from=en>

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1107&from=EN>

Регламент (ЄС) № 315/93 від 8 лютого 1993 року⁹ регулює наявність таких забруднювальних речовин у харчових продуктах на території ЄС, зокрема:

- Харчові продукти, що містять неприйнятний, з точки зору суспільної охорони здоров'я, рівень забруднювальних речовин, зокрема токсичних, не повинні бути розміщені на ринку ЄС.
- Рівень забруднення повинен бути максимально низьким і відповідати рекомендованим робочим практикам.
- Максимальні рівні можуть бути встановлені для певних забруднювальних речовин з метою охорони здоров'я населення.

Ключові вимоги

Максимальні рівні для деяких забруднювальних речовин у харчових продуктах, які будуть розміщені на ринку ЄС, встановлюються Регламентом (ЄС) №1881/2006 від 19 грудня 2006 року¹⁰.

Харчові продукти, зазначені в різних розділах Додатка, не повинні, при розміщенні на ринку, містити більш високі рівні забруднення, ніж вказані в таких розділах:

- Розділ 1 - встановлює ліміти на вміст нітратів у салаті, шпинаті й дитячому харчуванні.
- Розділ 2 - встановлює ліміти для різних мікотоксинів в арахісі, горіхах, сушених фруктах (у тому числі, сушеному винограді) і виробих із них, крупах і зернових продуктах, молоці й дитячих молочних сумішах, харчових продуктах, призначених для немовлят, спеціях, фруктових соках, продуктах із кави, винах, спиртних напоях, сидрі, яблучних продуктах, оброблених харчових продуктах на основі злакових для немовлят і дітей молодшого віку та дитячому харчуванні.
- Розділ 3 - встановлює межі для різних важких металів у молоці, м'ясі, рибі, крупах, овочах, фруктах і вині.
- Розділ 4 - встановлює ліміти на тримonoхлоропропан у гідролізованих рослинних білках і соєвому соусі.
- Розділ 5 - встановлює ліміти для діоксинів та діоксиноподібних поліхлорованих дифенілів у м'ясі, рибі, молоці, яйцях, олії та жирах.
- Розділ 6 - встановлює ліміти на поліциклічні ароматичні вуглеводи в рослинних оліях та жирах, копченому м'ясі та рибі, рибі, ракоподібних та молюсках, а також дитячому харчуванні.

9 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31993R0315&from=EN>

10 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1881&from=EN>

Для деяких харчових продуктів, що були імпортовані з третіх країн, існують спеціальні заходи контролю стосовно певних забруднювальних речовин, зокрема, щодо афлатоксинів, меламіну, мінерального масла й пентахлорфенолу та діоксинів. Продовольчі товари, у яких максимальний рівень забруднювальних речовин, дозволений законодавством ЄС, перевищено, не мають права продаватися на території ЄС.

Контроль здоров'я живих тварин

Перевірки дотримання медичних вимог щодо умов здоров'я людей і тварин, призначених для запобігання поширенню хвороб серед населення або домашньої худоби. Ці умови в основному включають у себе:

- Загальні умови здоров'я тварин та правила запобігання й контролю стосовно деяких інфекційних захворювань.
- Вимоги захисту тварин.
- Розведення тварин та їхній генетичний матеріал також підпадають під дію певних зоотехнічних положень Директиви № 94/28/ЄС¹¹.
- Для будь-якої імпортованої тварини, що пройшла контроль здоров'я і залишається в межах території ЄС, повинно бути визначено призначення відповідно до положень, викладених у законодавстві ЄС для різних видів.

Ключові вимоги

- Генеральний директорат Європейської комісії з охорони здоров'я і захисту споживачів застосовує процедуру оцінки кандидата з третьої країни щодо відповідності вимогам ЄС стосовно умов здоров'я людей і тварин, де одним з етапів є перевірка на місці командою фахівців Управління харчових продуктів і ветеринарії. Після затвердження третьої країни або її частини, цю країну буде додано до списку авторизованих країн щодо цього конкретного виду тварин. Ці списки публікуються в Офіційному журналі ЄС.
- Партія повинна супроводжуватися сертифікатом здоров'я, підписаним офіційним ветеринаром компетентного органу в третій країні-експортері, що засвідчує придатність тварин для експорту в ЄС. Існують різні види сертифікатів, зазначені в законодавстві ЄС, що варіюються в залежності від видів та передбачуваного використання відповідних тварин, а також санітарної групи, до якої третя країна була призначена Європейською комісією та/або спеціальних вимог, встановлених для цих конкретних тварин.

¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31994L0028&from=en>

- Після прибуття партія та супроводжувальні сертифікати мають бути перевірені ветеринарами відповідно до положень, викладених у Директиві № 91/496/ЄС¹². Після застосування процедур, наведених у Регламенті (ЄС) №282/2004¹³, результат перевірки має бути зазначений у загальному ветеринарному документі на ввіз.

Живі тварини можуть бути імпортовані в ЄС лише з третіх країн, включених до списку країн, що мають дозвіл на цей вид тварин, супроводжується відповідними сертифікатами та пройшли обов'язковий контроль у відповідній інспекції прикордонного поста держави-члена.

Проте європейська влада може призупинити імпорт з усієї третьої країн або її частини чи вжити тимчасових заходів захисту, якщо тварини можуть представляти будь-який ризик для здоров'я людей чи тварин, а також у разі спалахів небезпечних захворювань.

Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною

Імпорт продуктів тваринного походження, призначених для споживання людиною, повинен відповідати санітарним вимогам із дотримання умов здоров'я людей і тварин, що призначені запобіганню поширення хвороб серед населення або домашньої худоби.

Ключові вимоги

Медико-санітарні умови, пов'язані із захистом людей та домашньої худоби, в основному включають в себе:

- Загальні правила гігієни продуктів харчування та гігієнічні характеристики для харчових продуктів тваринного походження відповідно до Регламентів (ЄС) № 852/2004¹⁴ та 853/2004¹⁵;
- Медико-санітарні умови для тварин, викладені в Директиві № 2002/99/ЄС¹⁶;
- Вимоги належного ставлення до тварин, такі, як конкретні положення Регламенту (ЄС) № 1099/2009¹⁷ щодо забою тварин;

12 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31991L0496&from=EN>

13 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0282&from=en>

14 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:139:0001:0054:en:PDF>

15 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:139:0055:0205:en:PDF>

16 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:018:0011:0020:EN:PDF>

17 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:303:0001:0030:EN:PDF>

- Спеціальні положення, що стосуються генетично модифікованих продуктів харчування й нових видів їжі відповідно до Регламентів (ЄС) № 1829/2003¹⁸ та 258/97¹⁹;
- Спеціальні умови приготування харчових продуктів;
- Загальні умови щодо матеріалів і виробів, що контактують із харчовими продуктами відповідно до Регламенту (ЄС) № 1935/2004²⁰.

Генеральний директорат Європейської Комісії з охорони здоров'я і захисту споживачів застосовує процедуру оцінки кандидата з третьої країни щодо відповідності вимогам ЄС, які стосуються умов здоров'я людей і тварин, де одним з етапів є перевірка на місці командою фахівців Управління харчових продуктів і ветеринарії. Після затвердження третьої країни або її частини, цю країну буде додано до списку авторизованих країн стосовно цього конкретного виду продукту. Ці списки публікуються в законодавчих актах ЄС.

На додачу до затвердження країни, більшість продуктів тваринного походження може бути імпортована до ЄС, лише якщо ці продукти були відправлені з установ або отримані чи виготовлені в установах (бойнях, м'ясопереробних заводах, технологічних установах, тощо), що зазначені в списку, затвердженому Головним управлінням з охорони здоров'я і захисту споживачів.

Поставки продуктів тваринного походження до ЄС мають супроводжуватися сертифікатом здоров'я, підписаним офіційним ветеринаром компетентного органу в третій країні-експортері, що засвідчує придатність тварин для експорту в ЄС. Існують різні види сертифікатів, зазначені в законодавстві ЄС, що варіюються в залежності від видів продукту чи тварин та/або спеціальних умов здоров'я, що можуть бути встановлені для цих конкретних продуктів. Після прибуття продукти та супутні сертифікати мають бути перевірені ветеринарами відповідно до положень, викладених у Директиві № 97/78/ЄС²¹. Після застосування процедур, передбачених Регламентом (ЄС) № 136/2004²², результат перевірки має бути зазначений у загальному ветеринарному документі на ввіз.

Такі продукти можуть бути імпортовані в ЄС лише з третіх країн, включених до списку країн, що мають дозвіл на цей вид продуктів, супроводжуються відповідними сертифікатами та пройшли обов'язковий контроль у відповідній інспекції

18 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1829&from=EN>

19 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997R0258&from=EN>

20 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R1935&from=en>

21 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997L0078&from=EN>

22 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:021:0011:0023:en:PDF>

прикордонного поста держави-члена.

Проте європейська влада може призупинити імпорт з усіх третіх країн або їхніх частин чи вжити тимчасових заходів захисту, якщо продукти можуть представляти будь-який ризик для здоров'я людей чи тварини, а також у разі спалахів небезпечних захворювань.

Контроль здоров'я продукції тваринного походження, не призначеної для споживання людиною

Поставки до Європейського Союзу продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, повинні відповідати загальним умовам здоров'я населення і тварин, спрямованим на забезпечення високого рівня здоров'я і безпеки з метою уникнення поширення інфекційних захворювань, які є небезпечними для худоби або людей.

Ключові вимоги

Загальні санітарно-гігієнічні вимоги, що застосовуються до таких продуктів, відносяться до:

- Державного підтвердження здоров'я
- Авторизованих установ
- Сертифікатів здоров'я
- Контролю здоров'я

Отже, такі продукти можуть бути імпортовані в ЄС лише з третіх країн, включених до списку країн, що мають дозвіл на цей вид продуктів, супроводжуються відповідними сертифікатами та пройшли обов'язковий контроль у відповідній інспекції прикордонного поста держави-члена.

Проте європейська влада може призупинити імпорт з усіх третіх країн або їхніх частин чи вжити тимчасових заходів захисту, якщо продукти можуть представляти будь-який ризик для здоров'я людей чи тварини, а також у разі спалахів небезпечних захворювань.

Контроль здоров'я сперми та ембріонів

Регуляторні вимоги щодо контролю здоров'я сперми та ембріонів є аналогічними до вимог із контролю здоров'я продукції тваринного походження, не призначеної для споживання людиною

Контроль здоров'я рибної продукції, призначеної для споживання людиною

Медичні вимоги направлені на дотримання загальних умов здоров'я людей і тварин з метою уникнення передачі захворювань серед населення і тварин. Імпорт риби та продуктів аквакультури, призначених для споживання людиною, повинен відповідати загальним вимогам здоров'я.

Ключові вимоги

- Генеральний директорат Європейської комісії з охорони здоров'я і захисту споживачів застосовує процедуру оцінки кандидата з третьої країни щодо відповідності вимогам ЄС, які стосуються умов здоров'я людей і тварин, де одним з етапів є перевірка на місці командою фахівців Управління харчових продуктів і ветеринарії. Після затвердження третьої країни або її частини, країну буде додано до списку авторизованих країн стосовно цього конкретного виду тварин. Ці списки публікуються в Офіційному журналі ЄС.
- Партія повинна супроводжуватися сертифікатом здоров'я, підписаним офіційним ветеринаром компетентного органу в третій країні-експортері, що засвідчує придатність тварин для експорту в ЄС. Існують різні види сертифікатів, зазначені в законодавстві ЄС, що варіюються в залежності від видів та передбачуваного використання відповідних тварин, а також санітарної групи, до якої третя країна була призначена Європейською комісією, та/або спеціальних вимог, встановлених для цих конкретних тварин.
- Після прибуття партія та супроводжувальні сертифікати мають бути перевірені ветеринарами відповідно до положень, викладених у Директиві № 91/496/ЄС²³. Після застосування процедур, передбачених Регламентом (ЄС) № 282/2004²⁴, результат перевірки має бути зазначений у загальному ветеринарному документі на ввіз.

Розміщення на ринку ЄС отруйних риб сімейств Tetraodontidae, Molidae, Diodontidae, Canthigasteridae і рибних продуктів, що містять біотоксини, такі, як сигуатера або м'язопаралізуючі, заборонено відповідно до Регламенту (ЄС) № 853/2004²⁵.

23 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31991L0496&from=EN>

24 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0282&from=en>

25 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:139:0055:0205:en:PDF>

Отже, такі продукти можуть бути імпортовані в ЄС лише з третіх країн, включених до списку країн, що мають дозвіл на цей вид продуктів, супроводжуються відповідними сертифікатами і пройшли обов'язковий контроль у відповідній інспекції прикордонного поста держави-члена.

Свіжі рибні продукти, що потрапили в ЄС безпосередньо з рибальського судна, яке ходить під прапором третьої країни, підлягають під іншу схему контролю стану здоров'я, що викладена в Додатку III Регламенту (ЄС) № 854/2004²⁶.

Контроль здоров'я рибної продукції, не призначеної для споживання людиною

Імпорт риби та продуктів аквакультури, не призначених для споживання людиною в Європейському Союзі, повинен відповідати загальним умовам здоров'я населення і тварин, спрямованим на забезпечення високого рівня здоров'я і безпеки та уникнення поширення інфекційних захворювань, що є небезпечними для людей і тварин.

Ключові вимоги

Ключові вимоги щодо контролю здоров'я рибної продукції, не призначеної для споживання людиною, є ідентичними до ключових вимог щодо контролю здоров'я рибної продукції, призначеної для споживання людиною.

Такі продукти можуть бути імпортовані в ЄС лише з ухвалених установ третіх країн, включених до списку країн, що мають дозвіл на цей вид продуктів, супроводжуються відповідними сертифікатами і пройшли обов'язковий контроль у відповідній інспекції прикордонного поста держави-члена.

Контроль здоров'я рослин

Імпорт до Європейського Союзу рослин, рослинних продуктів та будь-якого іншого матеріалу може бути предметом контролю та:

- Заборони на імпорт;
- Фітосанітарного сертифіката та/або фітосанітарного сертифіката на реекспорт;
- Митного огляду та перевірки здоров'я рослин;
- Реєстру імпортерів;
- Попереднього повідомлення про імпорт.

²⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:226:0083:0127:EN:PDF>

Ключові вимоги

Рослини, рослинні продукти та будь-які інші матеріали, що можуть приховувати шкідників рослин (наприклад, вироби з дерева й контейнери, ґрунт тощо) можуть підпадати під такі захисні заходи в порядку, встановленому відповідно до Директиви № 2000/29/ЄС²⁷:

1. Держави-члени повинні заборонити імпорт на свою територію:

Деяких особливо небезпечних шкідливих організмів, які перераховані в Додатку I Частини А до Директиви № 2000/29/ЄС.

- Рослини й рослинні продукти, перераховані в Додатку II Частини А, де йдеться про забруднення відповідними шкідливими організмами, переліченими в цій частині Додатка до Директиви.
- Рослини або рослинні продукти, перераховані в Додатку III Частини А, де йдеться про їхнє походження з відповідних країн, згаданих у цій частині Додатка до Директиви.
- Рослини, рослинні продукти та інші об'єкти, перераховані в Додатку IV Частини А, крім тих, що відповідають спеціальним вимогам, зазначеним у цій частині Додатка до Директиви.

Положення, введені відповідно до Директиви № 2004/102/ЄС²⁸ відносно дерев'яної тари, встановлюють, що дерев'яне пакування будь-якого типу (ящики, коробки, бочки, піддони та інші завантажувальні щити тощо) повинні пройти одну із затверджених процедур, зазначених в Додатку I до міжнародного стандарту Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН стосовно фітосанітарних заходів № 15, мати відповідне маркування, як зазначено в Додатку II, і бути виготовленим із деревини без кори.

Рішення Європейської комісії № 2005/51/ЄС²⁹, уповноважує держав-членів надавати відступ щодо певних заборон стосовно ґрунту, що походить із деяких третіх країн та призначений для спалювання небезпечних відходів.

Деякі регіони ЄС, де відсутні шкідники рослин, визначені як «захищені зони» і можуть бути захищені спеціальними заборонами й вимогами щодо запобігання поширенню шкідливих організмів на конкретні культури (Частина Б Додатку I В; Частина Б Додатку II; Частина Б Додатку III та Частина Б Додатку IV Директиви № 2000/29/ЄС³⁰).

27 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:169:0001:0112:EN:PDF>

28 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:309:0009:0025:EN:PDF>

29 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005D0051&from=EN>

30 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:169:0001:0112:EN:PDF>

2. Імпорт рослин і рослинних продуктів, перерахованих у Додатку V Частини В Директиви № 2000/29/ЄС, повинен супроводжуватися офіційним фітосанітарним сертифікатом або фітосанітарним сертифікатом для реекспорту (у разі, якщо вантаж після відправки з третьої країни знаходився на зберіганні, був перепакований або розділений на менші партії в іншій країні, що не входить до ЄС).

3. На додачу до згаданих вище сертифікатів рослин і рослинних продуктів, перерахованих у Додатку V Частини В до Директиви № 2000/29/ЄС, з моменту перетину ними кордону ЄС, вони підлягають митному контролю та контролю з боку відповідальних державних установ.

Перевірки повинні складатися з:

- Документальних перевірок, що встановлюють відповідність необхідних сертифікатів, альтернативних документів або відміток.
- Перевірки ідентифікації (походження) рослин, що встановлюють відповідність рослин, рослинних продуктів або інших об'єктів із документами.
- Перевірки здоров'я рослин, рослинних продуктів або інших предметів, у тому числі, їхнього дерев'яного пакувального матеріалу, на відповідність спеціальним та фітосанітарним вимогам, зазначеним у Директиві Ради.

Перевірки мають бути зроблені в момент перетину кордону ЄС на прикордонному інспекційному пункті держави-члена. Проте перевірки ідентифікації (походження) та перевірки здоров'я рослин можуть бути проведені в місці призначення за умови, якщо є відповідні гарантії і документи, що стосуються перевезення рослин і рослинних продуктів, визначені для кожного конкретного випадку.

4. Імпорттери, незалежно від того, чи вони є виробниками рослин, рослинних продуктів або інших об'єктів, перерахованих у Додатку V Частини В Директиви № 2000/29/ЄС, мають бути включені до офіційного реєстру держави-члена за окремим реєстраційним номером.

5. Держави-члени можуть вимагати від адміністрації аеропортів, портів, імпортерів або операторів надавати попереднє повідомлення про майбутнє прибуття вантажу рослин, рослинних продуктів та інших об'єктів у митний або офіційний державний органи пункту в'їзду.

Крім того, рослини, рослинні продукти та будь-який інший матеріал, що може приховувати шкідників рослин, може підпадати під надзвичайні заходи.

- Ці фітосанітарні заходи призначені для запобігання появи та розповсюдження шкідників і організмів шкідливих для рослин або рослинних продуктів через кордони ЄС. Ці заходи підсилюють дотримання Міжнародної

конвенції із захисту рослин, де держави-члени ЄС є сторонами угоди, у якій викладені основні правила й процедури контролю для забезпечення загальних та ефективних заходів захисту сільськогосподарських і лісових ресурсів країн.

- Міжнародна конвенція із захисту рослин вимагає, щоб кожна договірна країна створила національну організацію із захисту рослин для інспекції вирощування сільськогосподарських культур та повідомлення про шкідливі організми й боротьбу з ними. Повний перелік національних організацій із захисту рослин можна знайти на офіційному сайті Конвенції (<http://www.ippc.int/>).

Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

Імпорт харчових продуктів нетваринного походження до Європейського Союзу повинен відповідати загальним умовам і специфічним положенням, призначеним для запобігання ризику для здоров'я населення і захисту інтересів споживачів.

Застосовуються такі правила:

1. Загальні правила гігієни харчових продуктів відповідно до Регламенту (ЄС) № 852/2004³¹;
2. Загальні умови, що стосуються забруднювальних речовин у харчових продуктах;
3. Спеціальні положення стосовно генетично модифікованих продуктів харчування й нових видів харчових продуктів згідно з Регламентом (ЄС) № 1829/2003³²;
4. Загальні умови приготування харчових продуктів.

Коли проблеми гігієни, що можуть становити серйозну небезпеку для здоров'я людини, виникають або поширюються на території третьої країни, Європейська влада може призупинити імпорт з усієї третьої країни або її частини чи прийняти тимчасові захисні заходи щодо харчових продуктів, залежно від серйозності ситуації.

Ключові вимоги

1. Відповідні правила гігієни їжі, яких повинні дотримуватися комерційні оператори харчових продуктів у третій країнах, містяться в Регламенті (ЄС) № 852/2004:

31 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:139:0001:0054:en:PDF>

32 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1829&from=EN>

- Загальне зобов'язання операторів стежити за безпекою харчових продуктів і процесів у рамках своєї відповідальності;
- Загальні санітарно-гігієнічні умови для первинного виробництва й детальних вимог на всіх етапах виробництва, переробки та розповсюдження продуктів харчування;
- Мікробіологічні критерії для певних продуктів, які встановлені в Регламенті (ЄС) № 2073/2005³³;
- Процедури на основі принципів аналізу ризиків і критичних контрольних точок (НАССР);
- Утвердження й реєстрація установ.

2. Забруднювальні речовини можуть потрапити в харчові продукти на різних етапах їхнього виробництва і збуту або через забруднення навколишнього середовища. Оскільки вони є реальною загрозою для безпеки харчових продуктів, ЄС вживає заходів щодо мінімізації ризику такої загрози шляхом встановлення максимальних рівнів для певних забруднювальних речовин у харчових продуктах.

а) Деякі харчові продукти (наприклад, фрукти, овочі, горіхи, крупи, фруктові соки, тощо) не повинні, при розміщенні на ринку, містити більш високі рівні забруднення, ніж ті, що вказані в Регламенті (ЄС) № 1881/2006³⁴. Ці Правила поширюються на чотири різні категорії забруднень: нітрати, афлатоксини, важкі метали (свинець, кадмій, ртуть) і тримonoхлоропропан. Загалом, максимальні рівні забруднення відносяться до їстівної частини харчових продуктів і застосовуються також до інгредієнтів, які використовуються для виробництва складових продуктів харчування.

б) Держави-члени можуть обмежити доступ до ринку, у межах своєї території, певним продуктам, що містять залишки пестицидів, якщо кількість цих залишків перевищує максимальні рівні й представляють неприйнятний ризик для людей. Ці обмеження залежать від токсичності цієї речовини.

с) Регламентом (ЄС) № 3954/1987³⁵ та Регламентом (ЄС) № 944/1989³⁶ визначені максимально допустимі рівні радіоактивного забруднення харчових продуктів, що можуть бути розміщені на ринку після ядерної аварії або в будь-якому іншому випадку радіаційної аварійної ситуації.

33 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:338:0001:0026:EN:PDF>

34 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1881&from=EN>

35 https://www.fsai.ie/uploadedFiles/Consol_3954_87.pdf

36 https://www.fsai.ie/uploadedFiles/Regulation_944_89.pdf

Існує перелік неосновних продуктів харчування (тобто тих, що споживаються менше), для яких максимально допустимі рівні значно вищі (у десять разів).

d) Матеріали й вироби, призначені для контакту з харчовими продуктами, повинні бути виготовлені таким чином, щоб вони не передавали свій склад у їжу в кількостях, які можуть скласти загрозу для здоров'я людини, змінити склад їжі неприпустимим чином або погіршити смак і запах харчових продуктів. Регламент (ЄС) № 1935/2004³⁷ встановлює перелік груп матеріалів і виробів (таких, як пластмаса, кераміка, гума, папір, скло тощо), які можуть бути охоплені конкретними заходами, що включають список дозволених речовин, особливі умови використання, стандарти чистоти тощо. Існують спеціальні заходи для кераміки, відновлюваної целюлози й пластмас.

3. Для того, щоб забезпечити високий рівень захисту здоров'я людини, законодавство ЄС передбачає єдину процедуру авторизації для розміщення на ринку харчових продуктів, що містять, складаються або отримані з генетично модифікованих організмів.

Заява має бути направлена до компетентного органу держави-члена, а потім до Європейського органу з безпеки харчових продуктів, який здійснює оцінку ризику. Нові продукти (тобто, продукти харчування й харчові інгредієнти, які не використовувалися для споживання людиною в значній мірі в рамках ЄС до 15 травня 1997 року), також повинні пройти оцінку безпеки перед розміщенням на ринку ЄС. Компанії, які хочуть розмістити нові харчові продукти на ринку ЄС, повинні подати заяву в компетентний орган держави-члена з метою оцінки ризиків. У результаті цієї оцінки рішення щодо доступу може бути прийнято. Рішення про доступ визначає сферу дії дозволу, умови використання, призначення харчового продукту або інгредієнта харчового продукту, його специфікації та специфічні вимоги маркування.

4. Законодавство ЄС встановлює правила, що стосуються обробки харчових продуктів, харчових інгредієнтів та умов їхнього використання з метою захисту здоров'я споживачів і вільного обігу харчових продуктів на ринку Європейського Союзу. Крім того, специфічні положення, що стосуються груп харчових продуктів, викладено в окремих директивах. До них відносяться композиційні вимоги, гігієнічні вимоги, перелік домішок, критеріїв чистоти, специфічні вимоги до маркування тощо.

a) Сфера застосування директив охоплює харчові домішки та ароматизатори, які використовуються як інгредієнти в процесі виробництва або приготування їжі

³⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R1935&from=en>

і які є частиною готового продукту. Єдині речовини, які можуть бути використані як харчові домішки, включені до затвердженого загального списку, вони можуть бути використані лише за умов, зазначених у цих списках (наприклад, барвники, підсолоджувачі, консерванти, емульгатори, стабілізатори, розпушувачі тощо).

b) Існують також правила, пов'язані з виробництвом, маркетингом та імпортом харчових продуктів та інгредієнтів, які підпадають під конкретні заходи, такі, як Директива № 89/108/ЄС³⁸ щодо швидкої заморозки або Директива № 1999/2/ЄС³⁹ щодо іонізуючого випромінювання.

c) Специфічні положення застосовуються до окремих груп продуктів (таких, як какао, цукор, тощо), а також харчових продуктів, призначених для певних харчових цілей (дитяче харчування, дієтичні харчові продукти, продукти харчування, що не містять глютен). Вони можуть включати в себе специфічні вимоги щодо складу, гігієни, маркування (наприклад, зазначення енергетичної цінності, вуглеводів, білків і жирів), перелік домішок, критеріїв чистоти, тощо.

Компетентні органи держав-членів мають здійснювати регулярний контроль за імпортованими харчовими продуктами нетваринного походження, щоб гарантувати їх відповідність загальним правилам ЄС у галузі охорони здоров'я, спрямованим на захист здоров'я та інтересів споживачів.

Контроль може застосовуватися при імпорті в ЄС та/або на будь-який інший стадії харчового ланцюга (виробництво, переробка, зберігання, транспортування, розподіл і торгівля), а також може включати в себе систематичний контроль документів, випадкову перевірку походження і, у разі необхідності, фізичну перевірку.

Крім того, Регламент (ЄС) № 669/2009⁴⁰ встановлює, що імпорт деяких харчових продуктів підлягає підвищеному рівню офіційного контролю в певному пункті в'їзду на основі відомостей про небезпеку. Доступ для вільного обігу цих продуктів визначається загальним ввільним документом відповідно до положень цих Правил.

Контроль здоров'я кормів нетваринного походження

Загальні правила, що застосовуються до цих продуктів:

1. Загальні вимоги до гігієни кормів;
2. Особливі вимоги щодо маркетингу й маркування кормових матеріалів,

38 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989L0108&from=en>

39 http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:7db477af-5311-422e-a47f-624d20695051.0008.02/DOC_3&format=PDF

40 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:194:0011:0021:EN:PDF>

збірних кормів та кормів, призначених для певних харчових цілей;

3. Спеціальні правила маркетингу кормів і використання певних продуктів у харчуванні тварин;

4. Контроль за кормами.

Ключові вимоги

1. Регламент (ЄС) № 183/2005⁴¹ встановлює загальні вимоги до гігієни кормів, що спрямовані на забезпечення безпеки кормів у всьому харчовому ланцюгу, починаючи з первинного виробництва кормів і до безпосереднього годування сільськогосподарських тварин.

- Це Положення включає в себе такі елементи:
- Загальне зобов'язання операторів стежити за безпекою харчових продуктів і процесів у рамках своєї відповідальності;
- Загальні санітарно-гігієнічні умови для первинного виробництва й детальних вимог на всіх етапах виробництва, переробки та розповсюдження продуктів харчування;
- Мікробіологічні критерії на основі критеріїв ризику;
- Процедури на основі принципів аналізу ризиків і критичних контрольних точок (НАССР);
- Обов'язкова реєстрація усіх бізнес операторів;
- Система затвердження для випадків, пов'язаних із більш чутливими речовинами.

2. Особливі вимоги щодо маркетингу й маркування кормових матеріалів, збірних кормів та кормів, призначених для певних харчових цілей.

Кормові матеріали (сирі або оброблені матеріали, призначені для використання як корму для тварин або для отримання збірних кормів), комбікорми (суміші, що можуть містити домішки для використання як корму для тварин) і дієтичні корми можуть бути розміщені на ринку за умови високої комерційної якості. Вони не повинні представляти небезпеку для здоров'я людей, тварин або навколишнього середовища.

Законодавство ЄС встановлює перелік матеріалів та інгредієнтів, обіг або використання яких у годуванні тварин є забороненим, а також списки матеріалів, дозволених для використання в певних кормах тварин.

Продукти повинні відповідати специфічним вимогам маркування та упаковки, таким, як перелік матеріалів та інгредієнтів і їх позначення, що повинні бути

⁴¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:035:0001:0022:EN:PDF>

відображені на етикетці, а також обмеженням у зв'язку з типом упаковки або контейнерів для збірних кормів.

3. Спеціальні правила маркетингу кормів і використання певних продуктів у харчуванні тварин.

Регламент (ЄС) № 767/2009 від 13 липня 2009 року⁴² встановлює правила розміщення на ринку й використання кормів для годування тварин, незалежно від того, чи використовуються вони для виробництва продуктів харчування в межах Союзу, а також вимоги щодо маркування, пакування та презентації. Цей Регламент також передбачає створення каталогу кормових матеріалів, що затверджується Регламентом (ЄС) № 68/2013⁴³.

Регламент (ЄС) № 1829/2003⁴⁴ встановлює, що жодна особа не має розмішувати на ринку, використовувати або виробляти корми, що складаються, містять або зроблені з використанням ГМО, окрім випадків, коли виконано вимоги для дозволу й дотримано положень про маркування.

Кормові домішки являють собою продукти, що використовуються для годівлі тварин із метою поліпшення якості комбікорму або для підвищення продуктивності й здоров'я тварин (наприклад, забезпечуючи підвищену засвоюваність кормових матеріалів). Вони не можуть бути розміщені на ринку без оцінки, що демонструє відсутність шкідливого впливу на здоров'я людей, тварин та навколишнє середовище.

Дозволи надаються для конкретних видів тварин, у конкретних умовах експлуатації на період до десяти років. Вони можуть бути відкликани з адміністративних причин.

Інформація про кормові домішки міститься на сайті Генерального директорату з охорони здоров'я й захисту прав споживачів:

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/index_en.htm

4. Регламент (ЄС) № 882/2004⁴⁵ встановлює рамки ЄС щодо загальних правил організації офіційного контролю над комбікормами.

Крім того, Регламент (ЄС) №669/2009⁴⁶ встановлює, що імпорт деяких продуктів харчування може підпадати під підвищений рівень офіційного контролю в певних пунктах в'їзду залежно від відомостей про небезпеку. Доступ для вільного обігу цих продуктів визначається загальним вв'їзним документом відповідно

42 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:229:0001:0028:EN:PDF>

43 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:029:0001:0064:EN:PDF>

44 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1829&from=EN>

45 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:165:0001:0141:EN:PDF>

46 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:194:0011:0021:EN:PDF>

до положень цих Правил.

Імпорт кормів нетваринного походження до Європейського Союзу дозволений за умови надходження з установ, що мають представника в ЄС, і дотримання загальних умов і специфічних положень, спрямованих на запобігання ризику для здоров'я людей, тварин і захисту навколишнього середовища.

Проте, європейська влада може призупинити імпорт з усієї країни або її частини чи прийняти тимчасові захисні заходи щодо відповідної продукції у разі ймовірної серйозної небезпеки для здоров'я людей, тварин або навколишнього середовища, що виникла або поширюється на території третьої країни.

Продукти, що на цей час підпадають під захисні заходи, залежно від країни походження:

- Арахіс
- Окра
- Листя карі
- Насіння кавуна
- Рис і продукти з рису
- Гуарова камідь
- Молоко, соєві продукти й бікарбонат

Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах

Харчова продукція та корми не можуть постачатися на ринок ЄС, якщо вони не є безпечними. Законодавство ЄС щодо харчової продукції має на меті не лише високий рівень захисту людського життя та здоров'я, але й захист навколишнього середовища, здоров'я тварин і рослин. Законодавство ЄС визначає простежуваність як здатність відстежувати та слідувати на всіх етапах виробництва, переробки та збуту за будь-якими продуктами харчування, кормами, тваринами, що використовуються для виробництва продуктів харчування, а також речовинами, які будуть використовуватись для споживання.

Ключові вимоги

Простежуваність завжди вимагається для будь-якої речовини, що може використовуватись або використовуватиметься в продуктах харчування або кормах. Проте окремі продукти харчування регулюються специфічними Регламентами або Директивами ЄС, що можуть встановлювати більш жорсткі вимоги щодо простежуваності. До такої продукції належать:

- Тварини
- Генно модифіковані організми (ГМО)
- Фрукти та овочі
- Деякі товари тваринного походження (яловичина, риба, мед)
- Оливкова олія

Продукти харчування або корми, що розміщуватимуться або можуть розміщуватись на ринку ЄС, також мають бути відповідним чином марковані та ідентифіковані для полегшення їх відстеження через відповідну документацію та інформацію щодо характерних особливостей продукції. Таким чином, простежуваність дозволяє:

- Реагувати на потенційні ризики, які можуть виникнути з продуктами харчування та кормами;
- Цілеспрямовано вилучати небезпечні продукти харчування з ринку;
- Надавати достовірну інформацію для громадськості, зводячи до мінімуму порушення в торгівлі.

Бізнес-оператори харчової продукції та кормів мають відповідати специфічним вимогам, що містяться в Регламенті (ЄС) № 178/2002⁴⁷ та охоплюють всі етапи виробництва та збуту продуктів харчування/кормів.

Хоча положення щодо простежуваності не поширюються за межі ЄС, ця вимога поширюється на європейських імпортерів, оскільки вони мають бути в змозі визначити, від кого з третьої країни було експортовано продукт. Це положення спрямовано на забезпечення можливості для виробників продуктів харчування визначити безпосереднього постачальника продукції та безпосереднього подальшого вантажоодержувача (принцип «один крок назад – один крок вперед»), від європейського імпортера до рівня роздрібної торгівлі, за винятком постачання кінцевому споживачу.

Загальні вимоги безпечності продукції

Споживчі продукти або товари, що можуть бути використані як споживчі продукти на ринку ЄС, включаючи усю продукцію, що забезпечує обслуговування, мають відповідати положенням Директиви 2001/95/ЄС щодо захисту здоров'я і безпеки споживачів. Винятком є вживана продукція, що має антикварну вартість або потребує ремонту.

⁴⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:031:0001:0024:en:PDF>

Загальні вимоги безпечності продукції включають у себе такі положення, що, зокрема, стосуються:

- Загальних вимог безпечності
- Додаткових зобов'язань виробників та дистриб'юторів
- Ринкового нагляду

Ключові вимоги

Директива щодо загальної безпечності продукції встановлює регуляторну схему для визначення відповідності загальним вимогам безпеки. У цій схемі розглядаються європейські стандарти, які визначають належні вимоги з безпеки. Зобов'язання для виробників також застосовуються до будь-яких професіоналів у ланцюжку поставок, які можуть вплинути на характеристики безпеки продукту. Зокрема, вони зобов'язані стежити за безпекою продукції та надавати необхідні документи, що підтверджують простежуваність продукції.

Також було розроблено Систему оперативного обміну інформацією (RAPEX) між державами-членами та органами Європейської комісії про заходи, яких було вжито для запобігання, обмеження або встановлення певних умов для збуту або використання товарів, які створюють серйозні ризики.

Інші джерела інформації:

- Короткий зміст законодавства щодо загальної безпечності продукції можна знайти в розділі «Consumer Affairs» на сайті Генерального Директорату із захисту здоров'я і прав споживачів - http://ec.europa.eu/consumers/safety/prod_legis/index_en.htm#gpsd
- Перелік назв гармонізованих стандартів щодо загальної безпечності продукції та посилань на них можна знайти на сайті Генерального Директорату з підприємництва та промисловості - http://ec.europa.eu/enterprise/policies/europeanstandards/documents/harmonised-standards-legislation/list-references/general-product-safety/index_en.htm
- Додаткову інформацію щодо системи RAPEX, включаючи нотифікації щодо заходів запроваджених країнами-членами ЄС можна отримати на сайті Генерального Директорату із захисту здоров'я і прав споживачів - http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/index_en.htm
- Сайт Генерального Директорату з підприємництва та промисловості містить інформацію щодо ринкового нагляду за маркетингом продукції - http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/internalmarket-for-products/market-surveillance/index_en.htm

- Європейський форум із питань забезпечення дотримання законодавства про безпечність продукції (PROSAFE) – некомерційна організація створена працівниками ринкового нагляду з різних європейських країн за підтримки Європейської комісії - <http://www.prosafe.org/>

Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення

Імпорт деяких зникаючих видів тварин і рослин (або їхніх частин чи похідних від них) має відповідати регуляторним заходам ЄС щодо дикої природи. Законодавство ЄС щодо дикої природи, включаючи Регламент (ЄС) № 338/97⁴⁸, базується на Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни й флори, що знаходяться під загрозою зникнення (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, CITES) та включає в себе систему подвійного контролю із застосуванням експортно-імпортного контролю як в країні походження, так і на рівні ЄС.

Ключові вимоги

Забораються будь-які комерційні операції з видами, які знаходяться під загрозою зникнення (Перелік наведено в Додатку А до Регламенту (ЄС) № 338/97). Звільнення від цієї заборони може бути надано в окремих випадках на індивідуальній основі шляхом видачі спеціального сертифікату керівним органом країни-члена ЄС, де знаходяться представники виду, за умови, що ці представники виду:

- Народжені та виведені в неволі або штучно вирощені;
- Потрібні, у виняткових випадках, для наукових або біомедичних цілей;
- Призначенні для розмноження або поширення;
- Призначені для наукових досліджень або навчання, що спрямовані на збереження виду.

Європейська комісія може вирішити обмежити імпорт деяких зразків або видів глобально з конкретних третіх країн. Ці винятки періодично публікуються й поширюються на імпорт до усіх країн-членів ЄС. Найактуальніший перелік винятків наводиться в Додатку до Регламенту (ЄС) № 888/2014⁴⁹.

Керівні органи країн-членів ЄС перевіряють дотримання таких умов для всього імпорту видів, на які поширюються ці обмеження:

48 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997R0338&from=en>

49 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0888&from=EN>

Для всіх видів:

- Чи зашкодить торгівля виживанню виду в дикій природі;
- Чи на законних підставах було придбано представників виду.

Для живих представників виду:

- Чи належним чином особини підготовлені до перевезення;
- Чи має імпортер належні кошти для догляду за живими особинами;

Керівний орган має переконатись, що представники видів, які знаходяться під загрозою зникнення (перелічені в Додатку А до Регламенту № 338/97) не імпортується або не використовуватимуться в комерційних цілях.

Є певні представники видів, які мають унікально позначатись із метою здійснення міжнародного контролю за торгівлею (наприклад, крокодилачі шкіри та ікра), для того, щоб запобігти шахрайству, скоротити незаконну торгівлю або для інших цілей.

У кожній державі-члені ЄС система управляється:

- Адміністративним органом, який видає дозволи та перевіряє імпорт;
- Науковим органом, який виступає як консультативний орган.

Положення встановлює різні вимоги й процедури для кожного з видів, наведених у Додатках А, В, С і D до Регламенту (ЄС) № 888/2014.

Пункти ввезення зникаючих видів диких тварин перераховано в офіційному журналі ЄС C-72 від 18/03/2008⁵⁰.

Контроль за незаконним виловом

Рибна продукція повинна імпортуватись до Європейського Союзу лише в супроводі сертифіката вилову відповідно до Регламенту (ЄС) №1005/2008⁵¹ щодо створення системи запобігання, стримування та ліквідації незаконного, незареєстрованого та нерегульованого промислу.

Ключові вимоги

Схема сертифікації поширюється на морські рибні продукти, отримані з уловів не раніше 1 січня 2010 року, за винятком продуктів аквакультури, отриманих із мальків або личинок, прісноводних риб, декоративних риб та інших продуктів.

50 http://exporthelp.europa.eu/update/requirements/ehir_si12_02v002/si/auxi/si_cites_points_entry.pdf

51 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:286:0001:0032:EN:PDF>

Маркетингові стандарти для рибної продукції

Рибна продукція може реалізовуватись у рамках Європейського Союзу, тільки якщо вона відповідає маркетинговим стандартам ЄС, що охоплюють класифікацію свіжості, розміру або вагових категорій, упаковки, опису та маркування.

Ключові вимоги

Держави-члени повинні перевірити відповідність продукції таким стандартам:

- A) Свіжість;
- B) Категорії розміру;
- C) Маркування.

Продукти, що розвантажені в порту ЄС безпосередньо від промислу з суден, що ходять під прапором третьої країни, і призначені для збуту, підлягають тим же положенням, які застосовуються до умовів Співтовариства.

Мінімальні вимоги до маркування та інформації для всіх партій риби й продукції аквакультури наведено в Регламенті (ЄС) № 1224/2009⁵², вони включають в себе:

- Ідентифікаційний номер кожної партії;
- Зовнішній ідентифікаційний номер і назву рибальського судна або назву виробника аквакультури;
- Код ФАО альфа-3 для кожного виду;
- Дата вилову або дата виробництва; кількість кожного виду в кілограмах, виражена в чистій вазі або, за необхідності, числі особин;
- Найменування та адреса постачальників;
- Комерційне позначення, наукова назва, відповідний географічний район і спосіб виробництва;
- Чи були продукти рибальства попередньо заморожені чи ні.

Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу

Розміщення на ринку Європейського Союзу (ЄС) насіння й посадкового матеріалу повинно відповідати встановленим законодавством ЄС специфічним маркетинговим вимогам, що покликані забезпечити відповідність цих продуктів критеріям здоров'я та високої якості, а також охорони біорозмаїття.

Ключові вимоги

⁵² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:343:0001:0050:EN:PDF>

Законодавство ЄС встановлює специфічні умови для таких груп насіння і/або посадкового матеріалу:

- Масло й волокнисті рослини;
- Зернові культури;
- Овочі;
- Насіння картоплі;
- Насіння буряку;
- Виноградна лоза;
- Фруктові рослини;
- Кормові рослини;
- Декоративні рослини;
- Ліси.

Кожна група продуктів управляється певною директивою, що встановлює особливі умови, пов'язані з критеріями ідентичності, чистоти сортів та іншими відомостями про присутність і контроль за шкідливими організмами й хворобами.

До цього типу продукції можуть застосовуватись:

- Спеціальні маркетингові умови для певних груп насіння й посадкового матеріалу;
- Спеціальні положення, що застосовуються до генетично модифікованих рослин і насіння

Крім цих обов'язкових положень, імпорт цієї продукції до ЄС підлягає фітосанітарним заходам, що регулюються Директивою № 2000/29/ЄС⁵³ про захисні заходи проти потрапляння до ЄС шкідливих для рослин або рослинних продуктів організмів та проти їх поширення в межах ЄС.

Законодавством ЄС також встановлено систему захисту прав на сорти рослин. На основі цієї системи виробнику може бути надано єдине право інтелектуальної власності, що діє на всій території Європейського Союзу. Ця система запроваджується та застосовується Офісом Спільноти з питань рослинного розмаїття (Community Plant Variety Office, CPVO).

Маркетингові стандарти для свіжих фруктів та овочів

Імпорт до ЄС свіжих овочів та фруктів має відповідати гармонізованим маркетинговим стандартам ЄС.

⁵³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:169:0001:0112:EN:PDF>

Ключові вимоги

Відповідно до виконавчого рішення (ЄС) № 1308/2013⁵⁴ фрукти й овочі, призначені для продажу споживачеві у свіжому вигляді, можуть продаватися лише за умов, що їхня якість є обґрунтованою, задовільною та ринковою, а країна походження є ідентифікованою.

Компетентні органи, призначені державами-членами ЄС, здійснюють документальні та фізичні перевірки імпоротної продукції з метою перевірки її відповідності таким загальним маркетинговим стандартам, що наведені в **Частині А Додатку I виконавчого рішення (ЄС) № 543/2011⁵⁵**:

- Мінімальні вимоги до якості;
- Мінімальні вимоги до зрілості;
- Дозволені відхилення від норми;
- Маркування походження продукції.

Частина Б Додатку I виконавчого рішення (ЄС) № 543/2011 містить перелік таких фруктів та овочів, що мають специфічні маркетингові стандарти:

- Яблука;
- Цитрусові;
- Ківі;
- Салат-латук, кучерявий і широколистий ендивій;
- Персики й нектарини;
- Груші;
- Суниці;
- Солодкий перець;
- Столовий виноград;
- Помідори.

Там, де маркетингові стандарти, що застосовуються до таких продуктів, вимагають, щоб асортимент продукції або комерційний тип вказувався на упаковці. Ця інформація має зазначатись на транспортних документах, рахунках-фактурах та документах доставки. Якщо товари відповідають маркетинговим стандартам, інспекційні органи видають сертифікат відповідності, який має представлятись у пункті, де відбувається імпорт, з тим, щоб продукцію було випущено в обіг. Сертифікат відповідності має відповідати зразку, наведеному в Додатку III виконавчого рішення (ЄС) № 543/2011.

54 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1308&from=EN>

55 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0543&from=EN>

Імпорт товарів, призначених для переробки, не підлягає обов'язковій відповідності маркетинговим стандартам ЄС. Проте відповідно до Регламенту (ЄС) № 543/2011⁵⁶, упаковка товарів, призначених для переробки, має бути чітко позначена написом «призначено для переробки» або іншим аналогічним формулюванням.

Маркетингові стандарти для пеньки

Імпорт пеньки дозволяється тільки за певних умов і вимагає ліцензії, що видається компетентним органом держави-члена ЄС відповідно до моделі, наведеної в Додатку I Регламенту (ЄС) № 507/2008⁵⁷, якщо виконуються такі вимоги.

Ключові вимоги

- Сира пенька й конопляне насіння для посіву підлягають системі перевірок, щоб переконатися, що вміст тетрагідроканабінолу не перевищує 0,2%;
- Насіння конопель, не призначене для посіву, може імпортуватись лише уповноваженими імпортерами, що відповідають системі перевірок, для забезпечення того, щоб насіння не використовувалося для посіву.

Вимоги до імпорту медичних товарів для споживання людиною

Активні речовини, призначені для використання як сировини при виробництві лікарських засобів, можуть імпортуватись лише зареєстрованими авторизованими операторами в державі-члені ЄС, що імпортує.

Для того, щоб отримати дозвіл, оператори повинні відповідати принаймні таким вимогам:

- Вказати лікарські засоби й фармацевтичні форми, які виготовлятимуться або імпортуватимуться, а також місце, де вони виготовлятимуться та/або проходитимуть контроль;
- Мати в розпорядженні відповідні й достатні приміщення, технічне обладнання й засоби управління для контролю та зберігання цих продуктів;
- Мати в розпорядженні послуги принаймні одного кваліфікованого фахівця, що є представником однієї з таких наукових дисциплін: фармація, медицина, ветеринарія, хімія, фармацевтична хімія та технології або біологія.

⁵⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2011:157:FULL&from=EN>

⁵⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0507&from=EN>

Ключові вимоги

Активні речовини можуть ввозитись лише за таких умов:

- Були виготовлені відповідно до стандартів належної виробничої практики;
- Супроводжуються письмовим підтвердженням від компетентного органу третьої країни-експортера, яке засвідчує, що положення законодавства, застосованого до виробництва активних речовин, призначених для експорту в ЄС, а також інспекції виробничих потужностей і забезпечення дотримання відповідних положень законодавства забезпечують рівень захисту громадського здоров'я, що є еквівалентним передбаченому законодавством ЄС.

Представлення та маркування вина та певних продуктів із вина

Для того, щоб потрапити на ринок Європейського Союзу (ЄС), вино, призначене для споживання людиною, має відповідати певним вимогам представлення та маркування, що спрямовані на захист інтересів споживачів та виробників.

Ключові вимоги

Представлення

Додатком XVII до Регламенту (ЄС) № 607/2009⁵⁸ регулюється застосування конкретних форм пляшок для конкретних видів вина. Корок не може вкриватися капсулою або фольгою, що містить свинець.

Ігристі вина й газовані вина повинні бути представлені в скляних пляшках, які закриті за допомогою:

- Затички грибоподібної форми з корку або іншого матеріалу, який може контактувати з харчовими продуктами, з обтягнутим кріпленням та покритим, за необхідності, ковпачком чи обшитою фольгою, що повністю закриває корок і всю пляшку або частину горлечка пляшки.
- Будь-яка інша відповідна затичка у випадку, якщо номінальний вміст пляшки не перевищує 0,20 літра.

Маркування

Правила маркування охоплюють терміни, які повинні використовуватись на етикетках для опису властивостей і методів виробництва вина, терміни, які можуть використовуватись для дотримання спеціальних умов маркування, та інші визначення, особливо ті, які містять корисні відомості для споживачів. Ці правила передбачають обов'язкове використання певних відомостей, які дають можливість ідентифікації вина і надають споживачеві важливу інформацію.

⁵⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:193:0060:0139:EN:PDF>

Також регулюється використання певних необов'язкових термінів. Інша інформація може включатись за умови, що вона є точною та не вводить в оману споживачів. Маркування не може містити слів, частини слів, знаків або зображень, які можуть заплутати споживачів.

Обов'язкова інформація (за винятком деталей про імпортера, номер партії і декларації алергенних інгредієнтів) повинна розміщуватись у тому ж полі зору та бути чітко помітною, легко читатись і не стиратись. Інформація на етикетці має наводитись однією або декількома офіційними мовами ЄС. Законодавство ЄС також встановлює вимоги до розміру літер, якими зазначаються різні відомості на етикетці.

Обов'язкові відомості

- Позначення категорії винної продукції відбувається відповідно до Частини II Додатка VII Регламенту (ЄС) № 1308/2013⁵⁹. Для вин із захищеним зазначенням походження або захищеним географічним зазначенням має міститься фраза - «захищене зазначення походження» або «захищене географічне зазначення» та назва відповідної географічної зони;
- Фактична міцність алкоголю вказується в процентних одиницях або напіводиницях. Цифра супроводжується '% vol', і їй може передувати фраза - «фактична міцність» ('actual alcoholic strength'), «фактичний алкоголь» ('actual alcohol') або «алк» ('alc');
- Зазначення походження, що складається зі слів «вино з» ('wine of'), «вироблено у» ('produced in'), «продукт з» ('product of'), або «сект з» ('sekt of') (лише для категорій ігристих вин, якісних ігристих вин і якісних ароматичних ігристих вин) або виражається еквівалентними термінами, що доповнюються назвою країни, де виноград збирається й перетворюється на вино на цій території;
- Ідентифікація винзаводу або, у випадку ігристого вина, газованого вина, якісного ігристого вина або якісного ароматизованого ігристого вина, ім'я виробника чи постачальника. Назва та адреса має доповнюватись словами «винзавод» ('bottler'), «розливо» ('bottled by'), «розливо для» ('bottled for') (у випадку, якщо вино розливається за контрактом), а також «виробник» ('producer'), «вироблено» ('produced by'), «постачальник» ('vendor'), «продано» ('sold by') або іншими подібними словами;
- Назві та адресі імпортера мають передувати слова «імпортер» ('importer') або «імпортовано» ('imported by');

⁵⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0671:0854:EN:PDF>

- Вміст цукру, відповідно до умов, наведених у Частині А Додатка XIV Регламенту (ЄС) № 607/2009⁶⁰, у випадку ігристого вина, газованого вина, якісного ігристого вина або якісного ароматизованого ігристого вина;
- Терміни «газоване вино» та «газоване напівігристе вино» мають доповнюватись, за необхідністю, словами «отримано шляхом додавання діоксиду вуглецю» ('obtained by adding carbon dioxide') або «отримано шляхом додавання ангідриду вуглецю» ('obtained by adding carbon anhydride');
- Декларації про вміст алергенних компонентів, наведених у Додатку II Регламенту (ЄС) № 1169/2011⁶¹, передуює слово «містить» ('contains'). Для позначення сульфітів можуть використовуватись такі терміни, як: «сульфіти» ('sulphites' або 'sulfites') або «діоксид сульфуру» ('sulphur dioxide' або 'sulfur dioxide'). Крім того, ця декларація може також супроводжуватись піктограмою.

Додаткові відомості

- Рік урожаю, за умови, що принаймні 85% використаного винограду було зібрано за відповідний рік. Для продуктів, що отримані традиційно з винограду, зібраного у січні або лютому, рік урожаю на етикетці вина буде за попередній календарний рік;
- Назва сорту винограду, з якого було вироблено вино. Умови використання назв сортів винограду або їхні синоніми мають відповідати правилам, встановленим Регламентом (ЄС) № 607/2009;
- Традиційні терміни для вин із захищеним зазначенням походження або захищеним географічним зазначенням, встановленим Регламентом (ЄС) № 1308/2013 та Регламентом (ЄС) № 607/2009;
- Символ, що вказує захищене зазначення походження або захищене географічне зазначення;
- Терміни щодо певних методів виробництва, визначені в Регламенті (ЄС) № 607/2009;
- Назва меншої або більшої географічної одиниці, ніж територія, якій відповідає захищене зазначення походження чи захищене географічне зазначення. Назва може складатись із назви населеного пункту чи групи населених пунктів, місцевого адміністративного району або його частини, виноробного регіону або його частини, адміністративної території.

60 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:193:0060:0139:EN:PDF>

61 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R1169&from=EN>

Крім цих специфічних вимог, існують загальні правила щодо маркування, які відносяться до виноградної продукції. Наприклад:

- Позначення або знаки, що ідентифікують партію, до якої належить продукція відповідно до Директиви № 2011/91/ЄС⁶²;
- Загальні положення щодо презентації маркування та несприятливих факторів харчової продукції, визначені Регламентом (ЄС) № 1169/2011;
- Правила щодо номінальних кількостей розфасованих продуктів, встановлених Директивою № 2007/45/ЄС⁶³.

Сертифікат та звіт щодо аналізу вина, виноградного соку та сусла

Імпорт вина, сусла й виноградного соку має супроводжуватися Документом VI 1, який складається з сертифіката, підписаного компетентним органом країни походження, і аналітичної доповіді, яку має зробити визнана третьою країною офіційна лабораторія.

Ключові вимоги

Сертифікат передбачає дотримання умов, що застосовуються в країні походження, і що продукт, призначений для безпосереднього споживання людиною, не піддавався забороненим у ЄС екологічним практикам.

Аналітичний звіт має містити таку інформацію:

- Загальний сухий екстракт, загальна кислотність, вміст летючих кислот, вміст лимонної кислоти, загальний вміст діоксиду сульфуру та наявність сортів, отриманих від міжвидових схрещень;
- Щільність сусла й виноградного соку;
- Загальна й фактична концентрація спирту в об'ємі вина й виноградного сусла в процесі бродіння;

Якщо виноробна продукція не призначена для безпосереднього споживання людиною, аналітичний звіт не складається. Сертифікат та аналітичний звіт не потрібні для продуктів у маркованих контейнерах не більше 5-ти літрів без можливості багаторазового запаковування, якщо загальна партія не перевищує 100 літрів.

62 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:334:0001:0005:EN:PDF>

63 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:247:0017:0020:en:PDF>

Документ VI 1 повинен складатись уповноваженими органами в країні походження відповідно до правил, встановлених Регламентом (ЄС) № 555/2008⁶⁴, і має надаватись митним органам ЄС для оформлення імпорту. Проте паперовий Документ VI 1 може замінюватись електронним документом, якщо треті країни мають систему контролю, що вважається в ЄС еквівалентною тій, що встановлена законодавством.

Контроль здоров'я та маркування тютюнових виробів

Імпорт тютюнових виробів до ЄС має відповідати таким специфічним заходам, що розроблені для захисту громадського здоров'я та інтересів споживачів:

- Заборона деяких видів тютюну для орального використання;
- Специфічні заходи, пов'язані з максимальним вмістом у сигаретах смол, нікотину й окису вуглецю;
- Перелік та затвердження інгредієнтів, які використовуються у виробництві тютюнових виробів;
- Обов'язкові положення щодо маркування та упаковки.

Ключові вимоги

Вміст сигарет, що імпортуються, продаються або виробляються на території ЄС, не повинен перевищувати (у розрахунку на сигарету): 10 мг смоли (сирого безводного конденсату диму, що не містить диму), 1 мг нікотину (нікотинових алканолідів), 10 мг окису вуглецю. Не повинні використовуватись тексти, найменування, товарні знаки, а також зображувальні або інші знаки, що припускають меншу шкоду цього конкретного тютюнового продукту, порівняно з іншими. Вміст смоли, нікотину та окису вуглецю в цигарках повинен бути надрукований на одному боці пачки цигарок офіційною мовою держави-члена ЄС, на ринку якої знаходиться продукт, у такий спосіб, щоб покривати принаймні 10% відповідної поверхні.

На кожній пачці тютюнових виробів, що містять тютюн для орального вживання, та інших бездимних тютюнових виробів повинні міститись специфічні застереження.

Ці застереження повинні бути надруковані на тій поверхні пачки, яку найкраще видно, а також на будь-якій зовнішній упаковці, за винятком додаткових прозорих обгортки, що використовуються в роздрібному продажі цього виробу.

⁶⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0555&from=en>

Маркування харчових продуктів

Усі харчові продукти, що продаються в Європейському Союзі, повинні відповідати правилам маркування ЄС, які спрямовані на забезпечення отримувачами споживачами всієї необхідної інформації для усвідомленого вибору при покупці продуктів харчування.

До харчових продуктів застосовують два типи вимог щодо маркування:

1. Загальні правила маркування харчових продуктів

2. Специфічні положення для окремих груп продуктів:

- Маркування генетично модифікованих продуктів харчування й нових харчових продуктів
- Маркування продуктів харчування для конкретних харчових цілей
- Маркування харчових домішок та ароматизаторів
- Маркування матеріалів, призначених для контакту з харчовими продуктами
- Маркування окремих харчових продуктів

Ключові вимоги

- Загальні положення щодо маркування:
- Обов'язкова інформація щодо поживної цінності продуктів харчування;
- Обов'язкове маркування походження непереробленого м'яса свиней, овець та птиці;
- Необхідність наголошення на наявності алергенів у складі продукції;
- Краща читабельність, тобто вимоги щодо мінімального розміру тексту;
- Вимоги щодо інформації про алергени також розповсюджуються на нерозфасовану продукцію, включно з реалізованою в ресторанах та кафе.

Відповідно до Регламенту (ЄС) № 1169/2013⁶⁵ 13 грудня 2016 року обов'язковою буде харчова декларація (nutrition declaration), що має входити до етикетки та містити таку інформацію:

- Енергетична цінність;
- Вміст жирів, насичених вуглеводнів, карбогідратів, цукру, білків та солей;
- Зміст обов'язкової декларації може доповнюватись інформацією про вміст мононенасичених жирів, поліненасичених жирів, поліолей, крохмалю або волокон;
- Домішки й ароматизатори мають завжди зазначатись на упаковці продуктів харчування за категоріями (антиоксиданти, консерванти, барвники, тощо) з їхньою назвою або Е-номером.

⁶⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R1169&from=EN>

Для окремих харчових продуктів встановлюються специфічні вимоги щодо маркування. До таких продуктів відносяться:

- Какао й шоколадні вироби
- Мед
- Цукор
- Фруктові соки й деякі аналогічні продукти
- Фруктові джеми, желе, мармелад, та підсолоджене пюре з каштанів
- Частково або повністю зневоднене консервоване молоко
- Казеїн та казеїнати
- Природні мінеральні води
- Кофеїн та хінін
- Кава й екстракти цикорію
- Пастоподібні жири
- Яловичина й продукти з яловичини
- Алкогольні напої
- Спиртні напої
- Ароматизовані вина, напої на основі ароматизованих вин, коктейлі з ароматизованих вин
- Нові продукти та нові інгредієнти продуктів
- Харчові домішки
- Вітаміни й мінерали
- Харчові ферменти
- Продукти харчування та їхні інгредієнти, оброблені іонізуючим випромінюванням
- Харчові продукти швидкої заморозки

Регуляторні вимоги для кожної групи УКТЗЕД 1-24 (з переліку загальних вимог, що описані вище)

01. Живі тварини

1. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
2. Контроль здоров'я живих тварин
3. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення

02. М'ясо та їстівні субпродукти

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
4. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною
5. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
6. Маркування харчових продуктів
7. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення

03. Риба й ракоподібні, молюски та інші безхребетні

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною (вимагається лише для аквакультури)
3. Контроль здоров'я рибної продукції, призначеної для споживання людиною
4. Контроль здоров'я рибної продукції, не призначеної для споживання людиною
5. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
6. Контроль за незаконним виловом
7. Маркування харчових продуктів
8. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення
9. Маркетингові стандарти для рибної продукції

04. Молоко та молочні продукти; яйця птахів, натуральний мед, інші харчові продукти тваринного походження

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною

3. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
4. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною
5. Маркування харчових продуктів
6. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах

05. Інші продукти тваринного походження, в іншому місці не зазначені

1. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
2. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, не призначеної для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення
5. Контроль здоров'я рибної продукції, не призначеної для споживання людиною
6. Контроль здоров'я сперми, ембріонів

06. Живі дерева та інші рослини; цибулини, коріння та інші аналогічні частини рослин; зрізані квіти й декоративна зелень

1. Контроль здоров'я рослин
2. Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу
3. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення

07. Овочі та деякі їстівні коренеплоди й бульби

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Контроль здоров'я рослин
6. Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу
7. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження
8. Маркетингові стандарти для свіжих фруктів та овочів

08. Їстівні плоди та горіхи; цедра цитрусових або шкірки динь

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Контроль здоров'я рослин
6. Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу
7. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

09. Кава, чай, мате, або парагвайський чай, прянощі

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Контроль здоров'я рослин
6. Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу
7. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

10. Зернові культури

1. Контроль здоров'я рослин
2. Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу
3. Контроль здоров'я кормів нетваринного походження

11. Продукція борошномельно-круп'яної промисловості; солод; крохмаль; інулін; пшенична клейковина

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження
6. Контроль здоров'я кормів нетваринного походження

12. Насіння й плоди олійних рослин; інше насіння, плоди та зерна; технічні або лікарські рослини, солома й фураж

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення
6. Контроль здоров'я рослин
7. Маркетингові стандарти для насіння та посадкового матеріалу
8. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження
9. Контроль здоров'я кормів нетваринного походження
10. Вимоги до імпорту медичних товарів для споживання людиною
11. Маркетингові стандарти для пеньки

13. Шелак природний неочищений; камеді, смоли та інші рослинні соки й екстракти

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
3. Маркування харчових продуктів
4. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення
5. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження
6. Контроль здоров'я кормів нетваринного походження
7. Вимоги до імпорту медичних товарів для споживання людиною

14. Рослини й матеріали для виготовлення плетених виробів; інші продукти рослинного походження, в іншому місті не зазначені.

Специфічні вимоги відсутні

15. Жири та олії тваринного або рослинного походження; продукти їхнього розщеплення; готові харчові жири; воски тваринного або рослинного походження

1. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною

2. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

16. Готові харчові продукти з м'яса, риби або ракоподібних, молюсків або інших водяних безхребетних.

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною
4. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
5. Маркування харчових продуктів
6. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення
7. Контроль здоров'я рибної продукції, призначеної для споживання людиною
8. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, не призначеної для споживання людиною
9. Контроль за незаконним виловом

17. Цукор і кондитерські вироби з цукру

1. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
2. Маркування харчових продуктів
3. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження
4. Контроль здоров'я кормів нетваринного походження

18. Какао та продукти з нього

1. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
2. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах

3. Маркування харчових продуктів
4. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

19. Готові продукти із зерна зернових культур, борошна, крохмалю або молока; борошняні кондитерські вироби

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною
4. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
5. Маркування харчових продуктів
6. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

20. Продукти переробки овочів, плодів, горіхів або інших частин рослин

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками ветеринарних медичних препаратів у тваринах та продуктах тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
4. Маркування харчових продуктів
5. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

21. Різні харчові продукти

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Контроль за залишками пестицидів у продуктах рослинного й тваринного походження, призначених для споживання людиною
3. Контроль здоров'я продукції тваринного походження, призначеної для споживання людиною
4. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
5. Маркування харчових продуктів
6. Захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення

7. Контроль здоров'я рибної продукції, призначеної для споживання людиною
8. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження

22. Алкогольні й безалкогольні напої та оцет

1. Контроль за забруднювачами харчових продуктів
2. Простежуваність, відповідність та відповідальність у харчовій продукції та кормах
3. Маркування харчових продуктів
4. Контроль здоров'я харчової продукції нетваринного походження
5. Сертифікат та звіт щодо аналізу вина, виноградного соку та сусле
6. Представлення та маркування вина та певних продуктів із вина

23. Залишки й відходи харчової промисловості; готові корми для тварин

1. Контроль здоров'я рибної продукції, не призначеної для споживання людиною
2. Контроль здоров'я рослин
3. Контроль здоров'я кормів нетваринного походження

24. Тютюн та промислові замітники тютюну

1. Загальні вимоги безпечності продукції
2. Контроль здоров'я та маркування тютюнових виробів

2.2 Регуляторні вимоги України

Ключовим законом, що регулює відносини, щодо вимог до сільськогосподарської та харчової продукції є Закон України від 23 грудня 1997 року № 771/97-ВР «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»⁶⁶.

Серед інших, найважливішими також є:

- Закон України від 25 червня 1992 року № 2498-XII «Про ветеринарну медицину»⁶⁷

⁶⁶ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>

⁶⁷ <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>

- Закон України від 18 жовтня 1998 року № 180-XIV «Про захист рослин»⁶⁸
- Закон України від 30 червня 1993 року № 3348-XII «Про карантин рослин»⁶⁹
- Закон України від 6 лютого 2003 року № 486-IV «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них»
- Закон України від 24 червня 2004 року № 1870-IV «Про молоко та молочні продукти»
- Закон України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»⁷⁰
- Закон України від 31 травня 2007 року № 1103-V «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»⁷¹
- Закон України від 2 березня 1995 року № 86/95-ВР «Про пестициди і агрохімікати»⁷²

З 6 квітня 2016 року в Україні почала діяти Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, утворена у вересні 2014

на базі Державної ветеринарної та фітосанітарної служби, а також приєднанням до Служби, що утворилася, Державної інспекції з питань захисту прав споживачів та Державної санітарно-епідеміологічної служби.

Відповідно до статті 319 Митного кодексу України, товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному та радіологічному видам контролю.

При експорті продукції до країн ЄС може здійснюватись два види контролю: ветеринарний та фітосанітарний.

Ветеринарний контроль здійснюється Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. При експорті ветеринарному контролю підлягають:

- Тварини;
- Продукти тваринного походження;
- Репродуктивні матеріали;

68 <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/180-14>

69 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3348-12>

70 <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>

71 <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1103-16>

72 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80>

- Біологічні продукти;
- Патологічні матеріали;
- Ветеринарні препарати;
- Кормові добавки;
- Премікси;
- Корми тваринного й рослинного походження.

Якщо цього вимагає країна-імпортер, експортні вантажі мають супроводжуватись:

- Оригіналами міжнародних ветеринарних (санітарних) сертифікатів, виданих відповідним уповноваженим органом, що засвідчують придатність харчового продукту до споживання людиною;
- Документами або маркуванням, де зазначаються потужності (об'єкти), з яких походить харчовий продукт.

Видача міжнародних ветеринарних сертифікатів, ветеринарних свідоцтв, ветеринарних довідок регулюється Порядком видачі ветеринарних документів (Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 13 червня 2009 року № 85). Проте цей Порядок не поширюється на видачу міжнародних ветеринарних сертифікатів для експорту м'яса птиці в країни ЄС.

Фітосанітарний контроль здійснюється Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. До підкарантинних матеріалів належать:

- насіння й садівний матеріал;
- сільськогосподарські, лісові і декоративні культури;
- рослини та їхні частини (живці, цибулини, бульби, плоди тощо);
- інша продукція рослинного походження, яка може переносити шкідники, хвороби рослин і бур'яни, культури живих грибів, бактерії, віруси, кліщів і комах, які можуть завдати шкоди рослинним ресурсам;
- колекції комах;
- збудники захворювань рослин і зразки пошкоджень, що завдаються ними;
- гербарії і колекції насіння.

Підкарантинні матеріали й об'єкти, які вивозять за межі України в режимі експорту, повинні супроводжуватись фітосанітарним сертифікатом, виданим державним інспектором із карантину рослин. Фітосанітарний сертифікат повинен містити інформацію про походження матеріалів та адресу закордонного ванта-

жоотримувача. Фітосанітарний сертифікат видається на кожну партію підкарантинних матеріалів, що експортуються у відповідності до діючих міжнародних угод з карантину і захисту рослин країн-торговельних партнерів, які ратифіковані Україною, та вимог країн-імпортерів.

Фітосанітарний сертифікат засвідчує відсутність у підкарантинних матеріалах карантинних та інших шкідливих організмів. У разі проведення знезараження, вказується назва хімічної речовини та її концентрація, експозиція.

Експорт підкарантинних матеріалів регулюється Фітосанітарними правилами ввезення з-за кордону, перевезеннями в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів (наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 23 серпня 2015 року №414).

2.3. ПРАВИЛА ПОХОДЖЕННЯ

Правила походження, що застосовуються в рамках ПВЗВТ, наведено в Протоколі I до Угоди

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

З метою застосування Угоди про асоціацію, товарами, що походять з України, вважаються такі:

- Товари цілком вироблені в Україні;
- Товари, отримані в Україні з матеріалів, які не були вироблені цілком на її території, за умови, що такі матеріали пройшли достатню обробку в Україні.

КУМУЛЯЦІЯ ПОХОДЖЕННЯ

Товари мають вважатися товарами, що походять з України за таких умов:

- товари отримано (вироблено) на території України;
- використовуються матеріали, які походять із Європейського Союзу, згідно з положеннями Протоколу про правила походження товару;
- обробка, виконана в Україні, виходить за межі операцій, вказаних у переліку операцій, що не вважаються достатньою обробкою чи переробкою (див. Недостатня переробка);

- для таких матеріалів достатня обробка не є обов'язковою.

РІВЕНЬ ПЕРЕРОБКИ

За рівнем переробки товари поділяються на товари, що цілком вироблені в країні, товари, які пройшли достатню переробку, і товари, що прийшли недостатню переробку.

Товари цілком вироблені в країні

Такі сільськогосподарські та харчові товари слід вважати цілком виробленими в Україні:

- овочеві продукти, зібрані на території країни;
- тварини, що народились та вирости на території країни;
- товари з тварин, що вирости на території країни;
- товари, отримані шляхом мисливства або рибальства на території країни;
- товари від морського рибного промислу, що відбувався в територіальних водах України або Європейського Союзу їхніми кораблями відповідно;
- товари, вироблені на їхніх плавучих базах, виключно з продукції, зазначеної в попередньому пункті;
- відходи та утильсировина, що виникли в результаті виробничих операцій на території країни;
- майно, вироблене на території країни, виключно з продукції, визначеної у вище наведених підпунктах.

Товари, які пройшли достатню переробку

Товари, які не є повністю виробленими у вказаній країні, вважаються достатньо обробленими або переробленими в ній, якщо виконуються умови, наведені в Додатку II до Протоколу I «Список технологічних дій та обробок, що необхідні для Надання матеріалам іншого походження статусу товарів, що Походять з певної країни» (див. Правила походження для окремих груп товарів). Згадані вище умови вказують для всіх товарів, що підпадають під дію Угоди про асоціацію, необхідний рівень обробки, який слід виконати з використаними у виробництві товару матеріалами іншого походження.

Ці умови можуть застосовуватись лише до вказаних матеріалів. Таким чином, якщо товар, який набув статусу, виробленого у вказаній країні завдяки виконанню умов, вказаних у Додатку II «Список технологічних дій та обробок, що необхідні для Надання матеріалам іншого походження статусу товарів, що Походять з певної

країни», використовується для виготовлення іншого товару, то застосовні для цього другого товару умови не поширюються на перший; також не має значення, чи використовувались для виготовлення першого товару матеріали іншого походження.

Незважаючи на сказане вище, матеріали іншого походження, які згідно з умовами, вказаними в Додатку II, не повинні використовуватись для виробництва товарів, усе ж можуть використовуватись за таких умов:

- їхня сукупна вартість не перевищує 10 відсотків від ціни товару на умовах франко-завод;
- жодна з наведених у додатку максимальних величин вмісту матеріалів іншого походження не перевищується в результаті використання цього параграфу.

Недостатня переробка

Названі операції вважаються недостатньою обробкою або переробкою сільськогосподарських та харчових продуктів та не надають товарам статусу товарів, що походять з певної країни, незалежно від того, чи виконуються вимоги щодо достатньої обробки чи переробки:

- операції консервації для збереження товарів у належному стані протягом транспортування та зберігання;
- пакування та зняття пакування;
- миття, чищення, видалення пилу, окису, мастила, фарби або іншого покриття;
- лушення, часткове або повне відбілювання, полірування та шліфування злаків та рису;
- операції із фарбування цукру або формування цукрових голів; часткове або повне подрібнення кристалічного цукру;
- чищення фруктів, горіхів та овочів, видалення кісток та лушпиння;
- просіювання, відбір, сортування, класифікація, упорядкування, підбір (у тому числі, об'єднання виробів у набори);
- просте пакування товарів у пляшки, консервні банки, фляги, мішки (пакети), коробки, ящики, фіксація на картках або дошках і всі інші прості пакувальні операції;
- прикріплення або друкування позначок, ярликів, логотипів та інших подібних відмітних знаків на товарах або їхньому пакуванні;
- просте змішування товарів одного чи різних видів, у тому числі, змішування цукру з будь-яким матеріалом;
- поєднання двох чи більше операцій, визначених у вище наведених підпунктах;
- забій тварин.

Визначаючи, чи вважається обробка окремого товару недостатньою, необхідно сукупно враховувати всі операції, виконані в Європейському Союзі та в Україні з цим товаром.

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ

Загальні вимоги

Товари, що походять з України, під час ввезення до Європейського Союзу підпадають під дію Угоди про асоціацію, за умови подання одного з таких документів:

- сертифікат із перевезення товару EUR.1;
- декларація інвойс, що надана експортером до інвойсу, повідомлення про доставку чи будь-який інший комерційний документ, який описує товари достатньо детально для того, щоб їх можна було ідентифікувати.

Необхідність подання будь-яких із наведених вище документів відсутня у випадках, коли товари надсилаються малими пакунками від одних приватних осіб до Інших (вартістю до 500 євро), становлять частину особистого багажу подорожніх (вартістю до 1200 євро), або ввезення товарів є нерегулярним і призначеним лише для особистого використання одержувачів або подорожніх.

Підтвердження походження дійсне протягом чотирьох місяців із дати видачі в країні експорту й у зазначений період має бути подане до митних органів країни імпорту. За виняткових обставин, підтвердження походження, що подаються до митних органів країни імпорту пізніше кінцевої дати подання, можуть бути прийняті з метою застосування преференційного режиму. В інших випадках пізнього подання митні органи країни імпорту можуть прийняти підтвердження походження, якщо імпортовані товари були представлені раніше кінцевої дати.

Сертифікат із перевезення товарів з України за формою «EUR.1»

Сертифікат із перевезення товарів з України за формою «EUR.1» є обов'язковим для отримання преференційного доступу на ринок ЄС у рамках ПВЗВТ та видається для кожної партії під час або після здійснення експорту товару. Проте видача сертифіката EUR.1 не вимагається у випадках, якщо:

- загальна фактурна вартість партії товарів, походженням з України, не перевищує 6000 євро (для отримання преференцій у країнах ЄС експортер самостійно декларує походження товарів з України в декларації інвойсі);
- експортер має статус уповноваженого (затвердженого);

- у країнах ЄС товари оподатковуються за нульовою ставкою ввізного мита Митного тарифу (за винятком положень Правил походження щодо кумуляції та квот).

Сертифікати з перевезення товарів з України за формою “EUR.1” видаються на товари, що експортуються до країн ЄС та задовольняють вимогам правил походження, що застосовується в рамках ПВЗВТ. За умови подання митним адміністраціям країн ЄС сертифікатів EUR.1 до товарів українського походження застосовуються пільги зі сплати мита. Термін дії сертифіката складає 4 місяці.

Процедура отримання сертифіката EUR.1

Процедура отримання сертифіката з перевезення товарів за формою “EUR.1” в Україні регулюється Наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2014 року №1142 «Про затвердження порядку заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

Сертифікат заповнюється на одну партію товарів, що експортуються. Основними вимогами до заповнення сертифіката є такі:

- заповнюється однією з мов, якими складено Угоду;
- згідно з нормами законодавства України;
- машинописом або друкованими літерами від руки чорнилами;
- усі аркуші сертифіката мають бути заповнені однаково, чітко та акуратно;
- не повинно бути стирань або слів, написаних поверх інших;
- зміни повинні бути зроблені шляхом закреслення неправильної інформації та додавання необхідних виправлень;
- такі зміни мають бути завірені підписом експортера або його уповноваженої особи, що склала цей сертифікат, та печаткою посадової особи структурного підрозділу митниці, на який покладено функції видачі сертифіката.

Номер сертифіката складається з літерних знаків та дев'яти цифр, які заповнюються посадовою особою митниці за такою схемою: № А 123.ММММММ, де 123 - код митниці, яка видала сертифікат; ММММММ - порядковий номер сертифіката, що присвоюється в порядку зростання, починаючи з одиниці. Кожна митниця веде окрему нумерацію виданих нею сертифікатів.

Вимоги щодо заповнення кожної з граф сертифіката наведено нижче у таблиці

Назва графи	Ким заповнюється	Зміст
Графа 1- «Експортер»	Експортером, обов'язково	Найменування юридичної особи та місцезнаходження, якщо відправником є юридична особа, або ім'я, прізвище та місце проживання фізичної особи, яка експортує товари. Експортер вказується відповідно до даних контракту/доповнень до контракту.
Графа 2- «Сертифікат, що виставляється в преференційній торгівлі між _____ та _____»	Експортером, обов'язково	Назви Сторін, що підписали Угоду: Україна та ЄС.
Графа 3- «Одержувач вантажу»	Експортером, за бажанням	Найменування (якщо юридична особа) або ім'я, прізвище (якщо фізична особа) та повна адреса особи-одержувача товару в країні, зазначеній у графі 5.
Графа 4- «Країна, група країн або територія призначення, з яких походять товари»	Експортером, обов'язково	Зазначається назва країни: Україна. Але, у разі видачі сертифіката на основі попередньо оформленого або виданого підтвердження походження, у графі зазначається назва країни ЄС або ЄС.
Графа 5- «Країна, група країн або територія призначення»	Експортером, обов'язково	Зазначається назва країни: Україна або країни ЄС.
Графа 6- «Транспортні реквізити»	Експортером, за бажанням	Відомості про транспортний засіб, який доставляє товари, що експортуються, та його маршрут переміщення. Якщо невідомо, який транспортний засіб прибуде в країну, ця графа не заповнюється.
Графа 7- «Ремарки»	Посадова особа митниці	Можуть вноситись запити- вносяться такі записи «ISSUED RETROSPECTIVELY», «DUPLICATE», «ВИДАНИЙ НА ЗАМІНУ СЕРТИФІКАТА»- та вказуватись номер і дата видачі сертифіката, яким замінюється цей сертифікат.
Графа 8- «Номер елемента; Позначка та номери; Номер та вид пакування; Опис товарів»	Експортером, обов'язково	Товари слід описувати таким чином: <ul style="list-style-type: none"> • перед описом кожного виду товару записується порядковий номер; • далі зазначаються знаки та номери пакувань товарів, що експортуються, кількість та вид упаковок; • якщо товар не упакований, зазначається кількість одиниць товару або їхній стан (написом); • товари мають описуватись так, щоб їх можливо було однозначно ідентифікувати;

Назва графи	Ким заповнюється	Зміст
		<ul style="list-style-type: none"> • між елементами, записаними в сертифікаті, не повинно бути вільного місця; • кожному елементу повинен передувати порядковий номер; • після виконання в цій графі останнього запису накреслюється горизонтальна лінія; • вільний простір перекреслюється по діагоналі, щоб не залишалось місця для додаткових записів; • якщо відправлення товарів, що експортуються, складається з різних видів товарів і в графі недостатньо місця для опису всіх товарів, їх можна не описувати в графі 8, а зазначити в рахунку-фактурі або в іншому комерційному документі за умови, що номери цих рахунків-фактур або інших комерційних документів будуть зазначені в графі 10 сертифіката; • при цьому, у графі 8 сертифіката робиться посилання на відповідний рахунок-фактуру або інший комерційний документ із зазначенням його реквізитів і кількості аркушів, з яких він складається. Відомості про походження товарів у рахунку-фактурі або іншому комерційному документі засвідчуються особистим підписом посадової особи митниці та проставлянням номерної печатки.
Графа 9- «Повна маса (кг) або інші виміри (літри, м-3 та інші)»	Експортером, обов'язково	Зазначається вага бруutto (у кілограмах, тоннах) товару, описаного в графі 8, або кількість в інших одиницях виміру.
Графа 10- «Інвойси»	Експортером, за бажанням	Номер та дата складання рахунка-фактури (рахунків-фактур) або іншого комерційного документа, який був оформлений на зазначені в графі 8 товари.
Графа 11- «Митний дозвіл»	Посадова особа митниці	Після слів «митний підрозділ» зазначається найменування митниці, що видає сертифікат. Після слів «Країна або територія видачі» зазначається назва країни: Україна. Після слів «Місце і дата» зазначаються назва міста та дата видачі сертифіката. Сертифікат засвідчується підписом посадової особи митниці та проставлянням особистої номерної печатки.
Графа 12- «Декларація від експортера»	Експортером, обов'язково	Місце і дата заповнення сертифіката, проставляється підпис експортера

Назва графи	Ким заповнюється	Зміст
Графа 13- «Запит про перевірку до»	Митними адміністраціями країн ЄС у разі проведення верифікації сертифіката й походження товарів	Обґрунтування та причини проведення перевірки достовірності сертифіката й походження товарів. Зазначаються назва міста й дата запиту про проведення перевірки достовірності сертифіката й походження товарів.
Графа 14- «Результат перевірки»	Центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державної митної справи у разі проведення верифікації сертифіката й походження товарів за запитом митних адміністрацій країн ЄС	Результати перевірки достовірності сертифіката й походження товарів. Зазначаються назва міста й дата завершення перевірки достовірності сертифіката й походження товарів. Графа засвідчується підписом посадової особи та проставленням печатки органу.

Сертифікат видається посадовою особою митниці під час здійснення експорту товару або після експорту товару в разі, якщо його потрібно пред'явити як доказ, що товари відповідають вимогам правил визначення преференційного походження, встановлених в Угоді, при застосуванні преференційних ставок ввізного мита.

Для отримання сертифіката експортер повинен пред'явити митниці:

- заяву, що містить декларацію від експортера, за визначеною формою (див. Додаток Б)
- заповнений відповідно до вимог Угоди бланк сертифіката (оригінал сертифіката, дві паперові копії сертифіката та його електронну копію у разі заповнення сертифіката машинописом) (див. Додаток А);
- документи, що підтверджують преференційне походження товарів відповідно до вимог Протоколу 1 «Щодо визначення концепції «Походження товарів» і методів адміністративного співробітництва» до Угоди про асоціацію, у разі якщо це перша поставка таких товарів до країн ЄС.

Посадова особа митниці перед видачею сертифіката перевіряє наявність необхідних документів та їх відповідність вимогам Угоди, зокрема:

- форму поданого бланка сертифіката;

- правильність заповнення сертифіката та заяви;
- достатність поданих експортером документів, що підтверджують преференційне походження товарів, зазначених у сертифікаті.

Рішення про видачу або відмову у видачі сертифіката приймається протягом трьох робочих днів із дня, що настає після реєстрації заяви в митниці, разом з документами. Посадова особа митниці, яка приймає рішення видати сертифікат, вписує номер сертифіката. Відомості про виданий сертифікат та його електронна копія вносяться посадовою особою митниці до програмно-інформаційного комплексу єдиної автоматизованої системи не пізніше дня, що настає за днем видачі сертифіката. Оригінал та копія сертифіката, а також документи, що підтверджують преференційне походження товарів, передаються експортеру. Копія сертифіката та документи, що підтверджують преференційне походження товару під кожну поставку, повинні зберігатися експортером протягом трьох років.

У встановленому законодавством порядку протягом трьох років митницею зберігаються:

- заява для видачі сертифіката;
- копія сертифіката, заповненого відповідно до вимог Угоди;
- документи про те, що сертифікат не був виданий на момент здійснення експорту товару через помилки чи ненавмисний недогляд або через особливі обставини, або виданий, але не прийнятий із технічних причин митними органами країни імпорту (у разі видачі сертифіката після здійснення експорту товарів);
- копія раніше виданого сертифіката (у разі видачі дублікату сертифіката);
- попередньо виданий оригінал сертифіката, що підтверджує преференційне походження товарів (у разі видачі сертифіката на підставі підтвердження походження, виданого або оформленого попередньо);
- рішення про відмову у видачі сертифіката (у разі відмови у видачі сертифіката).

Сертифікат може бути виданий після експорту відповідної партії товарів, якщо експортер разом із документами додатково надає митниці документи про те, що сертифікат:

- не був виданий на момент здійснення експорту товару через помилки чи ненавмисний недогляд або через особливі обставини, або
- виданий, але не прийнятий із технічних причин митними органами країни імпорту.

У заяві експортера про видачу сертифіката після здійснення експорту товарів повинні бути зазначені номер експортної декларації, оформленої на відповідну партію товарів, та дата її оформлення в митниці. Посадова особа митниці перевіряє, чи всі дані, зазначені в сертифікаті та заяві експортера про видачу сертифіката відповідають даним митниці щодо експорту відповідної партії товарів. Посадова особа митниці видає сертифікат чи приймає рішення про відмову у видачі сертифіката протягом трьох робочих днів із дня надання документів.

У разі викрадення, втрати чи знищення сертифіката митниця може видати дублікат сертифіката, якщо експортер надасть:

- копію раніше виданого сертифіката;
- заяву про видачу дубліката сертифіката, у якій зазначаються номер митної декларації, оформленої на відповідну відправку товарів, і дата її оформлення в митниці (див. додаток);
- заповнений відповідно до вимог Угоди бланк дубліката сертифіката (оригінал дубліката сертифіката, дві паперові копії дубліката сертифіката та його електронну копію у разі заповнення дубліката сертифіката машинописом).

Посадова особа митниці перевіряє правильність заповнення дубліката сертифіката. У разі видачі дубліката сертифіката посадова особа митниці у графі 11 сертифіката після слів «Місце й дата» зазначає дату видачі оригіналу сертифіката. Дублікат сертифіката видається на підставі інформації митниці щодо експорту відповідної партії товарів протягом трьох робочих днів із дня надання митниці документів.

Якщо товари, що відповідають вимогам правил визначення преференційного походження, встановлених в Угоді, розміщуються під митним контролем митниці з метою переміщення всіх або деяких із таких товарів у межах України або країн ЄС, то можливою є заміна оригінального підтвердження походження одним або більшою кількістю сертифікатів. Заміна оригінального підтвердження походження одним або кількома сертифікатами здійснюється митницею, під митним контролем якої знаходиться товар.

З метою отримання замінного сертифіката на підставі підтвердження походження, виданого або оформленого попередньо, експортер або його уповноважена особа подає до митниці такі документи:

- заяву про видачу сертифіката на підставі підтвердження походження, виданого або оформленого попередньо (за формою, визначеною в Додатку III);
- попередньо виданий оригінал сертифіката, що підтверджує преференційне походження товарів;

- заповнений бланк сертифіката (оригінал сертифіката, дві паперові копії сертифіката та його електронну копію у разі заповнення сертифіката машинописом) для відправлення частини партії товару або всієї партії товару.

Посадова особа митниці видає сертифікат чи приймає рішення про відмову у видачі сертифіката протягом трьох робочих днів із дня надання документів, зазначених у пункті 3 цього розділу. Посадовою особою митниці в разі оформлення сертифіката на підставі підтвердження походження, виданого або оформленого попередньо, зазначаються кількість, назва товару, номер та дата видачі сертифіката, який замінюється цим сертифікатом. Оригінал сертифіката, на який виданий замінний сертифікат, залишається у справі митниці.

Митниця відмовляє у видачі сертифіката, якщо:

- форма поданого бланка сертифіката не відповідає встановленій формі;
- сертифікат та/або заяву заповнено з порушенням вимог Угоди та затвердженого порядку заповнення;
- товари, на які подано заяву щодо видачі сертифіката, не відповідають вимогам преференційного походження.

Рішення про відмову у видачі сертифіката оформлюється посадовою особою митниці у двох примірниках за формою, наведеною в додатку до цього Порядку, та приймається у строк протягом трьох робочих днів із дня, що настає після реєстрації заяви в митниці, разом із документами. Перший примірник рішення про відмову у видачі сертифіката видається (направляється) експортеру не пізніше дня, що настає за днем прийняття такого рішення, другий примірник залишається у справах митниці. Відомості про прийняте рішення про відмову у видачі сертифіката вносяться посадовою особою митниці до програмно-інформаційного комплексу єдиної автоматизованої системи не пізніше дня, що настає за днем прийняття такого рішення. Прийняте митницею рішення про відмову у видачі сертифіката не перешкоджає повторному зверненню експортера до митниці відповідно до цього Порядку за умови усунення причин, що призвели до відмови. Рішення про відмову у видачі сертифіката може бути оскаржене в порядку, встановленому законодавством України.

Декларація інвойс

Декларація інвойс може бути складена:

- затвердженим експортером;
- експортером будь-якої партії товару, що складається з одного чи декількох

місць товарів, що походять з певної країни, сукупна вартість яких не перевищує 6000 євро.

Декларація інвойс може бути складена, якщо товари можна визнати такими, що походять з Європейського Союзу або України й відповідають необхідним вимогам. Експортер, який складає декларацію інвойс, повинен бути готовим у будь-який час на вимогу митних органів країни експорту надати всі належні документи на підтвердження статусу походження товарів.

Складання декларації інвойс здійснюється експортером шляхом штампування, машинописного чи поліграфічного друкування на інвойсі, повідомленні про доставку чи на іншому комерційному документі декларації з використанням однієї з мовних версій (див. Додаток В для української версії) і згідно з чинним законодавством країни експорту. Якщо декларація складена від руки, це має бути зроблено чорнилом і друкованими літерами. Декларації інвойс мають бути власноручно підписані експортером, що їх склав. Проте затверджений експортер не повинен підписувати такі декларації, якщо він надав митним органам країни експорту письмове зобов'язання нести повну відповідальність за всі декларації інвойс, у яких він зазначений, так, ніби вони підписані ним власноручно.

Декларація інвойс може бути складена експортером тоді, коли товари, яких вона стосується, експортуються або після експортування, за умови подання цієї декларації в країні імпорту не пізніше двох років після імпортування товарів, яких вона стосується.

Затверджений експортер

Митні органи країни експорту можуть надати будь-якому експортерові, що надалі іменуватиметься «затвердженим експортером», який часто перевозить товари за цією Угодою, право складати декларації інвойс незалежно від вартості товарів, щодо яких вони складаються.

Експортер, який бажає одержати такий дозвіл, повинен надати митним органам усі гарантії, необхідні для підтвердження статусу походження товарів, а також виконати всі інші умови Протоколу I до Угоди про асоціацію. За виконання належних умов, митні органи можуть надати експортеру статус затвердженого експортера. У такому випадку митні органи повинні надати затвердженому експортерові номер митного дозволу, який має бути вказаний на декларації інвойс, а також здійснювати нагляд за використанням наданого дозволу експортером. Дозвіл має бути скасований, якщо затверджений експортер припинив надання

необхідних гарантій, не виконує належні умови чи в будь-який інший спосіб порушує порядок користування наданим дозволом.

ПРАВИЛА ПОХОДЖЕННЯ ДЛЯ ОКРЕМИХ ГРУП ТОВАРІВ

Розділ містить положення Додатку II до Протоколу I Угоди про асоціацію «Список технологічних дій та обробок, що необхідні для Надання матеріалам іншого походження статусу товарів, що Походять із певної країни», що стосуються сільськогосподарської та харчової продукції (групи 1-24 УКТЗЕД).

01. Живі тварини

Загальне правило:

Усі тварини Групи I мають бути вирощені цілком у цій країні.

02. М'ясо та їстівні субпродукти

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Груп 1 і 2 вироблені цілком у цій країні.

03. Риба й ракоподібні, моллюски та інші безхребетні

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 3 вироблені цілком у цій країні.

04. Молоко та молочні продукти; яйця птахів, натуральний мед, інші харчові продукти тваринного походження

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 4 вироблені цілком у цій країні.

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
0403	Сколотини, кисле молоко й	Виробництво, у якому: <ul style="list-style-type: none"> • усі матеріали Групи 4 вироблені цілком у цій країні, • усі фруктові соки під заголовком 2009 (окрім ананасового, лаймового та грейпфрутового) походять із цієї країни і • ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника

05. Інші продукти тваринного походження, в іншому місці не зазначені

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 5 вироблені цілком у цій країні

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
Окремі товарні коди позиції 0502	Оброблені щетина та волосся свиней, підсвинків або кабанів	Очищення, дезінфекція, відбір та випрямлення волосся та щетини

06. Живі дерева та інші рослини; цибулини, коріння та інші аналогічні частини рослин; зрізані квіти й декоративна зелень

Загальне правило:

Виробництво, у якому:

- усі матеріали Групи 6 вироблені цілком у цій країні й
- ціна всіх матеріалів не перевищує 50 % ціни товару від виробника

07. Овочі та деякі їстівні коренеплоди й бульби

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 7 вироблені цілком у цій країні

08. Їстівні плоди та горіхи; цедра цитрусових або шкірки динь

Загальне правило:

Виробництво, у якому:

- усі матеріали вироблені цілком у цій країні й
- ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % значення ціни товару від виробника

09. Кава, чай, мате, або парагвайський чай, прянощі

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 9 вироблені цілком у цій країні

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
0901	Кава, незалежно від того, чи її зерна обсмажені або вона не містить кофеїну; кавові вичавки та плівки; замітники кави, що містять кофеїн у будь-якій пропорції	Вироблено з матеріалів будь-якого заголовку
0902	Чай, ароматизований чи ні	Вироблено з матеріалів будь-якого заголовку
Окремі товарні коди позиції 0910	Суміші пряностей	Вироблено з матеріалів будь якого заголовку

10. Зернові культури

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 10 вироблені цілком у цій країні

11. Продукція борошномельно-круп'яної промисловості; солод; крохмаль; інулін; пшенична клейковина

Загальне правило:

Виробництво, у якому злаки, їстівні овочі, корені та бульби заголовку 0714 або фрукти вироблені цілком у цій країні.

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
Окремі товарні коди позиції 1106	Борошно, висушені питлівка та пудра, вилущені бобові культури заголовку 0713	Сушіння та молоття бобових культур заголовку 0708

12. Насіння й плоди олійних рослин; інше насіння, плоди та зерна; технічні або лікарські рослини, солома й фураж

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 12 вироблені цілком у цій країні

13. Шелак природний неочищений; камеді, смоли та інші рослинні соки й екстракти

Загальне правило:

Код	Назва	Специфічне правило
1301	Натуральний лак; рослинний клей, смоли, камеді та природні смоли (наприклад, бальзами)	Виробництво, у якому ціна всіх матеріалів заголовку 1301 не перевищує 50 % ціни товару від виробника
0902	Овочеві соки та екстракти; пектинові речовини, пектинати та пектати; агар-агар й інші рослинні клеї та згущувачі, які було змінено або ні, виготовлені з рослинних продуктів: <ul style="list-style-type: none"> Рослинні клеї та згущувачі, які було змінено або ні, виготовлені з рослинних продуктів Інші 	<p>Виробництво з первинних рослинних клеїв та згущувачів</p> <p>Виробництво, у якому ціна всіх матеріалів не перевищує 50 % ціни товару від виробника</p>

**14. Рослини й матеріали для виготовлення плетених виробів;
інші продукти рослинного походження, в іншому місті не зазначені.**

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 14 вироблені цілком у цій країні

15. Жири та олії тваринного або рослинного походження; продукти їх розщеплення; готові харчові жири; воски тваринного або рослинного походження

Загальне правило:

Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
1501	Свинячий жир (у тому числі, сало) й пташиний жир, інші, крім указаних у заголовках 0209 чи 1503: <ul style="list-style-type: none"> Жири з кісток або відходів Інші 	<p>Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів заголовків 0203, 0206 чи 0207 або кісток заголовку 0506</p> <p>Виробництво зі свинячого м'яса чи їстівних м'ясних субпродуктів заголовків 0203 чи 0206 або з пташиного м'яса та відповідних їстівних субпродуктів заголовку 0207</p>
1502	Жири великої рогатої худоби, баранів та овець, інші, крім зазначених у заголовку 1503: <ul style="list-style-type: none"> Жири з кісток або відходів Інші 	<p>Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів заголовків 0201, 0202, 0204 чи 0206 або кісток заголовку 0506</p> <p>Виробництво, у якому всі матеріали Групи 2 вироблені цілком у цій країні</p>
1504	Жири та олії та їхні похідні продукти, що отримані з риби чи морських ссавців, очищені або ні, але не змінені хімічним шляхом: <ul style="list-style-type: none"> Тверді фракції Інші 	<p>Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, зокрема інших матеріалів заголовку 1504</p> <p>Виробництво, у якому всі матеріали Груп 2 і 3 вироблені цілком у цій країні</p>

Код	Назва	Специфічне правило
Окремі товарні коди позиції 1505	Рафінований ланолін	Вироблено з необроблених шерстяних жирів заголовку 1505
1506	Інші тваринні жири та олії та їхні похідні, очищені або ні, але не змінені хімічним шляхом: <ul style="list-style-type: none"> • Тверді фракції • Інші 	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, зокрема інших матеріалів заголовку 1506 Виробництво, у якому всі матеріали Групи 2 вироблені цілком у цій країні
1507-1515	Рослинні олії та їхні складові частини: <ul style="list-style-type: none"> • Соева, арахісова, пальмова, пальмо-ядро́ва, тунгова та ойтикова олії, олія з копри та бабасу, рослинний віск та японський віск, фракції олії хохоби та олій промислового призначення, але не для виробництва тих харчових продуктів, що призначені для споживання людиною • Тверді фракції, окрім таких для олії хохоби • Інші 	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару Виробництво з інших матеріалів заголовків 1507-1515 Виробництво, у якому всі рослинні матеріали вироблені цілком у цій країні
1516	Тваринні чи рослинні жири та їхні складові частини, частково або цілком гідрогеновані, переетирифіковані, реетирифіковані, очищені або ні, але без подальших приготувань	Виробництво, у якому: <ul style="list-style-type: none"> • усі матеріали Групи 2 вироблені цілком у цій країні й • усі рослинні матеріали вироблені цілком у цій країні. Однак можливе використання матеріалів із заголовків 1507, 1508, 1511 і 1513
1517	Маргарин, їстівні суміші або приготування з тваринних чи рослинних жирів або олії чи фракції різноманітних жирів та олій цієї Групи, але ті, що не є їстівними жирами чи оліями або фракціями цих олій заголовку 1516	Виробництво, у якому: <ul style="list-style-type: none"> • усі матеріали Груп 2 і 4 вироблені цілком у цій країні й • усі рослинні матеріали вироблені цілком у цій країні. Однак можливе використання матеріалів із заголовків 1507, 1508, 1511 і 1513

16. Готові харчові продукти з м'яса, риби або ракоподібних, молюсків або інших водяних безхребетних

Загальне правило:

Виробництво:

- з тварин, вказаних у Групі 1 та/або
- у якому всі матеріали Групи 3 вироблені цілком у цій країні

17. Цукор і кондитерські вироби з цукру

Загальне правило:

Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
1701	Тростинний або буряковий цукор та хімічно чиста цукроза в твердому вигляді, що містить ароматизатори чи барвники	Виробництво, у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % ціни товару від виробника
1702	Інші цукри, зокрема хімічно чиста лактоза, мальтоза, глюкоза та фруктоза в твердому вигляді; цукрові сиропи без ароматизаторів та барвників; штучний мед, незалежно від того, чи він змішаний із натуральним; карамель: <ul style="list-style-type: none"> • Хімічно чисті мальтоза та фруктоза • Інші цукри в твердому вигляді, що містять ароматизатори чи барвники • Інші 	<p>Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, зокрема інших матеріалів заголовку 1702.</p> <p>Виробництво, у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % ціни товару від виробника</p> <p>Виробництво, у якому всі матеріали мають походження з цієї країни</p>
Окремі товарні коди позиції 1703	Патока, яку отримано в результаті витягу чи очищення цукру і яка містить ароматизатори чи барвники	Виробництво, у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % ціни товару від виробника
1704	Кондитерський цукор (у тому числі, білий шоколад), що не містить какао	Виробництво: <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і • у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % ціни товару від виробника

18. Какао та продукти з нього

Загальне правило:

Виробництво:

- з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і
- у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника

19. Готові продукти із зерна зернових культур, борошна, крохмалю або молока; борошняні кондитерські вироби

Загальне правило:

Код	Назва	Специфічне правило
1901	<p>Екстракт солоду; харчові продукти з борошна, круп, пшенички, крохмалю чи екстракту солоду, що не містять какао, або містять його у ваговій частині не більше 40%, що розраховано для повністю знежиреного стану, причому ці продукти ніде більше не конкретизовані та не включені до будь-якої іншої класифікації; харчові приготування з товарів заголовків 0401-0404, які не містять какао, або містять його у ваговій частині не більше 5%, що розраховано для повністю знежиреного стану, причому ці продукти ніде більше не конкретизовані та не включені до будь-якої іншої класифікації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Витяжка солоду • Інші 	<p>Вироблено із злаків Групи 10</p> <p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і • у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % ціни товару від виробника
1902	<p>Паста, незалежно від того, чи вона приготування або фарширована (м'ясом чи іншими інгредієнтами) чи оброблена будь-яким іншим чином, така, як: спагеті, макарони, локшина, лазанья, ньокі, італійські пельмені, канелоні; кускус, приготування або ні:</p>	

Код	Назва	Специфічне правило
	<ul style="list-style-type: none"> • З ваговою частиною м'яса, м'ясних відходів, риби, ракоподібних чи молюсків 20 % або менше • З ваговою частиною м'яса, м'ясних відходів, риби, ракоподібних чи молюсків більше 20% 	<p>Виробництво, у якому всі злаки та їхні складові частини (окрім твердої пшениці та її складові) вироблені цілком у цій країні</p> <p>Виробництво, у якому:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усі злаки та їхні складові частини (окрім твердої пшениці та її складові) вироблені цілком у цій країні і • усі матеріали Груп 2 і 3 вироблені цілком у цій країні
1903	Крохмальна крупа та її замітники, виготовлені з крохмалю у формі пластівців, зернин, гранул, висівок та подібних формах	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім картопляного борошна заголовку 1108
1904	Приготовлені страви, що отримані шляхом набрякання чи обсмажування злаків чи продуктів із них (наприклад, кукурудзяні пластівці); злаки (але не маїс (кукурудза)) у формі зернин або пластівців чи інших подібних формах (окрім борошна, круп та питлівки), завчасно оброблені чи приготовлені іншим чином, ніде більше не конкретизовані та не включені до будь-якої іншої класифікації	<p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів заголовку 1806, • у якому, усі злаки та борошно (окрім твердої пшениці, маїсу <i>Zea mays</i> та їхніх складових) вироблені цілком у цій країні • у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника
1905	Хліб, борошняні вироби, торти, бісквіти та інші кондитерські вироби, що містять або не містять какао; причасні та вафельні облатки, крохмальні капсули, що використовуються в медичних цілях, рисовий папір та подібні товари	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів Групи 11

20. Продукти переробки овочів, плодів, горіхів або інших частин рослин

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі фрукти, горіхи та овочі вироблені цілком у цій країні.

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
Окремі товарні коди позиції 2001	Батат, солодка картопля та інші їстівні частини рослин, що містять крохмаль, заготовлені за допомогою оцту чи оцтової кислоти, у ваговій частині 5% або більше	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару

Код	Назва	Специфічне правило
Окремі товарні коди позицій 2004-2005	Картопля у вигляді борошна, крупчатки або пластівців, заготовлена без допомоги оцту чи оцтової кислоти	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару
2006	Овочі, фрукти, горіхи, фруктові шкірки та інші частини рослин, заготовлені за допомогою цукру (сушені, заморожені або цукати)	Виробництво, у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30 % ціни товару від виробника
2007	Джеми, плодово-ягідні желе, мармелади, фруктові або горіхові пюре та терті фруктові або горіхові маси, незалежно від того, чи є у їхньому складі доданий цукор або інші підсолоджувачі	
Окремі товарні коди позиції 2008	<ul style="list-style-type: none"> Горіхи, що не містять доданого цукру або барвників Арахісове масло; суміші на основі злаків; пальмові ядра; маїс (кукурудза) Інші винятки для горіхів та фруктів, приготовлених не за допомогою пари чи кип'ятіння у воді, що не містять доданого цукру та є замороженими 	<p>Виробництво, у якому ціна всіх горіхів та насіння маслинових, що походять з цієї країни, заголовків 0801, 0802 й 1201-1207 не перевищує 60 % ціни товару від виробника</p> <p>Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару</p> <p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника
2009	Фруктові (у тому числі, виноградне сушло) та овочеві соки, що не містять ферментів й алкоголю, незалежно від того, чи є у їхньому складі доданий цукор або інші підсолоджувачі	<p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника

21. Різні харчові продукти

Загальне правило:

Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
2101	Екстракти, есенції та концентрати з кави, чаю або мате та приготування на основі цих продуктів або на основі кави, чаю чи мате; обсмажений цикорій та інші обсмажені замітники кави та їхні екстракти, есенції та концентрати	Виробництво: <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і • у якому весь цикорій є виробленим цілком у цій країні
2103	Соуси та приготування з них; приправи та спеції; гірчичний порошок та борошно, оброблена гірчиця: <ul style="list-style-type: none"> • Соуси та приготування з них; приправи та спеції; гірчичний порошок та борошно • Гірчичний порошок та борошно, оброблена гірчиця 	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару. Проте можливе використання гірчичного порошку або борошна чи обробленої гірчиці Вироблено з матеріалів будь-якого заголовку
Окремі товарні коди позиції 2104	Супи та бульйони й приготування з них	Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім оброблених або консервованих овочів заголовків 2002-2005
2106	Харчові продукти, ніде більше не конретизовані та не включені до будь-якої іншої класифікації	Виробництво: <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і • у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника

22. Алкогольні й безалкогольні напої та оцет

Загальне правило:

Виробництво:

- з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, і
- у якому весь виноград або матеріали, отримані з нього, вироблені цілком у цій країні

Виятки:

Код	Назва	Специфічне правило
2202	Води, у тому числі, мінеральні й газовані, що містять доданий цукор, або інші підсолоджувачі чи барвники та інші безалкогольні напої заголовку 2009, що не містять фруктових чи овочевих соків	<p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару, • у якому ціна всіх матеріалів Групи 17 не перевищує 30% ціни товару від виробника і • у якому всі фруктові соки (окрім ананасового, лаймового та грейпфрутового) походять з цієї країни
2207	Неденатурований етиловий спирт із процентним вмістом 80 об. % або вище; етиловий спирт та інші спирти, денатуровані, з будь-якою концентрацією	<p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім заголовків 2207 або 2208 і • у якому весь виноград або матеріали, отримані з нього, вироблені цілком у цій країні або, якщо всі інші матеріали вже мають походження з цієї країни, можливе використання араку до 5% за об'ємом
2208	Неденатурований етиловий спирт із процентним вмістом 80 об. % або менше; настоянки та інші спиртові та алкогольні напої	<p>Виробництво:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з матеріалів будь-якого заголовку, окрім заголовків 2207 або 2208 і • у якому весь виноград або матеріали, отримані з нього, вироблені цілком у цій країні або, якщо всі інші матеріали вже мають походження з цієї країни, можливе використання араку до 5% за об'ємом

23. Залишки та відходи харчової промисловості; готові корми для тварин

Загальне правило:

Виробництво з матеріалів будь-якого заголовку, окрім матеріалів цього товару.

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
Окремі товарні коди позиції 2301	Китове борошно; борошно, порошок та пелети з риби чи з ракоподібних, моллюсків та інших водяних безхребетних, що не призначені для споживання людиною	Виробництво, у якому всі матеріали Груп 2 і 3 вироблені цілком у цій країні
Окремі товарні коди позиції 2303	Залишки виробництва з кукурудзяного крохмалю (окрім концентрованих замкових вод), із вмістом протеїну, вагова частина якого в розрахунку на сухий продукт не перевищує 40%	Виробництво, у якому вся кукурудза вироблена цілком у цій країні
Окремі товарні коди позиції 2306	Макуха та інші тверді залишки витягу з оливкової оливи, що містять більше 3% цієї олії	Виробництво, у якому всі оливки вироблені цілком у цій країні
2309	Приготовляння для корму тварин	Виробництво, у якому: <ul style="list-style-type: none"> • усі злаки, цукор чи патока, м'ясо та молоко вироблені цілком у цій країні і • усі матеріали Групи 3 вироблені цілком у цій країні

24. Тютюн та промислові замітники тютюну

Загальне правило:

Виробництво, у якому всі матеріали Групи 24 вироблені цілком у цій країні.

Винятки:

Код	Назва	Специфічне правило
2402	Сигари, манільські сигари, сигарілли й сигарети з тютюну або його заміників	Виробництво, у якому вагова частина сирого тютюну або тютюнового листу заголовку 2401 становить щонайменше 70%
Окремі товарні коди позиції 2403	Курильний тютюн	Виробництво, у якому вагова частина сирого тютюну або тютюнового листу заголовку 2401 становить щонайменше 70%

Додаток А. Зразок бланка сертифіката з перевезення товару з України за формою “EUR.1”

MOVEMENT CERTIFICATE			
1. Exporter (Name, full address, country) <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; font-size: 2em; font-weight: bold;">ЗРАЗОК</div>		EUR.1 No. _____ <small>See notes overleaf before completing this form.</small>	
		2. Certificate used in preferential trade between _____ and _____ (Insert appropriate countries, groups of countries or territories)	
3. Consignee (Name, full address, country) (Optional)		4. Country, group of countries or territory in which the products are considered as originating	
5. Country, group of countries or territory of destination		6. Transport details (Optional)	
7. Remarks		8. Item number, marks and numbers; number and kind of packages ⁽¹⁾ ; description of goods	
9. Gross mass (kg) or other measure (litres, m ³ , etc.)		10. Invoices (Optional)	
11. CUSTOMS ENDORSEMENT Issued on behalf of _____ Form No. _____ or _____ Customs office _____ Issuing country or territory _____ Place and date _____ (Signature) _____		12. DECLARATION BY THE EXPORTER I, the undersigned, declare that the goods described above meet the conditions required for the issue of this certificate. Place and date _____ (Signature) _____	

(1) If goods are not packed, indicate number of articles or stacks in bulk, as appropriate. Complete only where the regulations of the exporting country or territory require.

Додаток Б. Форма заяви для видачі сертифіката з перевезення товару з України за формою "EUR.1"

Форма

Заява для видачі сертифіката з перевезення (походження) товару з України за формою "EUR.1"

1. Експортер (Назва, повна адреса, країна)	EUR.1 N	
	Перед заповненням форми ознайомтеся з примітками на зворотному боці.	
3. Вантажодержувач (Назва, повна адреса, країна) (за бажанням)	2. Заява на сертифікат, що використовується для преференційної торгівлі між	
	.....	
	та ..... (Впишіть відповідну країну, групу країн або територій)	
	4. Країна, група країн або територій, які вважаються країною походження товару	5. Країна, група країн або територій призначення
6. Особливості транспортування (за бажанням)	7. Зауваження	
8. Номер позиції; позначки та номери; номер і тип упаковки 1; опис товарів	9. Загальна маса (кг) або інші одиниці виміру (літри, м ³ та інші)	10. Рахунки-фактури (за бажанням)
1 Якщо товари не упаковані, зазначте кількість одиниць товару або їхній стан («насіпом»), відповідно до ситуації.		

Зворотний бік заяви для видачі сертифіката з перевезення (походження) товару з України за формою “EUR.1”

ДЕКЛАРАЦІЯ ЕКСПОРТЕРА

Я, той, що підписався нижче, експортер товарів, описаних на звороті,
ЗАЯВЛЯЮ, що товари відповідають умовам, необхідним для видачі сертифіката, що додається;

ОБУМОВЛЮЮ такі обставини, які дозволили цим товарам відповідати зазначеним вище умовам:

ПОДАЮ такі супровідні документи 1:

.....

1 Наприклад: документи на імпорт, сертифікати з перевезення (походження) товару, рахунки-фактури, декларації виробника та інші, які стосуються продуктів, що використовуються для виробництва або товарів для реекспорту до тієї самої держави.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ подати, на запит відповідної установи всі необхідні свідчення, які ця установа може запитати для видачі сертифіката, що додається, а також зобов'язуюся при необхідності погодитися на будь-яку інспекцію за мій рахунок та будь-яку перевірку виробництва зазначених вище товарів, які здійснюватиме зазначена вище установа;

ПРОШУ видати на ці товари сертифікат із перевезення (походження) за формою “EUR.1”, що додається.

.....

(Місце та дата)

.....

(Підпис)

Додаток В. Текст декларації інвойс

Декларація інвойс, текст якої наведено нижче, має бути складена відповідно до таких посилань. Проте самі посилання передруковувати не обов'язково.

Українська версія

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл №.....(1)), заявляє, що за винятком випадків, де це явно зазначено, ці товари є товарами преференційного походження. .... (2)

.....(3)

(Місце та дата)

.....(4)

(Підпис експортера, додатково прізвище та ім'я особи, яка підписала декларацію, має бути зазначено розбірливо)

1. Якщо оформлення декларації здійснюється уповноваженим експортером, номер митного уповноваження повинен бути зазначений у цьому місці. Якщо оформлення декларації здійснюється не уповноваженим експортером, слова в дужках не заповнюються або залишається вільне місце.
2. Зазначається походження продуктів. Якщо декларація стосується всіх продуктів або їхньої частини походженням з Сеути та Мелільї. то експортер повинен чітко зазначити це в документах, відповідно до яких здійснюється оформлення декларації, за допомогою символу «СМ».
3. Ці свідчення можуть не зазначатись, якщо інформація міститься безпосередньо в документі.
4. У випадку, коли не вимагається підпису експортера, звільнення від підпису також передбачає й звільнення від зазначення прізвища та імені особи, що підписує.

3. Приватні стандарти

Відповідно до Угоди СОТ про технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ) «стандарт» - це правила, керівні принципи або характеристики продуктів, або пов'язаних із ними процесів і методів виробництва (за умови загального й багаторазового використання), які затверджені визнаним органом влади та дотримання яких не є обов'язковим.¹

Хоча узгодженого визначення приватних стандартів на сьогодні не існує, зазвичай під приватними розуміються стандарти, які не затверджені визнаним органом влади. Різні зацікавлені сторони можуть включати в це поняття стандарти, прийняті неурядовими організаціями, у тому числі, міжнародними, такими як Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) або Міжнародна електротехнічна комісія (IEC), соціальні й екологічні стандарти національних органів зі стандартизації або галузеві стандарти сектору промисловості чи торгівлі.

Для виробників ключовим є те, що вихід на певний ринок може регулюватись не лише загальнонаціональними вимогами, але й вимогами певних гравців на цьому ринку, наприклад, мережами гуртових магазинів. Дотримання приватних стандартів, які визнаються цими гравцями, може значно спростити вихід на ринок.

Нижче ми розглянемо кілька прикладів приватних стандартів, які діють на території країн Європейського Союзу та стосуються сільського господарства й харчової промисловості.

GlobalGAP

Організація GLOBALG.A.P.² встановлює добровільні стандарти для сільськогосподарської продукції з метою сприяння виробництву якісних і безпечних продуктів харчування та підтримки сталого розвитку сільського господарства. Місі-

¹ TBT Agreement, Annex 1, para 2

² http://www.globalgap.org/uk_en/

єю організації є забезпечення сталого майбутнього шляхом залучення якомога більше фермерських господарств до ведення належної сільськогосподарської практики (Good Agricultural Practice - G.A.P.), що передбачає захист обмежених ресурсів, використання безпечних та стійких методів ведення господарства.

Організація була створена британськими роздрібними торговцями, що продавали агропромислому продукцію у всій Європі та помітили занепокоєння споживачів щодо безпеки продукції, впливу методів виробництва на навколишнє середовище й здоров'я та благополуччя працівників і тварин. Тоді в 1997 році утворилась організація EUREPGAP, що почала розробляти стандарти, які підтверджують належну сільськогосподарську практику виробника та забезпечують впевненість споживача в безпечності продуктів харчування. З роками все більше господарств за межами Європи долучалися до процесу сертифікації, тому в 2007 році організація змінила назву на GLOBALG.A.P. На цей час ферми з більш ніж 100 країн світу долучились до належної практики ведення сільського господарства.

Стандарти GLOBALG.A.P. допомагають виробникам відповідати загальноприйнятим світовим критеріям безпеки харчових продуктів, впроваджувати стійкі методи виробництва, підтримувати добробут працівників та належні умови для тварин, а також відповідально використовувати воду, комбікорми й матеріали для рослинництва. Сертифікація також дозволяє виробникам зекономити на щорічних перевірках на відповідність різним критеріям.

GLOBALG.A.P. пропонує сільгоспвиробникам декілька видів сертифікації. GLOBALG.A.P. Certification, також відомий як Integrated Standard Farm Assurance (IFA), - основний вид сертифікації, що містить 16 стандартів та призначений для рослинництва, тваринництва, садівництва та аквакультур.

IFA охоплює такі сфери:

- безпека та простежуваність харчових продуктів;
- охорона навколишнього середовища, враховуючи біорозмаїття;
- охорона здоров'я, безпека й благополуччя працівників ферми;
- благополуччя тварин;
- комплексне управління врожайми (Integrated Crop Management, ICM), інтегрований захист рослин (Integrated Pest Control, IPC), система управління якістю (Quality Management System, QMS) і система аналізу ризиків та контролю критичних точок (Hazard Analysis and Critical Control Points, HACCP).

Окрім цього, IFA також поширюється на додаткові аспекти виробництва, такі як ланцюжки поставок і комбікормове виробництво.

IFA переглядається кожні чотири роки. Остання версія стандарту побудована на модульній системі й складається із загальних положень, яким мають відповідати всі фермерські господарства, та з «контрольних точок і критеріїв відповідності» (Control Points and Compliance Criteria (CPCCs)), які чітко встановлюють вимоги для ферм у певних сферах. Наприклад, для того, щоб садівнику полуниці отримати сертифікат, він має відповідати загальним фермерським критеріям (All Farm Base CPCCs), вимогам до сільськогосподарських культур (Crops Standard CPCCs), умовам вирощування фруктів та овочів (Fruit & Vegetables CPCCs).

Для кожного модуля прописані контрольні списки з вимогами, яких сільськогосподарські виробники мають досягти для успішного проходження сертифікації.

У фермерських господарств також є можливість за допомогою сертифікації localg.a.p. поетапно проходити перевірки й здобувати поступове визнання. Ця програма допомагає швидше та легше отримати доступ до місцевих ринків, а також підготуватись до сертифікації GLOBALG.A.P.

Виробники, що бажають удосконалюватись за межами стандарту GLOBALG.A.P., можуть долучитись до програми сертифікації GLOBALG.A.P.+Add-On. Програма пропонує пройти добровільну перевірку на відповідність додатковим модулям задля підвищення якості продуктів та кращої адаптації до вимог покупців. Фермери також мають можливість розробити власний додатковий модуль у рамках GLOBALG.A.P.+Add-On із критеріями, що будуть враховувати специфічні умови ведення господарства та потреби споживачів на конкретному ринку.

Для того, щоб пройти сертифікацію, виконайте 5 таких кроків:

1. Завантажте документи та контрольні списки з вимогами для необхідного Вам стандарту GLOBALG.A.P. на сторінці «Document Center» на сайті або за посиланням на сторінці відповідного стандарту.
2. На сайті Ви знайдете повний список органів сертифікації з різних країн світу та для різних сфер сільського господарства, які схвалені GLOBALG.A.P. Порівняйте пропозиції затверджених українських органів сертифікації, зареєструйтесь за допомогою одного з них та отримайте власний номер GLOBALG.A.P.
3. Перевірте, чи відповідає Ваша ферма всім необхідним вимогам, що прописані в контрольних списках, та виправте критерії, що не відповідають умовам. Підготуватись до аудиту Вам може допомогти одна з компаній GLOBALG.A.P. Farm Assurer, що надають консультативні послуги. Список затверджених компаній Ви також можете знайти на сайті.
4. Домовтесь про зустріч з інспектором органу сертифікації, з яким ви почали співпрацювати, та пройдіть першу перевірку.

5. Після того, як Ви успішно пройдете інспекцію, Ви отримаєте інтегрований сертифікат GLOBALG.A.P., що підтверджує відповідність Вашої ферми критеріям стандарту в певній сфері. Такий сертифікат є дійсним протягом року.

Q&S

У 2001 році німецькою компанією QS Qualität und Sicherheit GmbH³ був заснований стандарт QS, що покликаний забезпечувати якість м'яса та м'ясних продуктів на всіх етапах виробництва та маркетингу – від ферми до магазину. Компанія спонсорується п'ятьма акціонерами, що представляють різні сфери виробництва та маркетингу м'ясної продукції. Через три роки акціонери заснували компанію QS Fachgesellschaft Geflügel GmbH, яка визначає вимоги до забезпечення якості продукції птахівництва. З метою визначення особливих вимог щодо виробництва й збуту фруктів та овочів також у 2004 році була заснована компанія QS Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln GmbH. На сьогодні харчові продукти, позначені знаком сертифікації QS, доступні в більш ніж 23 тисячах торгових точок.

Система забезпечення якості продуктів харчування QS відрізняється повним контролем усього ланцюжка виробництва та реалізації продукції. Для всіх етапів прописані певні вимоги щодо якості. Відповідність вимогам QS регулярно перевіряється. Кожний продукт у магазині супроводжують документи, які дозволяють зробити висновок про походження та виробництво продукції. Таким чином, весь виробничий процес є прозорим, що забезпечує високу ступінь надійності.

Система інспекції QS визначає жорсткі виробничі й маркетингові вимоги. Ви можете переглянути й завантажити всі відповідні документи з вимогами на сторінці «Download Center» сайту QS.

Контроль якості виробництва м'яса і м'ясних продуктів починається з аналізу кормів; для годування тварин можуть використовуватись тільки перевірені та затвердженні QS корми. Особлива увага приділяється тому, щоб тваринництво було гуманним. Вимоги до захисту тварин чітко прописані. Важливими є санітарно-гігієнічні критерії QS на етапах забою тварин, обвалки та переробки м'яса, транспортування тощо. На етапі роздрібною торгівлі особлива увага приділяється дотриманню необхідної температури продуктів, навчанню персоналу, дотриманню персоналом гігієнічних норм, відстеженню та перевірці походження продукції.

³ <http://www.q-s.de/>

Контроль виробництва та реалізації фруктів та овочів починається з перевірки підготовки ґрунту, захисту посадки, внесення добрив, обробки тощо. Під час продажу торговці повинні дотримуватись усіх вимог до зберігання, транспортування, маркування, контролю за походженням продукції.

Забезпечення якості продукції в системі QS ґрунтується на трьох рівнях інспекції:

1. Самооцінка компанії: На цьому рівні компанії мають переконатись, що вони відповідають вимогам QS, надійно контролюють процес виробництва та сумлінно все документують. QS підтримує ферми на цьому етапі: чітко визначає критерії, практичні правила та надає контрольні списки.
2. Незалежний контроль: Під час незалежної інспекції навчені аудитори перевіряють виробничі та маркетингові процеси, а також документацію цих процесів. Також компанії, які проходять сертифікацію QS, беруть участь у різних програмах моніторингу. Це дозволяє на ранній стадії виявляти й оцінювати потенційні ризики для безпеки харчових продуктів.
3. Перевірка інспекторів: QS переконується, що контроль якості «від ферми до магазину» функціонує відмінно. Цей етап інспекції також включає контроль за роботою органів сертифікації, аудиторів і лабораторій.

Перевірки в схемі QS здійснюються на основі ризик-орієнтованого підходу. Це означає, що частота інспекцій підприємств залежить від того, наскільки успішно господарство виконує прописані вимоги. Компанії, які показують позитивні результати під час аудиту, рідше проходять перевірки.

Виробники фруктів та овочів, що бажають пройти процес сертифікації, можуть долучитися до системи QS scheme за допомогою координатора. До координаторів відносяться виробничі організації, консалтингові компанії тощо. Список усіх координаторів можна знайти на сайті QS. Виробники фруктів та овочів можуть обрати сертифікацію за стандартом QS або стандартом QS-GAP. Успішне проходження аудиту QS-GAP автоматично означає відповідність вимогам стандарту GlobalG.A.P. Завдяки взаємному визнанню стандартів, у системі QS можуть брати участь підприємства, що мають сертифікати GlobalG.A.P., Vegaplan чи AMAG.A.P.

Спосіб приєднання до програми QS для підприємства у сфері м'ясної промисловості залежить від виробничої сфери фірми. Компанії, що займаються забоєм худоби, обвалюванням, переробкою м'яса, а також оптові торговці можуть розпочати свою участь в системі QS scheme, зареєструвавшись у базі даних на сай-

ті QS. Роздрібні торговці м'ясною продукцією та підприємства, що обробляють туші, мають звертатися до координаторів. Також для участі в програмі роздрібні торговці можуть контактувати безпосередньо з QS.

FAMI-QS

Стандарт FAMI-QS⁴ гарантує якість та безпеку спеціальних кормових інгредієнтів для тварин та їх сумішей. Стандарт розробили представники індустрії кормів у 2004 році і з того часу постійно його удосконалюють з метою гарантування безпеки, якості та відповідності кормів нормативним вимогам. Стандарт FAMI-QS дозволяє:

- мінімізувати ризик використання небезпечних кормових інгредієнтів у харчовому ланцюзі;
- виконувати гігієнічні норми ЄС до кормів (Feed Hygiene Regulation 183/2005/EC);
- запровадити заходи, що гарантуватимуть виконання інших, не передбачених регламентами вимог щодо безпечності кормів.

FAMI-QS – перший спеціалізований стандарт для спеціальних кормових інгредієнтів та їх сумішей, а також перший стандарт у цій сфері, що здобув офіційне визнання з боку Європейської комісії. Стандарт FAMI-QS розвиває міжнародну торгівлю кормами, адже на сьогодні сертифікацію проходять компанії з більш ніж 47-ми країн світу. FAMI-QS має всесвітню мережу органів сертифікації, що дозволяє підприємствам із будь-якої частини світу долучитись до сертифікації FAMI-QS.

FAMI-QS пропонує виробникам та продавцям кормів інструкцію-керівництво із запровадження системи управління безпечністю кормів (Feed Safety Management System, FSMS), попередньо необхідних програм, системи аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок (Hazard Analysis and Critical Control Point, HACCP) у поєднанні з чіткою системою сертифікації.

Стандарт FAMI-QS, як і регламент ЄС №183/2005, встановлює вимоги щодо гігієни та безпечності для повного циклу виробництва та реалізації кормів, враховуючи закупівлю сировини, виробництво продукції, її транспортування та зберігання, продаж готової продукції. FAMI-QS дозволяє виробникам та продавцям проводити комбінований аудит, що допомагає уникнути дублювання перевірок та зменшити витрати підприємств.

⁴ <http://www.q-s.de/>

Під сферу дії стандарту FAMI-QS потрапляють спеціальні кормові інгредієнти, що поділяються на харчові добавки й функціональні корми та суміші кормових інгредієнтів, серед яких розрізняють премікси, спеціальні комплементарні корми та спеціальні комплементарні дієтичні корми. Детальний опис видів та підвидів кормової продукції можна прочитати на сайті FAMI-QS. Сертифікація кожного з видів кормів є надійною та неупередженою, адже проводиться відповідно до стандарту ISO 17021 (доповненого ISO/TS 22003), прийнятого Європейською організацією з акредитації (European co-operation for Accreditation, EA).

Підприємство, що бажає отримати сертифікат FAMI-QS, має здійснити такі 10 кроків:

1. Завантажте на сайті FAMI-QS та ретельно прочитайте безкоштовну копію Кодексу та Правил для операторів.
2. Оцініть готовність Вашого підприємства - проведіть внутрішню перевірку за допомогою контрольного списку вимог FAMI-QS. Копію списку можна отримати, зв'язавшись із контактною особою FAMI-QS та вказавши необхідну інформацію про підприємство.
3. Визначте, до якого виду кормів належить продукт, що Ви виробляєте, та зареєструйте підприємство за допомогою форми D-ROP-01-01, яку Ви знайдете на сайті.
4. FAMI-QS проаналізує Вашу анкету та надішле повідомлення про прийняття або відхилення Вашої заявки. Якщо заявка буде прийнята, FAMI-QS надішле рахунок-фактуру для членського внеску, що сплачується на щорічній основі. Після сплати внеску надішлеть квитанцію електронною поштою. У разі успішного проходження вказаних операцій FAMI-QS надішле Вам схвальний лист.
5. Оберіть орган сертифікації та зв'яжіться з його представниками для проведення перевірки. Схвальний лист від FAMI-QS є необхідним для початку співпраці з органами сертифікації. Список затверджених FAMI-QS органів сертифікації Ви знайдете на сайті.
6. Орган сертифікації проведе початковий аудит, під час якого оцінить підготовку до запровадження та безпосередньо імплементацію системи управління безпечністю кормів (Feed Safety Management System, FSMS).
7. Орган сертифікації передає висновок аудиту до FAMI-QS. За необхідності для підприємства складається план дій із виправлення невідповідностей вимогам стандарту FAMI-QS.
8. У разі успішного проходження аудиту, орган сертифікації надасть Вашому підприємству сертифікат.

9. Після того, як FAMI-QS перевірить аудиторську документацію, Ваша фірма буде зареєстрована в базі сертифікованих підприємств на сайті FAMI-QS.
10. Сертифікат є дійсним протягом 3 років. Щороку підприємство буде проходити інспекційний аудит на відповідність усім вимогам. Через 3 роки підприємство має пройти повторну сертифікацію.

BRC Global Standard

Стандарт BRC Global Standards⁵, розроблений Британським роздрібним консорціумом (British Retail Consortium, BRC), є однією з провідних торговельних асоціацій Великої Британії. Стандарт використовують понад 20 тисячі сертифікованих постачальників із 123 країн світу.

BRC пропонує такі стандарти:

1. BRC Food Safety Standard – стандарт з безпеки та якості харчових продуктів.
2. BRC Packaging Standard – стандарт для виробників пакувальних матеріалів для різноманітної продукції: як для харчових, так і для споживчих товарів.
3. Стандарт, що містить вимоги до зберігання та дистрибуції продукції.
4. Agents and Brokers Standard – стандарт, покликаний контролювати безпеку та якість продукції харчової та пакувальної індустрій на етапах перепродажу, імпорту, розповсюдження товарів.
5. Consumer Products Standard – стандарт, призначений для непродовольчих споживчих товарів, таких, як іграшки, текстиль, косметика, телевізори, вітаміни тощо.

Основним стандартом BRC є Food Safety Standard, що контролює якість харчових продуктів. Стандарт розроблений фахівцями харчової промисловості та містить чіткі й зрозумілі норми. Food Safety Standard є всесвітньо визнаним, що мінімізує необхідність підприємств у сфері харчової промисловості проходити декілька перевірок, що дублюють одна одну. Якщо підприємство відповідає всім необхідним вимогам стандарту щодо безпечності харчових продуктів, то воно зазнає витрат лише за аудит.

Вимоги стандарту BRC Food Safety Standard групуються в сім розділів:

1. Переконаність у тому, що керівництво компанії сумлінно виконує зобов'язання та налаштоване на подальший розвиток фірми.
2. Впровадження ефективної системи аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок (НАССР), що заснована на принципах та вимогах

⁵ www.brcglobalstandards.com/

міжнародно визнаного Кодексу Аліментаріус.

3. Запровадження системи управління якістю та безпечністю харчових продуктів, що ґрунтується на принципах ISO 9000 та включає в себе вимоги до специфікації, відстежуваності та відкликання продукції, до управління інцидентами та затвердження постачальників.
4. Відповідність вимогам до виробничого середовища, враховуючи проектування та технічне обслуговування будівель та устаткування, підтримку чистоти, боротьбу зі шкідниками, управління відходами тощо.
5. Контроль на стадії розробки та оформлення продукції, наприклад, нагляд за походженням сировини й інгредієнтів, контроль алергенів, перевірка пакування, тестування продукції.
6. Контроль процесу виробництва, що включає підтримку безпечного технологічного процесу, управління вагою та об'ємом, калібрування обладнання, контроль за імплементацією системи HACCP.
7. Дотримання вимог до персоналу: установ щодо навчання працівників, особливої гігієни, захисного одягу тощо.

Придбати BRC Food Safety Standard можна на сайті BRC. Стандарт доступний десятима мовами.

Додатково до основних вимог стандарту BRC розробляє ряд добровільних модулів, мета яких полягає в тому, щоб:

- зменшити кількість перевірок і витрати на аудит шляхом включення в програму сертифікації вимог, які принципово є необхідними під час окремих інспекцій;
- задовольнити конкретні потреби клієнтів;
- врахувати географічні та кліматичні особливості;
- застосувати норми безпечності для підприємств окремих видів діяльності (наприклад, для сайтів із продажу харчових продуктів) або виробників специфічної продукції.

Для того, щоб долучитись до сертифікації BRC, виконайте такі дії:

1. Уважно прочитайте про стандарти BRC та дізнайтесь більше про систему сертифікації.
2. Сформуйте команду менеджерів, які відповідально займатимуться впровадженням норм стандартів.
3. Проведіть самооцінку підприємства на відповідність усім вимогам та про-

аналізуйте, які сфери чи етапи виробництва потребують доопрацювання. Ви можете запросити консультанта або представника органу сертифікації для проведення попередньої перевірки. На сайті BRC Global Standard ви знайдете матеріали, що допоможуть Вам правильно провести самооцінку фірми.

4. Оберіть орган сертифікації, що підходить Вашому підприємству, та домовтесь з аудитором про проведення перевірки. BRC не проводить перевірки власноруч. Аудит здійснюють затверджені BRC органи сертифікації, що знаходяться в різних країнах світу. Усі схвалені BRC органи сертифікації незалежно акредитовані Національним органом з акредитації.
5. Оберіть дату проведення аудиту та оцініть тривалість перевірки.
6. Підготуйте всі документи, необхідні для проходження аудиту.
7. Надайте представнику органу сертифікації всю затребувану інформацію про Ваше підприємство.
8. Пройдіть аудит. Після перевірки представник органу сертифікації підготує звіт про результати аудиту.
9. Якщо аудитор виявив невідповідності нормам стандарту або недоліки, то виправте їх. Для того, щоб аудитор прийняв позитивне рішення про сертифікацію, підприємство має виконати всі вимоги стандарту.
10. Після отримання сертифікату підтримуйте параметри безпеки та якості продукції на відповідному рівні.

International Food Standard

IFS Management GmbH (IFS)⁶ є юридично незалежною компанією зі штаб-квартирою в Берліні. Перший стандарт International Featured Standards (IFS) був розроблений у 2003 році й називався International Food Standard. З того часу компанія розробила ще шість стандартів і почала працювати по всьому світу. З IFS співпрацюють 110 органів стандартизації з 90 країн світу. Щороку близько 16 800 підприємств проходять сертифікацію на відповідність вимогам стандартів IFS.

У стандартах IFS прописані вимоги до кожного з етапів виробничого циклу та ланцюжку поставок. Пройти сертифікацію, яка гарантуватиме безпечність та якість продукції, мають змогу виробники продуктів харчування, побутових і гігієнічних продуктів, брокери, постачальники, оптові та роздрібні торговці.

⁶ <http://www.ifs-certification.com/index.php/en/retailers-en/ifs-standards/ifs-food>

IFS оперує такими стандартами:

- IFS Food - для аудиту виробників харчових продуктів;
- IFS Logistics - для аудиту компаній, що займаються логістикою продуктів харчування або непродовольчих товарів;
- FS Broker - для аудиту брокерів й агентств, наприклад, на виконання функціонує плану поставок або запровадження системи антикризового управління;
- IFS HPC (Household and Personal Care) - для аудиту виробників побутової продукції і засобів особистої гігієни;
- IFS Cash&Carry - для аудиту оптових торговців, компаній, що здійснюють пакування товарів, та крамниць формату "Cash&Carry";
- IFS PACsecure - для аудиту виробників пакувальних матеріалів;
- IFS Food Store - для аудиту роздрібних продовольчих магазинів та супермаркетів.

Стандарти IFS Food, IFS Logistics і IFS PACsecure офіційно визнані міжнародною організацією Global Food Safety Initiative (GFSI).

Також IFS розробило програму Global Markets-Food, що пропонує оцінку безпечності харчових продуктів для підприємств роздрібною торгівлі та виробників брендових продуктів харчування. Програма має на меті допомогти малому бізнесу розвинути систему управління безпечністю харчових продуктів і наблизитись до реалізації стандарту IFS Food.

Стандарт IFS Food стосується підприємств харчової промисловості, а також компаній, які упаковують сипучі продукти харчування. IFS Food застосовується, коли продукти є «оброблені» або коли існує небезпека забруднення продукту під час первинної упаковки. IFS Food був розроблений за активної участі органів сертифікації, підприємств харчової промисловості, роздрібною торгівлі та громадського харчування. Стандарт підтримує компанії в їхніх зусиллях сформувати репутацію безпечного та якісного бренду. Стандарт є особливо важливим для виробників із приватною торговою маркою, оскільки він допомагає дотримуватись вимог замовника.

Вимоги стандарту IFS Food згруповані за такими темами:

- якість менеджменту вищого керівництва компанії;
- система контролю якості та безпеки продукції;
- система контролю якості сировини;
- виробничий процес;
- аналітична робота й удосконалення, що здійснюються на підприємстві.

Кроки, які має зробити компанія, щоб отримати сертифікат IFS Food:

1. Визначитись, який зі стандартів IFS узгоджується з видом діяльності Вашої компанії;
2. Безкоштовно завантажити стандарт на сайті IFS;
3. Оцінити поточний стан компанії: провести самооцінку або пройти попередню оцінку за допомогою зовнішнього експерта;
4. Задовольнити всі вимоги стандарту, що виявились невиконаними. На цьому етапі можна запросити консультанта;
5. Обрати орган сертифікації, список яких можна завантажити на сайті IFS;
6. Визначитись із датою, тривалістю та масштабом аудиту.
7. Пройти аудит.

Demeter

Demeter⁷ – це екологічна асоціація, яка створила мережу окремих організацій із сертифікації по всьому світу. У 1997 році була заснована Demeter International, що на сьогодні складається з 18-ти членів і 5-ти гостьових членів з Європи, Америки, Африки та Нової Зеландії. Demeter International охоплює близько 5-ти тисяч ферм, майже 150-ти тисяч гектарів у більш ніж 50-ти країнах.

Demeter International займається:

- Розробкою та затвердженням міжнародних стандартів Demeter для виробництва й переробки сільськогосподарської продукції, які є мінімальними необхідними вимогами для міжнародної торгівлі продуктами Demeter;
- Міжнародною реєстрацією та захистом торгової марки Demeter;
- Сертифікацією окремих ферм у країнах, що не мають власної організації Demeter;
- Гармонізацією програми сертифікації Demeter по всьому світу;
- Просуванням суспільного розуміння й використання біодинамічного методу у відповідних міжнародних установах;
- Підтримкою створення автономних організацій Demeter у країнах, де їх немає.

Національні організації, які є членами Demeter International, відповідальні за сертифікацію продукції Demeter у своїх країнах. Бюро International Certification Office (ICO), що належить до Demeter International, несе відповідальність за сертифікацію продукції та підприємств у країнах, які не мають незалежної органі-

⁷ <http://www.demeter.net/>

зації Demeter, таких як Україна. Основою сертифікації є Міжнародний стандарт Demeter.

Demeter - торгова марка для органічних продуктів, що вироблені за принципами біодинамічного сільського господарства. Стандарт Demeter охоплює правила вирощування сільськогосподарських культур, розведення тварин, бджолярства, виготовлення продуктів харчування, косметичних засобів, текстильних виробів та шерсті.

Правила стандартів Demeter перевищують вимоги національних стандартів до органічних продуктів. Бренд Demeter означає, що виробники не лише відмовляються від використання синтетичних добрив, засобів хімічного захисту рослин або штучних добавок у процесі обробки продукції, але й дотримуються конкретних заходів, направлених на зміцнення життєвих динамічних процесів та гармонії в природі під час виробництва продукції. Біодинамічне сільське господарство засноване на комплексному підході Рудольфа Штайнера, що з 1924 року вчить ставитись до ферми, як до живого організму, у якому рослини, тварини й люди об'єднані один з одним, а також повертати природі та ґрунту більше, ніж було вилучено в процесі сільськогосподарського виробництва. Використання біодинамічного методу в агропромисловості має на меті покращення якості фізичного та духовного життя.

Українські господарства, що вирішили почати виробляти продукцію якості Demeter, мають заповнити форму опитування та надіслати на електронну пошту International Certification Office. Потім ферма підписує контракт з Demeter та починає впроваджувати методи ведення сільського господарства, що відповідають стандартам Demeter. Організація Demeter раз на рік інспектує фермерське господарство, що проходить процес трансформації. Коли всі необхідні вимоги стандартів будуть дотримані, підприємство успішно пройде сертифікацію. Сплативши необхідні внески та підписавши контракт, сертифіковане підприємство зможе використовувати торгову марку Demeter.

Для успішного проходження сертифікації Demeter підприємства мають відповідати таким найважливішим вимогам, що вже виконуються або можуть бути виконані в майбутньому:

- Уся ферма має відповідати принципам Demeter, включно з вторинним рослинництвом або тваринництвом, враховуючи райони, де виробляється продукція для домашнього вжитку тощо;
- На орних землях мають бути присутні жуйні тварини (вівці, корови тощо), мінімальна вимога становить 0,2 одиниці худоби на гектар;

- Хоча б раз на рік необхідно удобрювати всі ділянки ферми гноєм рогатих корів та кремнієм з рогів;
- Всі органічні добрива повинні бути застосовані з підготовленим компостом або композиційним матеріалом;
- Насіння або рослинний матеріал повинні відповідати якості Demeter або принаймні якості органічних продуктів. Матеріали звичайної якості можуть бути використані тільки з попередньої письмової згоди Demeter-International. Використовувати оброблене насіння забороняється;
- Дотримуватись стандарту при використанні матеріалів та домішок. Наприклад, заборонено використовувати мідь при вирощуванні овочів, заборонено користуватись сировиною або домішками з ГМО;
- Необхідно ввести систему числення продукції з чітким поділом потоків продуктів на всіх етапах виробництва, транспортування, переробки, зберігання, експорту;
- Пристосовувати господарство у відповідності з вимогами Demeter протягом необхідного часу. Трансформація ферми до задовільного для Demeter рівня зазвичай займає три роки. Час переходу, що вимагається, може бути скорочено, якщо підприємство доведе, що колишні методи ведення сільського господарства були органічними або екстенсивними;
- Пройти інспекцію продуктів переробки (перевірка рецептів, походження інгредієнтів, процесу обробки).

Організація Demeter веде загальнодоступну базу сертифікованих продуктів та господарств з усього світу. Дані публікуються в базі виключно зі згоди підприємств і, відповідно, не є вичерпними.

Carrefour

Carrefour⁸ використовують систему стандартів GS1.⁹ Система GS1 (Global Standard 1) - це інтегрована система всесвітніх стандартів, що забезпечує точну ідентифікацію товарів, послуг і торгових партнерів, а також інформаційні комунікації щодо них. Система GS1 становить основу численних технічних рішень для підвищення ефективності ланцюжків постачання й застосовується в багатьох виробничих галузях, у постачанні, торгівлі, ме-

⁸ <http://www.carrefour.net/en/articles.html?t=37>

⁹ <http://www.gs1.org/>

<http://www.gs1ua.org/uk/gs1.csp>

дицині та транспорті. Понад мільйон користувачів у 140 країнах застосовують систему GS1.

Система GS1 складається з таких стандартів:

- Стандарти штрихового кодування, що передбачають використання всесвітньо визнаних ідентифікаційних номерів GS1 для автоматичної ідентифікації товарних позицій, майна, логістичних одиниць та об'єктів.
- Стандарти GS1 для електронного ділового спілкування (EANCOM або GS1 XML) встановлюють конкретний формат електронних повідомлень.
- Всесвітня Мережа Синхронізації Даних GS1 (Global Data Synchronisation Network) - це автоматизоване та побудоване на основі стандартів інформаційне середовище, що дозволяє всім торговим партнерам одночасно мати цілісні дані про товар.
- Нова всесвітня система стандартів, що поєднує технології радіочастотної ідентифікації, інфраструктуру існуючих комунікаційних мереж та Електронний Код Продукту (номер, що унікально ідентифікує товар). Система дозволяє автоматично та в реальному часі ідентифікувати товар та простежувати його рух під час постачання, унаслідок чого підвищується ефективність та прозорість ланцюжка постачання.

Асоціація Товарної Нумерації України «GS1 Україна» (до 2006 року - Асоціація Товарної Нумерації України "ЕАН-УКРАЇНА") створена 1994 року і є єдиним офіційним представником міжнародної організації GS1 в Україні. Діяльність Асоціації «GS1 Україна» спрямована на впровадження в Україні всесвітньої багатогалузевої системи ідентифікації, штрихового кодування та електронних комунікацій, що базується на всесвітніх стандартах GS1. «GS1 Україна» об'єднує понад 5500 учасників Системи GS1 різних форм господарювання, що діють у багатьох галузях економіки України.

Основні напрями діяльності Асоціації «GS1 Україна»:

- присвоєння ідентифікаційних номерів GS1 товарам українських суб'єктів господарювання;
- впровадження та адміністрування міжнародних стандартів штрихового кодування у виробництві, постачанні та торгівлі;
- створення та розвиток практичних інструментів для електронної комерції – електронних каталогів товарів та послуг;
- сприяння розвитку технологій безпаперового спілкування в господарських стосунках;

- проведення освітньої роботи у сфері штрихового кодування та електронного ділового спілкування, організація семінарів, конференцій тощо.

Члени «GS1 Україна» отримують можливості:

- маркувати свої товари штриховими кодами відповідно до загальноприйнятих у світі вимог;
- здійснювати електронний обмін даними з партнерами у відповідності до всесвітніх стандартів;
- унікально ідентифікувати піддони та інші логістичні одиниці відповідно до всесвітнього стандарту (SSCC) та маркувати їх стандартними транспортними етикетками;
- користуватись електронним каталогом українських товарів «Депозитарій»;
- отримувати нормативно-технічну документацію системи GS1;
- брати участь в освітніх та впроваджувальних заходах із питань автоматичної ідентифікації та електронного обміну даними;
- отримувати дорадчу допомогу та консультації щодо практичного застосування штрихового кодування та електронного обміну даними у виробничих та торгових процесах.

Для вступу до «GS1 Україна» та отримання номерів GS1 підприємствам необхідно:

1. Укласти типовий договір про асоційоване членство в Асоціації Товарної Нумерації України «GS1 Україна» та участь у всесвітній системі товарної нумерації GS1.
2. Подати Реєстраційну картку учасника.
3. Укласти типові додаткові угоди до договору:
  - про сплату членських внесків асоційованим членом Асоціації
  - про порядок обміну інформацією, пов'язаною із реалізацією асоційованим членом Асоціації права на участь у Системі GS1, із використанням Системи інтерактивної взаємодії з Асоціацією «GS1 Україна».
4. Сплатити членські внески, передбачені додатковою угодою.
5. Подати заявку на присвоєння номера GS1.

Усі необхідні документи щодо асоційованого членства в «GS1 Україна» та отримання штрихових кодів Ви можете оформити безпосередньо в офісі Асоціації «GS1 Україна» в Києві або Ви можете звернутись до Представників Асоціації «GS1 Україна», які працюють у кожному регіоні України.

PrimusGFS

Primus GFS¹⁰ - це приватний стандарт, який на всесвітньому рівні встановлює добровільні вимоги до сертифікації сільськогосподарських товарів, включаючи зернові та бобові, продукцію садівництва. З метою забезпечення якості та безпечності продуктів харчування PrimusGFS встановлює ряд вимог до виробництва, обробки, зберігання продукції тощо. Власником торгової марки PrimusGFS є організація Azzule Systems. Визнання стандарту PrimusGFS організацією Global Food Safety Initiative (GFSI) сприяє реалізації сертифікованої продукції на міжнародному рівні.

Стандарт PrimusGFS охоплює весь ланцюжок виробництва та реалізації продукції. Залежно від того, які операції перевіряються, аудит PrimusGFS проходить відповідно до системи управління безпечністю кормів (Feed Safety Management System (FSMS)), належної сільськогосподарської практики (Good Agricultural Practices (GAP's)), належної виробничої практики (Good Manufacturing Practices (GMP's)), системи аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок (Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP)). Перевірка на відповідність вимогам стандарту виконується затвердженими PrimusGFS органами сертифікації (аудиторськими фірмами), що акредитовані згідно зі стандартами ISO.

Стандарт PrimusGFS повинен використовуватися відповідно до інструкції, описаної в документі «PrimusGFS – Загальні Положення». У документі «Стандарт PrimusGFS» детально описані вимоги, які необхідно виконати сільськогосподарському підприємству для того, щоб пройти сертифікацію. Також для того, щоб допомогти фірмам краще розібратись у процесі сертифікації, PrimusGFS підготував документ під назвою «PrimusGFS – Питання та Очікування». Усі матеріали доступні на сайті PrimusGFS.

Для того, щоб пройти сертифікацію, виконайте такі кроки:

1. Переконайтеся, що продукти, які Ви виробляєте, підпадають під сферу дії стандарту PrimusGFS.
2. Визначтеся із видами операцій, які ви бажаєте перевірити. Наприклад, при вирощуванні сільськогосподарських культур, тваринництві відбувається перевірка відповідності критеріям GAP, при виробництві продуктів харчування, їх зберіганні, реалізації - критеріям GMP / HACCP.
3. Ознайомтеся з документами, що містять інформацію про стандарт.
4. Виберіть орган сертифікації зі списку тих, що були схвалені PrimusGFS. Переконайтеся у тому, що обраний Вами орган сертифікації може запропонувати

¹⁰ <http://www.primusgfs.com/home.aspx>

аудит усіх необхідних операції. Домовтесь з органом сертифікації про плату та замовте аудит.

5. Проведіть власний внутрішній аудит, що допоможе Вам виявити та виправити невідповідності до проходження офіційної перевірки.
6. Пройдіть аудит. Після перевірки простежте, щоб аудитор якнайшвидше надав Вам копію документа з переліком невідповідностей вимогам стандарту, що дозволить швидше розпочати виправлення помилок.
7. Завершіть етап корекції всіх невідповідностей. На цей етап підприємству надається 30 днів. На сайті PrimusGFS Ви можете завантажити інструкції, що допоможуть Вам правильно виправити всі недоліки.
8. Отримайте рішення про сертифікацію. У термін 45 днів із часу проведення аудиту орган сертифікації має перевірити, наскільки якісно були здійснені корегувальні дії та прийняти рішення щодо сертифікації. Зауважте, що аудитор має право відмовити в позитивному висновку, не лише якщо підприємство не виконало вимоги до операцій, що перевірялись, але і якщо були виявлені проблеми з безпекою продукції поза схемою проведення аудиту. Також підприємство має право подати апеляцію на рішення аудитора.
9. Отримайте сертифікат PrimusGFS. Сертифікат, як правило, діє протягом 12-ти місяців із дня прийняття рішення про сертифікацію. Сертифікати надсилаються підприємству електронною поштою разом із копією остаточного звіту про ревізію.

Корисні посилання:

Українські ресурси:

1. Європейська інтеграція на сайті Кабінету Міністрів України
http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=248387631&cat_id=223223535
2. Законодавство України
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
3. Інформація ДФСУ щодо митного оформлення
<http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed>
4. Місця видачі сертифікатів походження EUR.1
<http://sfs.gov.ua/marcs/>
5. Центр підтримки експортерів Постійного представництва України при Європейському Союзі
<http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/Ukraine+-+EU+export-import+helpdesk+/contact+us>

Іноземні ресурси:

1. Служба підтримки експорту ЄС
<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index.htm>
2. Законодавство ЄС
<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>
3. Стан використання тарифних квот
http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/quota_consultation.jsp?Lang=en
<https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>
4. Інформація щодо адвалорних (додаткових) ставок мита
http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en
5. Політика якості ЄС http://ec.europa.eu/agriculture/quality/schemes/index_en.htm
6. Технічні стандарти та сертифікація
<http://www.standardsmap.org>

7. Перелік країн, які авторизовані постачати до ЄС продукцію тваринного походження
http://exporthelp.europa.eu/update/requirements/ehir_eu16_01v001/eu/auxi/eu_heaaahc_authorized_countries.pdf
8. Перелік підприємств, які мають право експортувати певні продукти тваринного походження до ЄС
https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/output/non_eu_listsPerCountry_en.htm#